

NOORMARKKU

Inventointi M. Huurre 1966

Topografinen katsaus

Yleiskatsaus esihistoriallisiin löytöihin

Arkistointi (=kertomuksen rakenne)

Selvittämättömät löytöpaikat

Paikannimihakemisto

Löytöhakemisto

Luettelo kiinteistä muinaisjäännöksistä

Yleiskartta 1:100000

Peruskartta 1143 03 kohteet 1-8 kartta 1:20000

1143 06 kohteet 7-11 kartta 1:20000

1144 01 kohteet 1-22, 24-26 kartta 1:10000 A

kohteet 9-16 kartta 1:2000

kohteet 27 kartta 1:10000 B

kohteet 28-31 kartta 1:10000 C

kohteet 32-36 kartta 1:10000 D

1144 02 kohteet 1

1144 04 kohteet 1-4, 10-11 kartta 1:10000 A

kohteet 12-29 kartta 1:10000 C

kohteet 30 kartta 1:10000 D

1144 07 kohteet 1-12 kartta 1:10000 A

kohteet 13-19 kartta 1:10000 B

kohteet 23-32 kartta 1:10000 C

kohteet 33-39 kartta 1:10000 D

kohteet 40

1144 08 kohteet 7-11 kartta 1:10000 C

1144 10 kohteet 1 kartta 1:10000 B

1144 11 kohteet 1 kartta 1:10000 A

I

II

III

IV

N o o r m a r k k u n kiinteät muinaisjäännökset

Inventointi 1966

- 1143 03 B
PORI pohj.
1. Laurila
Kiviröykkiöhautoja. I
kl Söörmarkku, tl Laurila 3¹²
koordinaatit (alueen keskus): x = 6829 60,
y = 540-64, z = 20-25
Metsäisellä harjulla 7 kiviröykkiötä, matalia,
halkaisija 2 - 5 m, etäisyydet toisistaan 5 - 20 m
- 1143 03 B
PORI pohj.
2. Rintala
Hiidenkiuas I
kl Söörmarkku, tl Rintala 1³³
koordinaatit: x 6829 38, y = 541 05, z = 22 $\frac{1}{2}$
Metsäisellä harjanteella pienellä kalliolla.
Pahasti pengottu. Halkaisija 4 m
- 1143 03 B
PORI pohj.
3. Ingemari 1.
Hiidenkiukaita. I
kl Söörmarkku, tl Ingemari 3²⁶
koordinaatit: a-c) x = 6828 04, y = 544 76,
d) x = 6827 98, y = 544 88,
z = 27 $\frac{1}{2}$
Kalliolla metsän keskellä.
a) pyöreä kiuas kallion laella, halk. 4 m
b) ed. 7 m WNW matala epävarma kiveys, halk. 2 m
c) kiukaasta a) 13 m SSW katajien alla kiuas 4x7m
d) ed. n. 120 m ESE, pienellä kalliolla hajoitetun
kiukaan(?) jäännös

1143 03 B
PORI pohj.

4. Ingemari 2.

Hiidenkiukaita. II

kl Söörmarkku, tl Ingemari 6³⁶

koordinaatit: a) $x = 6827\ 48$, $y = 544\ 76$, $z = 25$

b) $x = 6827\ 40$, $y = 544\ 84$, $z = 30$

Kalliolla metsässä

a) Hajoitettu kiuas, halk. 9 m

b) Ed. 80 m SE, korkeammalla kalliolla, jonkin ver-
ran hajoitettu. Halk. 10 m, korkeus $1\ \frac{1}{2}$ m

1143 03 B
PORI pohj.

5. Ingemari 3

Hiidenkiukaita. I

kl Söörmarkku, tl Ingemari 6³⁶

koordinaatit: a) $x = 6827\ 16$, $y = 544\ 80$, $z = 27\ \frac{1}{2}$

b) $x = 6827\ 20$, $y = 544\ 96$, $z = 30$

Kalliolla metsässä.

a) koko 5 x 6 m, jäkälän peittämä

b) ed. 160 m ENE, kivivalli, suunta NNW-SSE, pituus
18 m, leveys 3 m. Kuoppia

c) ed. SSE-pään luona pengottu kuusen alla. 4 x 8 m

1143 03 B
PORI pohj.

6. Ingemari 4

Hiidenkiukaita. I

kl Söörmarkku, tl Ingemari 6³⁶

koordinaatit: a) $x = 6826\ 78$, $y = 544\ 82$, $z = 25$

Kalliolla lähellä pellon reunaa.

a) Kallion laella, halk. 8 m, korkeus $1\ \frac{1}{2}$ m, keskellä
kuoppa

b) ed. 3 m NW matala kiuas männyn alla. Halk. 3 m.

1143 03 D

7. Ingemari 5

Hiidenkiukaita. I

kl Söörmarkku, tl Ingemari 3²⁶

koordinaatit: a) $x = 6827\ 84$, $y = 545\ 06$, $z = 32\ \frac{1}{2}$
Kalliolla metsässä.

- a) aivan laella kaiveltu röykkiö 5×10 m
- b) ed. 10 m etelään valli 4×13 m suunta NNW-SSE
- c) ed. 7 m SW kivikehä, halk. $1\ \frac{1}{2}$ m. Ehkä myöhäinen.
- d) vallista b) 22 m SW matala röykkiö, halk. 5 m

1143 03 D
PORI pohj.

8. Ingemari 6.

Hiidenkiuas. I

kl Söörmarkku, tl Ingemari 3²⁶

koordinaatit: $x = 6827\ 24$, $y = 545\ 48$, $z = 30$

Kalliolla metsässä pengottu röykkiö, 4×6 m.

Ed. 2 m SE pieni epävarma latomus

1144 01 A

2. Pohjola

Hiidenkiuas. I

kl Söörmarkku, tl Pohjola

koordinaatit: $x = 6830\ 33$, $y = 544\ 50$, $z = 30$

Metsäisellä kalliolla. Koko 3×4 m, keskellä

pieni kuoppa. Sen laidasta lähtee kivivalli suuntaan WNW, koko 2×6 m.

3. Myyrykulmanhaka

Kvartsilouhos. I

kl Söörmarkku, tl Laurila 3¹²

koordinaatit: $x = 6830\ 33$, $y = 542\ 34$, $z = 20$

Kallion pohjoisrSMänasta louhittu kvartsiSMa, louhos
20 m pitkä, $1\ \frac{1}{2}$ m leveä ja 1 m syvä.

Tuskin esihistoriallinen

1144 01 A

4. Riuta

Hiidenkiuas. I(?)

kl Söörmarkku, tl Riuta 5¹¹
 koordinaatit: x = 6830 97, y = 542 43, z = 25
 Merkitty peruskarttaan
 Kalliolla talon SE-puolella aivan hävitetyn hiiden-
 kiukaan pohja. Halk. n. 6 m.

- 1144 01 A 5. Peltoniemi
 Hiidenkiuas. I
 kl Söörmarkku, tl Pohjola 8⁶⁷
 koordinaatit: x = 6831 18, y = 542 33, z = 25
 Merkitty peruskarttaan
 Kalliolla, hajoitettu pahasti. Koko n. 4 x 6 m
- 1144 01 A 7. Peltola
 Hiidenkiuas. I
 kl Söörmarkku, tl Pohjola 8⁶⁷
 koordinaatit: x = 6831 40, y = 542 45, z = 27 $\frac{1}{2}$
 Pikatien varrella, kilometripylvään 12/179 luona
 olevan kallioleikkauksen päällä hajoitettu kiuas,
 halk. 4 m
 Ed. n. 30 m itään hajanaista kivikkoa
- 1144 01 A 8. Praka
 Hiidenkiuas. I
 kl Söörmarkku, tl Praka 8³⁶
 koordinaatit: x = 6831 38, y = 542 62, z = 27 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan.
 Pienellä kalliolla. Halk. 6 m, keskellä syvä kuoppa.
- 1144 01 A 9. Rainiola 2
 Hiidenkiukaita. I
 kl Söörmarkku, tl Rainiola 12⁶

koordinaatit: a) $x = 6831\ 94$, $y = 542\ 57$, $z = 22\ \frac{1}{2}$

b) $x = 6832\ 00$, $y = 542\ 55$, $z = 22\ \frac{1}{2}$

a) merkitty peruskarttaan

a) metsässä kalliolla, pengottu kiuas, halk. 9 m

b) ed. 65 m N pienellä harjanteella, halk. 3 m.

c) ed. 10 m NW kuusen alla, halk. 2 m.

1144 01 A

10.

Rainiola 3

Hiidenkiukaita. I

kl Söörmarkku, tl Rainiola 12⁶

koordinaatit a) $x = 6832\ 40$, $y = 542\ 64$, $z = 27\ \frac{1}{2}$

a) merkitty peruskarttaan.

Metsässä kalliolla.

a) kallion laella, halk. 6 m, keskellä kuoppa, jossa kasvaa koivu

b) ed. 3 m W. Koko 2 x 3 m

c) ed. 5 m S. Koko 2 x 4 m

d) kiukaasta a) 5 m N katajien alla. Halk. 4 m

e) kiukaasta a) 15 m NE notkon takana. Halk. 2 m

f) ed. vieressä. Halk. $2\ \frac{1}{2}$ m.

1144 01 A

11.

Rainiola 4

Hiidenkiuas. I

kl Söörmarkku, tl Rainiola 12⁶

koordinaatit: $x = 6832\ 28$, $y = 542\ 76$, $z = 30$

Merkitty peruskarttaan.

Kalliolla metsässä, koko 5 x 8 m, pengottu.

1144 01 A

12.

Rainiola 1.

Hiidenkiuas. I

kl Söörmarkku, tl Rainiola 20⁴

koordinaatit: $x = 6832\ 19$, $y = 542\ 34$, $z = 30$

Merkitty peruskarttaan.

Kallion laella lähellä taloa. Koko 4 x 9 m, osittain hajoitettu.

- 1144 01 A 13. Rainiola 5.
Kiviröykkiöhautoja. I
kl Söörmarkku, tl Rainiola 20⁴, Karimaa 22²
koordinaatit (alueen keskiosa) $x = 6832\ 40$,
 $y = 542\ 42$
 $z = 25$
- 1) merkitty peruskarttaan.
- 4g 35 kiviröykkiötä metsämäellä tilojen rajalla. Valtaosaltaan pieniä, halk. 1-2 m, joukossa myös suurempia, halk. 4 m.
Suurin 1) koko $4\ \frac{1}{2} \times 7$ m. Röykkiöalueen laajuus n. 120 x 200 m
KEHUSMAAN KARTOITUS 1969
- 1144 01 A 14. Karimaa 1.
Kiviröykkiöhautoja. I
kl Söörmarkku, tl Karimaa
koordinaatit: 1) $x = 6832\ 82$, $y = 542\ 06$, $z = 27\ \frac{1}{2}$
2) $x = 6832\ 86$, $y = 542\ 12$, $z = 25$
3) $x = 6832\ 88$, $y = 542\ 15$, $z = 22\ \frac{1}{2}$
- Metsässä, matalia, sammaleisia.
1) koko 2 x 4 m, 2) koko 2 x 4 m, 3) koko 2 x 3 m,
4) ed. 15 m N pieni hajonnut kiveys, halk. 2 m.
5) ed. 10 m NE epäselvä kiveys.
- 1144 01 A 15. Karimaa 2
Kiviröykkiöhautoja. I
kl Söörmarkku, tl Karimaa 22²
koordinaatit: 1) $x = 6832\ 78$, $y = 542\ 34$, $z = 35$
1) merkitty peruskarttaan
1) kivivalli kalliolla, suunta SW-NE. Pituus n. 20 m, leveys päistä 4 - 5 m, keskeltä 2 m.
2) Ed. NE-päästä 10 m E kallion reunalla hajoitettu röykkiö, halk. n. 6 m.
3) Ed. 12 m SE kallion juurella hajoitettu kiuas, 2 x 4 m.

- 4) Ed. 4 m S säännöllinen röykkiö, halk. 2 m
 5) Ed. 2 m SSW säännöllinen röykkiö, halk. 3 m
 6) Ed. 3 m SSW säännöllinen röykkiö, halk. 3 m.
 3-6) alavalla maalla.

1144 01 A

16. Karimaa 3
 Kiviröykkiöhautoja. I
 kl Söörmarkku, tl Karimaa 22², 23
 koordinaatit (alueen keskiosa): $x = 6832\ 67,$
 $y = 542\ 55,$
 $z = 25-30$

43) merkitty peruskarttaan.

- §2 74 röykkiöitä (ehkä enemmänkin) metsäharjanteella, sitä pitkin kulkevan metsätien vaiheilla. Alueen pituus on n. 500 m, leveys 50 m. Röykkiöt etupäässä pieniä ja matalia, halk. 2-5 m. Monet hajonneet metsätietä tehtäessä, vahva nokimaa näkyvissä. Raunion 15) kohdalta keramiikkaa. Löydöt: keramiikkaa (KM 17500)
 KARTTOITUS: KEHUSAIKA 1968

1144 01 A

18. Kantola
 Hiidenkiukaita. I
 kl Noormarkku, tl Kantola 1⁴²⁶
 koordinaatit: $x = 6833\ 08,$ $y = 543\ 53,$ $z = 30$
 Pellon reunassa olevalla korkealla kalliolla.
 1) Kallion W-päässä, koko 2 x 5 m
 2) Ed. E-pään eteläpuolella, halk. 2 m.
 3) Röykkiöstä 1) n. 12 m ENE kiveys 3 x 5 m.
 4) Ed. 2 m itään pieni kivikasa, halk. 1 m.

1144 01 A

19. Kuivaniitty
 Hiidenkiuas I
 kl Noormarkku, tl 1⁵¹⁷
 koordinaatit: $x = 6833\ 49,$ $y = 542\ 70,$ $z = 30$
 Merkitty peruskarttaan.
 Kalliolla, koko 4 x 6 m. Keskellä kuoppa.

- 1144 01 A 21. Saunalaakso
Kiviröykkiöhautoja. I
kl Söörmarkku, tl Mäkelä 5³
koordinaatit (alueen keskus): $x = 6833\ 46,$
 $y = 541\ 21,$
 $z = 30$
Metsäkumpareella 11 kiviröykkiöhautaa. Pieniä ja matalia, halk. 2-3 m. Alueen laajuus on n. 30 x 50 m.
- 1144 01 A 22. Kultakallio
Hiidenkiuas. I
kl Noormarkku, tl 1³⁵³
koordinaatit: $x = 6834\ 04,$ $y = 540\ 87,$ $z = 35$
Merkitty peruskarttaan.
Kalliolla, halk. 8 m, korkeus $1\ \frac{1}{2}$ m. Keskellä syvä kuoppa
- 1144 01 A 26. Kärri
Hiidenkiuas. I
kl Noormarkku, tl Kärri 1⁴⁶³
koordinaatit: $x = 6834\ 96,$ $y = 544\ 23,$ $z = 25-30.$
Merkitty peruskarttaan.
Metsäkumpareella sammaltunut kiuas, koko 3 x 8 m.
- 1144 01 D 33. Lammela
Hiidenkiuas(?) I
kl Noormarkku, tl Lammela 8³²
koordinaatit: $x = 6839\ 02,$ $y = 548\ 15,$ $z = 45.$
Kivikkoisessa metsässä kuopalle kaivettu kiuas, halk. 5 m.
Lähellä, Kiviniemen maalla, laaja luonnonkivikko.
- 1144 01 D 36. Vehmanen
Hiidenkiuas. I
kl Noormarkku, tl Vehmanen 7³

koordinaatit: $x = 6839\ 62$, $y = 546\ 85$, $z = 40$
 Kivikkoisella metsämäellä. Halkaisija 4 m, keskellä
 kuoppa.

- 1144 04 A 1. Kråkbo
 Hiidenkiuas. I
 kl Rudanmaa, tl Kråkbo 1²
 koordinaatit: $x = 6831\ 90$, $y = 554\ 76$, $z = 62\ \frac{1}{2}$.
 Merkitty peruskarttaan.
 Metsänsen Hiittenkiukaanmäen laella. Laaja kiuas,
 koko 20 x 27 m. Päällä kasvaa pieniä puita, kiukaassa
 on kuoppia.
- 1144 04 C 13. Rajasalo
 Kivikautinen asuinpaikka. II.
 kl Rudanmaa, tl Rajasalo 2⁷, Viitaluoto 2⁷⁹
 koordinaatit: $x = 6831\ 17$, $y = 557\ 22$, $z = 45-50$
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltoa, laidunta, maantie kulkee paikan yli.
 Löydöt: talttoja ym (KM 8053:9-15)
- 1144 04 C 17. Isokallio
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Rudanmaa, tl Isokallio 2²⁵
 koordinaatit: $x = 6831\ 90$, $y = 556\ 22$, $z = 40$
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltorinnettä.
 Löydöt: kirveitä ym (KM 13246, 17187, Satak.M. 2606,
 12877, 13148, 13369)
- 1144 04 C 20. Koivuniemi
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Rudanmaa, tl Koivuniemi
 koordinaatit: $x = 6832\ 30$, $y = 556\ 94$, $z = 50$

Merkitty peruskarttaan.

Peltorinnettä

Löydöt: keramiikkaa, kirves, veitsi ym (KM 17502,
Satak.M. 1632, 1633, 12041)

1144 04 D

30. Oravasaari

Hautakumpuja(?) I

kl Lassila, tl Perttula 1³⁶

koordinaatit: x = 6835 30, y = 559 50, z = 45-50

a) merkitty peruskarttaan.

Oravasaaren rantamalla metsässä 5 kivikumpua.

a) Koko 2 x 3 m. Kiven ja maan sekainen. Palanutta luuta.

b) Ed. 5 m S, kivivalli, pituus 5 m, leveys 1-2 m

c) Ed. 4 m SSE kumpu, halk. 2 m

d) Ed. 5 m S kumpu, halk. 1 $\frac{1}{2}$ m

e) Ed. 3 m S kuusen alla kumpu, halk. 2 m.

f) Ed. n. 20 SSE matala kuoppa.

Löydöt: palanutta luuta, kvartssia (KM 17499)

1144 07 A

2. Rääkkähuhta

Kiviröykkiö. II

kl Lassila, tl Koivisto

koordinaatit: x = 6833 62, y = 560 72, z = 45

Rääkkähuhdan pellon keskellä olevan Ison Klopan, kivikkoisen kumpareen, länsipäässä kiviröykkiö, halk. 2 m.

Sen tarkoitus epäselvä. Pellosta useita kiviesineitä, asuinpaikka lähistöllä todennäköinen.

1144 07 A

6. Puumala

Kivikautinen asuinpaikka(?) II

kl Lassila, tl Puumala 1⁵⁶

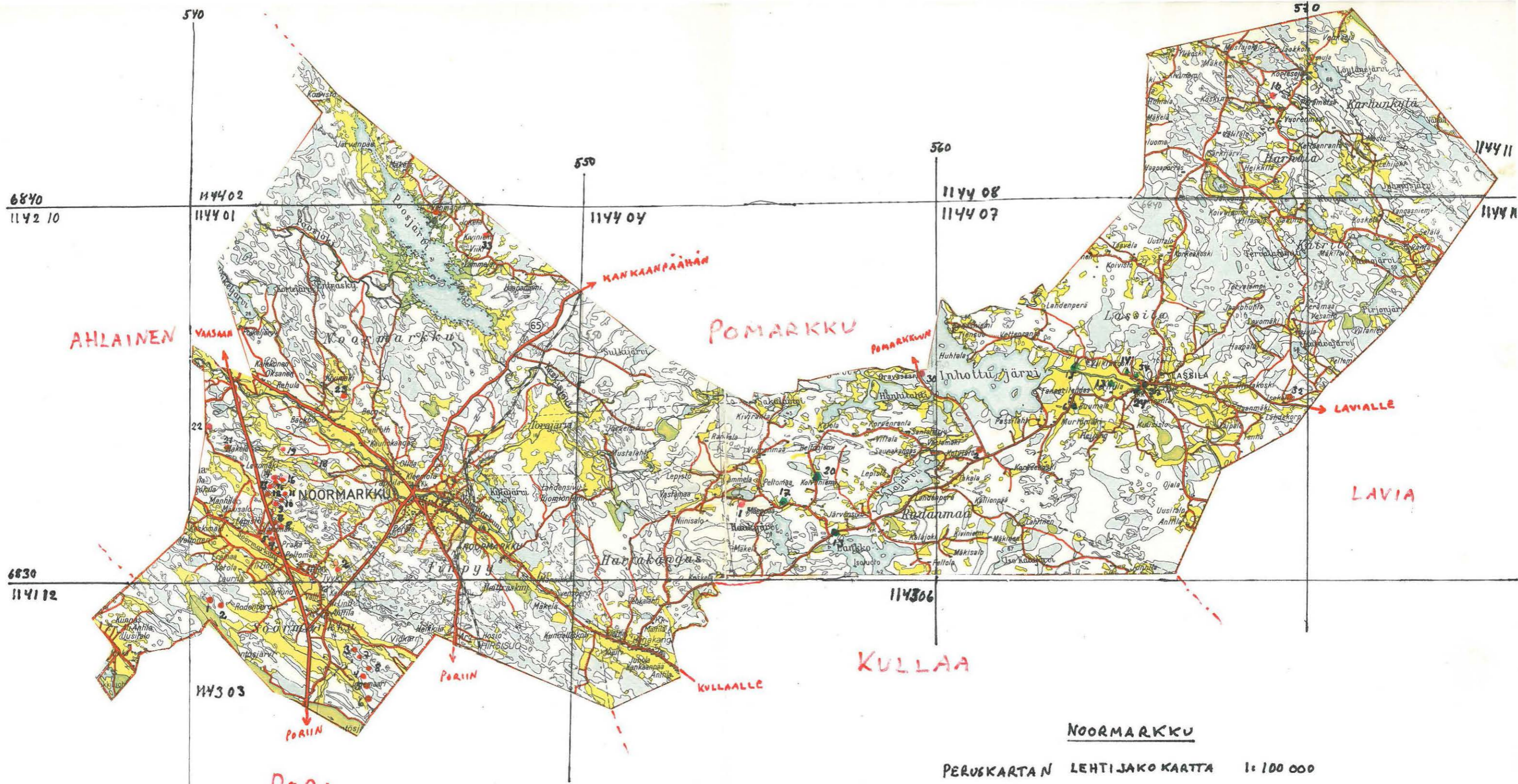
koordinaatit: x = 6834 44, y = 563 48, z = 47 $\frac{1}{2}$

Peltorinnettä

Löydöt: kirves, taltta ym (Satak.M. 186, 188-190)

- 1144 07 B 13. Preiränki
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Lassila, tl Perttula 1⁵⁸
 koordinaatit: x = 6835 08, y = 564 44, z = 47 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltoa ja laidunmaata.
 Löydöt: talttoja, kirveitä ym (Satak.M. 181, 182,
 191, 192, 194, 197, 198)
- 1144 07 B 14. Vainio
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Lassila, tl Anttila 2³⁶
 koordinaatit: x = 6835 26, y = 564 95, z = 50
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltorinnettä.
 Löydöt: keramiikkaa ym (KM 17496, Satak.M. 9885-87?)
- 1144 07 B 15. Marjamäki
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Lassila, tl Rintala 3²⁸
 koordinaatit: x = 6835 42, y = 563 50, z = 47 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltorinnettä.
 Löydöt: kourutalttoja ym (KM 17495, Satak.M. 9882)
- 1144 07 C 24. Koppelonvainio
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Lassila, tl Perttula 1³¹
 koordinaatit: x = 6834 90, y = 565 20, z = 45-50
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltoa, tiet rikkovat alueen.
 Löydöt: piitä, keramiikkaa ym (KM 17501, Satak.M.
 3034, 7095)

- 1144 07 C 32. Kaalimaanmäki
Kiviröykkiö. I
kl Lassila, tl Isokallio 9¹⁸
koordinaatit: x = 6834 64, y = 569 16, z = 72 $\frac{1}{2}$
Metsärinteessä kiviröykkiö, halk. 4 m, keskellä
kuoppa.
- 1144 07 D 34. Anttila
Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lassila, tl Anttila
koordinaatit: x = 6835 20, y = 565 10, z = 55
Peltoa
Löydöt: kirveitä, talttoja ym (KM 17497, Satak.M.
7092-94, 7666-71, Hämeen M. 1283:35, 1487:10)
- 1144 07 D 37. Seppälä
Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lassila, tl Seppälä 4⁷⁷
koordinaatit: x = 6835 00, y = 565 40, z = 55
Peltoa
Löydöt: kirveitä, talttoja ym (KM 2151:505, 17498,
Satak.M. 674, 7089, 8105, 8116, 8552)
- 1144 08 C 10. Rajakangas
Hiidenkiuas. I
kl Kairila/Harhala, tl Rajakangas/Lehtikangas
koordinaatit: x = 6842 66, y = 568 88, z = 77 $\frac{1}{2}$
Kylien rajalla kiviröykkiö, koko 13 x 18, kaiveltu.

- KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
- HIDDENKIVAS TAI USEAMPIA

Noormarkun muinaisjännökset.

Löytöhakemisto.

Löydöt museonumeroiden mukaisessa järjestyksessä.

K i v i k a u s i

Kansallismuseo

Satakunnan museo

1907:10 Noormarkku (p? a)	10062:1-3	1144 07:2	181	1144 07:13
	10067	1144 04:29	182	1144 07:13
1907:12 Harjakangas (p? a)	13246:1-2	1144 04:17	183	Noormarkku (p? b)
2147:411	1144 07:23	14655	1144 07:25	184 " "
2151:501	1144 04:3	17187	1144 04:17	186 1144 07:6
2151:502	1144 07:38	17492	1144 07:38	187 1144 01:28
2151:503	1144 07:38	17493	1144 07:28	188 1144 07:6
2151:504 Lassila (p? a)	17494	1144 07:2	189	" "
	17495	1144 07:15	190	" "
2151:505	1144 07:37	17496	1144 07:14	191 1144 07:13
2151:506	1144 07:11	17497	1144 07:34	192 " "
2151:507	1144 07:19	17498	1144 07:37	193 1144 07:31
2151:508	1144 07:10	17501	1144 07:24	194 1144 07:13
2151:560 Lassila (p? b)	17502	1144 04:20	197	" "
			198	" "
3033:2	1144 07:39		199	Finpyy (p? a)
3033:3	1144 01:27		200	" " b)
3033:4	1143 06:10		649	(p? a)
3033:5	1144 07:17		650	1144 04:26
3033:6	1144 07:17		651	" "
3033:16	1144 11:1		652	1144 07:4
3171:10	1144 04:23		653	" "
8053:6	1143 06:11		666	1144 04:19
8053:7-8	1144 07:1		667	" "
8053:9-15	1144 04:13		674	1144 07:37
8053:16	1144 07:2		1134	Lassila (p? c)

1265	1144 04:4	7095	1144 07:24	9270	1143 06:11
1270	1p? a)	7096	1144 07:26	9316	Noormarkku (p? d)
		7619	1144 08:7	9876	Rudanmaa (p? d)
1632	1144 04:20	7620	" "	9877	1144 04:24
1633	" "	7621	1144 08:8	9878	" "
1634	1144 04:28	7622	1144 10:1	9879	1144 04:25
1635	" "	7651	Harjakangas (p? b)	9880	" "
1636	1143 06:10			9881	1144 04:3
1637	" "	7652	" "	9882	1144 07:15
1638	1144 04:21	7653	" "	9883	Lassila 1p? e)
1658	(p? b)	7654	" "	9885	1144 07:14
1758	1144 07:31	7655	1144 04:24	9886	" "
2600	1144 04:15	7662	1143 06:9	9887	" "
2601	1144 04:21	7666	1144 07:34	9888	1144 07:31
2602	1144 04:12	7667	" "	9960	1144 07:1
2603	" "	7668	" "	12041	1144 04:20
2604	" "	7669	" "	12593	Lassila (p? f)
2605	" "	7670	" "	12744	" " g)
2606	1144 04:17	7671	" "	12877	1144 04:17
3034	1144 07:24	7672	1144 07:17	12878	1144 04:16
3180	1144 04:12	8104	1144 07:38	13148	1144 04:17
4002	1144 04:27	8105	1144 07:37	13369	" "
4300	Rudanmaa (p? a)	8106	Rudanmaa (p? b)	14551	1144 04:18
6151	Lassila (p? d)	8107	1143 06:11	14552	1144 07:10
6152	1144 01:34	8116	1144 07:37	15249	1p? c)
6153	1144 01:35	8133	1144 01:28	16443	1144 01:29
7089	1144 07:37	8134	1144 01:28	16965-66	1143 06:7
7090	1144 07:38	8552	1144 07:37	16997	(p?
7091	1144 07:30	8836	1144 04:14	17264	1143 06:8
7092	1144 07:34	8916	Rudanmaa (p? c)	ilman n:oa	1144 04:20
7093	" "	9268	1144 01:1	" "	1144 07:35
7094	" "	9269	" "		

Hämeen museo

1205 1144 04:3
 1283:35 1144 07:34
 1470:1 1p? e)
 1487:1 1144 07:18
 1487:9 1144 07:25
 1487:10 1144 07:34
 1487:14 Lassila
 (p? i)
 1487:15 Lassila
 (p? h)
 1487:23 (p? f)
 1490:2 1144 07:4
 1552:1-2 Lassila
 (p? j)

Noormarkun museo

537 1144 07:4
 743 1144 07:8
 754 1144 04:2
 789 1144 01:25
 n:otta 1144 07:12
 " 1144 07:36
 " 1144 07:33
 " 1144 07:7

Finpyyn kansakoulu

n:otta Finpyy
 (p? c)

PronssikausiKansallismuseo

3033:1 1144 01:27
 17500 1144 01:16

RautakausiKansallismuseo

1907:20 Harjakangas
 (p? c)
 17499 1144 04:30

Satakunnan museo

2015 (p? c)
 3080 1144 01:31

NOORMARKUN MUINAISJÄÄNNÖKSET

M. Huurteen inventointi 1966.

Topografinen katsaus

Noormarkku sijaitsee Turun ja Porin läänissä, Ulvilan kihlakunnassa, ja muodostaa Pomarkun ja Ahlaisten kanssa yhteisen nimismiespiirin. Se kuuluu TVL:n Turun ja Porin piiriin sekä Kokemäenjokilaakson Seutu-kaavaliittoon. Sen naapureina ovat: pohjoisessa Pomarkku, idässä Lavia, etelässä Kullaa, lounaassa Pori ja lännessä Ahlainen. Poriin on kirkolta matkaa maanteitse 15 km, rautateitse 19 km. Tärkeimmät maantiet ovat pitäjän länsiosan kautta kulkevat pikatie Porista Vaasaan ja siitä Söörmarkussa erkaneva Kankaanpähän ja Parkanoon vievä tie. Muista teistä mainittakoon Harjakankaan kautta Kullaaseen vievä tie sekä siitä erkaneva Rudanmaan ja Lassilan kautta ^{VIEVÄ} Lavian tie.

Pitäjän pinta-ala on 301 km². Se on muodoltaan varsin omituinen. Suurin pituus itäkoillisesta länsilounaaseen on 39 km, leveys keskivaiheilta, mitattuna Pomarkun rajalla olevan Sauvakosken vaiheilta suoraan etelään, Kullaan rajaan, on vain 4 $\frac{1}{2}$ km. Molemmat päät ovat leveämmät, länsipää n. 17 km, itäpää toistakymmentä kilometriä.

Kyliä on 8: Finpyy (suomalainen vanha nimi Kainunkylä), Harhala, Harjakangas, Kairila, Lassila (ruotsalainen nimi Klåsmark), Noormarkku (kirkonkylä), Rudanmaa (ruotsalainen nimi Nändö) ja Söörmarkku. Näistä Lassila, Harhala ja Kairila muodostavat pitäjän itäosan. Harhala kuului v:een 1952 asti Pomarkkuun. Pitäjän keskus on länsiosassa, Noor-

markunjoen varsilla rautatien ja Kankaanpään maantien tuntumassa Finpyyn ja Noormarkun kylien alueella.

(Taloudellisella kartalla 1:100 000, 57 Pori, sekä pitäjänkartalla V:3/20 esiintyy nimi Karhunkylä. Tällaista ei Noormarkussa tunnutu tuntevan, sen alue kuuluu Kairilaan.)

Luontonsa puolesta Noormarkun länsi- ja itäosat eroavat huomattavasti toisistaan. Länsiosa on etupäässä alavaa viljelysaluetta pienine mäki-
neen, idässä taas pellot ovat pieniä, kankaiden, soiden ja järvien
välillä. Poosjärven lounaispuolelta ulottuu Rudanmaalle leveä louhikko-
vyöhyke, jossa mäet ja notkot ovat suurten lohkaraitten peitossa.

Vesistöistä on huomattavaa niissä esiintyvät bifurkaatiot, jotka kui-
vausten vuoksi ovat jonkin verran hävinneet. Itäosan järvistä on suu-
rin Inhottu, jonka säännöstelytyöt olivat käynnissä inventoinnin aikaan.
Se on selvä bifurkaatiojärvi. Pohjoisesta siihen laskee Kynäsjärven
kautta Kynäsjoki, idästä taas Lavian Karhijärvestä Lassilanjoki ja ete-
lästä pienen Alajärven laskupuro. Kullaan rajalla oleva Lankojärvi sen
sijaan laskee Haukijärven ja Tyvijärven kautta kiertäen Palusjärveen,
sen ja Alajärven välillä on siis vedenjakaja. Inhotulla puolestaan on
kaksi lasku-uomaa: luoteeseen, Pomarkunjokea myöten Isojärveen, ja län-
teen. Viimeksimainittu uoma laskee Oravasaaren kahta puolta ^{ja Kuuskosken} Sauvakosken/
kautta entiseen Torajärveen, joka on lähes kokonaan kuivattu. Torajärvi-
kin on ollut bifurkaatiojärvi, josta osa vedestä on päässyt Keskisjokea
myöten Poosjärveen. Nykyisin vesi kulkee Noormarkunjokena pitäjän kes-
kuksen halki laskien Pohjanlahteen Ahlaisten kirkon vaiheilla: täällä
alajuoksulla sen nimenä on Ahlaistenjoki eli Eteläjoki. Poosjärvi saa
nykyään pääosan vedestään Pomarkun Isojärvestä (joka myös on bifurkaatio-

järvi). Poosjokea myöten vesi lähtee siitä länteen ja laskee mereen Pohja- eli Lampinjokea myöten.

Lounaassa, Porin ja Söörmarkun rajalla, on ollut vielä pitkä ja kapea Pyntösjärvi eli Hyvelänjärvi, joka on kokonaan kuivattu. Muista vesistöistä voi vielä mainita Söörmarkun halki kaakosta luoteeseen virtaavan pienen Söörmarkunojan.

Maankohoaminen Noormarkussa on nykyisin n. 7,0 mm vuodessa.

Kartat.

Inventoinnin aikaan ei Noormarkusta ollut saatavissa peruskarttaa muuta kuin pari lehteä eteläisimmästä osasta. Paikat oli siis merkittävä pitäjänkartoille, jotka ovat aivan vanhentuneita. Samanaikaisesti inventoinnin kanssa oli alueella peruskartoitus käynnissä ja topografit merkitsivät kartoilleen myös kiinteitä muinaisjäännöksiä.

1966 oli TEE - Tutkimuksen mukaan Noormarkun alueesta saatavissa seuraavat kartat, joista vain taloudellinen kartta Pori 57, pitäjänkartat sekä peruskarttalehdet olivat käytössä inventointityössä. Tarkoitus on, että peruskarttojen ilmestyttyä koko alueelta, ne liitetään asianmukaisin merkinnöin kertomuksen liitteiksi.

Karttatilanne 1966

Yleiskartta	1:400 000	lehti E 2	1952
"-	1:400 000	11 Pori	1952
Yleiskartan suurennos	1:200 000	114	1952

Taloudellinen kartta	1:100 000	1141 Luvia	1949-50	Noormarkusta eteläosaa
		1143 Pori	1955	-"-
Topografikartta	1:42 000		1900/12, 13	
Pitäjäkartta (polyedri)	1:20 000	V:3/17-20, 22-25	1930-31	
Peruskartta	1:20 000	1141 12	1962	
		1143 03 Pori pohj.	1962	
		1143 06 Palus	1962	
Yleiskaavan pohja	1:4000	oma lehtijako	1959-60	
veroluokitus-lehdet	1:4000	1 - 121	1950	
Suomen tiekartta	1:400 000	n:o 7	1962	
kivilajikartta	1:400 000	B 2	1903	
maalajikartta	1:400 000	B 2	1901	
Uittoväyläkartta	1:400 000	E 2	1947-48	
Aerogeofysi-kaallinen kartta	1:20 000	114112,	1960	
		114303, 06	-"-	
		114401, 02, 07, 08,	-"-	
		10, 11		
-"-	1:100 000	1141, 1143, 1144		

(Topografisen katsauksen lähteitä: Suomenmaa III. Turun ja Porin lääni; Helsinki 1921; Noormarkku 1962. Taloudellisten Edellytysten Edistämisen-Tutkimus. Maaseudun Teollistamisliiton tutkimuksia n:o 13).

Noormarkun esihistorialliset löydöt

Noormarkusta on nimenomaan kivikautisia löytöjä varsin runsaasti, mutta varsinaisia tutkimuksia ei löytöpaikoilla ole tehty yhtä poikkeusta lukuunottamatta. Löydöt ovat tulleet museoihin irtolöytöinä ja vain harvoja löytöpaikkoja on ennen inventointia käyty tarkastamassa. Kiviesineiden tallettajana on ensi sijassa mainittava Aleksanteri Vinter, joka lähinnä vuosisadan alkupuolella keräsi runsaasti esineistöä museoihin, ^{etenkin} lähinnä Satakunnan Museoon.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä on ensimmäisenä merkinnyt muistiin Kustaa Killinen, joka 1878 kihlakuntaa kierreltyään julkaisi 1880 kertomuksen "Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa" (Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk XXXIII). Tätä "inventointia" täydensi 1894 Julius Ailio (J. Tähkä: Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjoisosan muinaismuistoista, käsikirjoitus top. arkistossa). Lisäksi sekä Kansallismuseosta että Satakunnan Museosta on tehty tarkastusmatkoja, joihin ei kovin paljoa. Niihin viitataan asianomaisten löytöpaikkojen yhteydessä. Ainoa kaivaus on suoritettu Harjakankaan Kotokorvennevan laidalla 1966, hirvenpäällä koristetun reenjalaksen löytöpaikalla (ks PALUS 6) ; U. Salo: Die Elchkopfkufe von Noormarkku. SM 1967).

Noormarkussa on oma Kotiseutumuseo, Kahari, jossa on jonkin verran kiviesineitäkin. Kouluilla ei sellaisia näyttäneen olevan lukuunottamatta Finpyyn kansakoulua, jossa oli yksi taltta.

V. 1966 suoritetun inventoinnin aikana käytiin mahdollisuuksien mukaan tarkastamassa kaikki esihistorialliset tai sellaisiksi epäiltävät löytöpaikat. Löytötietojen puutteellisuuden vuoksi ei kaikkia voitu paikallistaa. Paikkakuntalaisilta sain arvokasta apua. Erityisesti mainittakoon kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja agronomi M. Harju-Jeanty sekä museonhoitaja Pauli Österlund. Mv. Veini Rainiala antoi paljon tietoja Söörmarkussa olevista hiidenkiukaista. Myös paikkakunnalla liikkuvat kartoittajat edesauttoivat työn sujumista autokyydin ja maastossa tekemistään havainnoista ilmoittaen. Etenkin topografi Toivo Laiho, joka toimi lähinnä Söörmarkussa, osoitti useita ennen tuntemattomia kivi-
röykkiöitä.

Inventointi suoritettiin polkupyörällä, jossakin määrin myös autolla.

Kivikautiset asuinpaikat ja kiviesineet

Kiviesineitä on Noormarkusta tullut talteen parisensataa. Niistä lähes puolet on Lassilasta ja n. 1/3 Rudanmaalta. Harjakankaalta ja Noormarkusta on molemmista toistakymmentä esinettä, kun taas muista kylistä on vain muutamia, enim. Söörmarkusta 2 ja Harhalla yksi. Kun vielä todetuista ^{VÄÄRMÖISTÄ} asuinpaikoista 6 on Lassilassa ja 3 Rudanmaalla, ^{JA EPÄVARMATKIN SAHOISTA KYLISTÄ} voi sanoa, että Noormarkun kivikautinen asutus on keskittynyt pitäjän keskiosaan. Rannikkopuolen vähälöytöisyyteen on tietysti syynä se, että kivikaudella meri peitti siitä suurimman osan. Sen sijaan Kairilan ja Harhalan löytököyhyys johtuu muusta: ne ovat suureksi osaksi suoaluetta ilman suurempia vesistöjä. Lassilanjoki ja Inhottujärvi, kampakeraamisella ajalla vielä meren lahti, (korkeus 41-44 m y.m.p.), ovat vetäneet entien ihmisiä puoleensa.

Jotkut löydöt osoittavat, että jo esikeraamisena aikana on ihmisiä liikkunut Noormarkunkin alueella. Rudanmaan Lähteenlahden luota on mm löytynyt pieni alkeellinen kirves (KM 8053:7; ks). Läheisen Ison Kalajärven korkeus on 67 m (pitäjänkartta V:3/24), joten korkeus riittää esikeraamisen ajan lopulle.

Keramiikkaa löytyi neljältä paikalta, mutta vain niin pieniä muruja, ettei niistä voi paljoa sanoa. Rudanmaan Koivuniemestä (ks) on kuitenkin nuorakeramiikkaa. Piimurut Lassilan Koppelonvainiolta (ks KM 17501) ja Marjamäeltä löytynyt piinuolen kappale (ks KM 17495) viittaavat kampakeraamiseen aikaan.

Kiviesineistä mainittakoon, että vasarakirveitä on kymmenkunta. Käyriä veitsiä (mm yksi Z muotoinen, ks KM 8053:13) on löydetty 4-5 (kaikki ei tallessa). Myöhäisiä kiviesineitä on Vanhansahan- koskesta löydetty viisikulmainen reikäkirves, (ks SAT.M. 16443:1).

Kiviröykkiöt

Pronssikauden metalliesineitä edustaa Noormarkussa pronssikirves, joka on löydetty Stenbackan maalta (ks KM 3033:1). Rautakaudenkaan löytöjä ei ole monia: soikea tuluskivi ja pyöreä kupurasolki. Niiden löytötiedot ovat olemattomat. Solki on löydetty Harjakankaan kylästä, tuluskivestä ei mainita senkään vertaa.

Kiviröykkiöhautoja, hiidenkiukaita tai pienempiä kivikasoja, on epävarmat mukaan laskien 181. Suurin osa niistä on pieniä, joita ei hiidenkiukaan nimellä oikein haluaisi nimittää, mutta keramiikka, jota erään

hajonneen röykkiön kohdalta löytyi, on lähinnä pronssikautista (ks KM 17500). Röykkiöiden sijainti eroaa täysin kivikautisten löytöjen levinneisyydestä. Kairilasta, Lassilasta ja Rudanmaalta tunnetaan niitä vain yksi kustakin ja kaksi ensiksimmäintä niistäkin on epävarmoja. Noormarkun kylän alueelta on yhdeksän, useimmat niistä läheltä Söörmarkun rajaa. Loput ovat Söörmarkusta. Huomattavimmat alueet ovat Kerimaan-Rainiolan röykkiöalue, joista pääosa on pieniä röykkiöitä sekä Ingemarín alue, jossa taas voi paremmin puhua hiidenkiukaista.

Vanhoissa tiedoissa puhutaan useista hiidenkiukaista, joista ei saanut enää mitään tietoa. Sellaisia ovat Killisen (s. 138) mainitsevat kiukaat "Noormarkun kirkolla lähellä isoa maantietä Ristikallion torpan vieressä", "Kellahden tienhaarassa" sekä "Pootsjärven rannalla". Kartalle Killinen on niistä ensiksimmäintä sijoittanut Noormarkun kirkosta ehkä 1 km luoteeseen, maantien ja joen välille, Ristikallion torppaa ei täällä kuitenkaan liene ollutkaan. Sen sijaan Ristikallio on Ahlainten puolella, Noormarkusta tulevan maantien ja Pori-Vaasa pikatien risteyksestä n. 1 km luoteeseen, vanhan tien varressa (pitäjänkartta V:3/17). Mitään hiidenkiukaita ei sen lähellä tunneta. Kellahden tiehaarassa oleva on Killisen kartalla ^{kirkosta} länteen joen lounaispuolella. Niin lähellä kirkkoa ei kuitenkaan tunneta kiukaita. Mahdollisesti se tarkoittaa jotakin Söörmarkun rauniota. "Kellahden tienhaara" on ilmeisesti ollut Söörmarkun vanhassa keskustassa missä Poriin menevästä tiestä on eronnut Kellahden tie. Lindelöfin kartalla Satakunnan hiidenkiukaista (top. arkisto) tämä kiuas (49) on merkitty aivan Kellahden säterin luo, missä sitä ei kuitenkaan tunneta. Painetulta kartalta (SMYA 27 s. 168) se

puuttuu. Poosjärven rannalla mainittuja kiukaita ei myöskään löytenyt, vaikka sellaisista paikkakuntalaisetkin puhuivat (ks Riskusuon kallio).

J. Tähkän eli Ailion "Lisätiedoissa" puhutaan myös kiukaista, joista ei enää saa selkoa. Sellaisia ovat Lassilasta mainitut kiukaat jokivarrelta ja Kynäsniemestä, jotka jo silloin olivat hävitettyjä. Ilmeisesti edellisiä tarkoittaa se hävitetyn "muilta kuullun" raunion merkki, joka kertomuksen kartassa on Lassilanjoen eteläpuolella. "Noormarkun kirkolta länteen Noormarkun ja Söörmarkun rajaseuduilla" tietää useampiakin röykkiöitä. Tällä seudulla onkin runsaasti hiidenkiukaita, Ailion karttamerkintä viittaa Rainiolan - Karimaan alueeseen. Rajalan torppaa, jonka hän mainitsee erään kiukaan maamerkinä, ei tunnettu. Ailio puhuu myös Poosjärven lähistöllä olevista kiukaista. Karttamerkinöistä toinen sopii Riskusuon kalliolla olevaan pirunpeltoon (ks 114402=1).

Luontaisia kivikoita, pirunpeltoja, mainitaan muissakin tiedoissa hiidenkiukaiksi. Sellainen on mm Rudanmaan Palomäen lähellä (ks 114404=19). Ne pirunpellot, jotka inventoinnin yhteydessä osuivat kohdalle, merkittiin muistiin siltä varalta, että niistä joskus tulee ilmoituksia.

Erikseen on mainittava Lassilan Oravasaaren pienet kummut, jotka osittain maansekaisina poikkeavat muista. Eräästä niistä löytyi palanutta luuta. (KM 17499 , ks 114404=30).

Epämääräisiä muinaisjäännöksiä

Inventoinnin yhteydessä tulee esille monenlaisia kiinteitä "muinaisjäännöksiä" kuten kuoppia, rakennusten kiukaita ym, joiden ikää ja tarkoitusta ei voi selvittää. Myös tällaisia on jossakin määrin otettu muistiin samoin kuin paikkoihin liittyviä aarre- ym tarinoita, vaikka niihin ei mitään muinaisjäännöstä näyttäisi liittyvänkään.

Arkistointi

Inventointikertomus on järjestetty peruskartan lehtijaon mukaisesti. Jokaisen karttalehden alueella kohteet on numeroitu omana ryhmänään 1:stä alkaen erottelematta eri mj-lajeja toisistaan. Jokainen kohde, joka on voitu merkitä kartalle, muodostaa oman tarkastuskertomuksensa. Joskus tosin tarkempi paikka on jäänyt selvittämättä ja tiedossa on vain talo, jonka maalta löytö on. Eri luettelona ovat ne löydöt, joista tiedot ovat vain kylän tai pitäjän tarkkuudella.

Jokaiselle numeroidulle kohteelle on annettu numeron lisäksi myös nimi sen sijaintipaikan mukaan. Usein on ollut pakko tyytyä pelkkään tilan nimeen. Kohteista on ilmoitettu koordinaatit: x = pohjois- ja y = itäkoordinaatti sekä z = paikan korkeus merenpinnasta peruskartan korkeuskäyrien mukaan. Kivikautisten asuinpaikkojen koordinaatit tarkoittavat yleensä paikan keskustaa, korkeus löytöjen todennäköistä alarajaa.

Paikoista ilmoitetaan kylä, tila rekisterinumeroineen (yleensä peruskartasta), sekä omistaja postiosoitteineen. Kaikki löydöt, jotka paikalta ovat (myös todennäköisesti), on lueteltu, samoin mahdollisimman tarkoin kaikki paikkaa koskevat tiedot KM:n arkistossa ja kirjallidessa.

Itse tarkastuskertomus on tavanomainen kuvaus paikasta ja muinaisjäännöksestä. Valokuva-liitteet on sijoitettu asianomaisten paikkojen yhteyteen.

"Tähän "inventointikertomukseen" liittyy myös topografinen katsaus Noormarkun alueeseen sekä yleiskatsaus muinaislöytöihin. Käytön kan-

nalta välttämättömiä ovat paikannimihakemisto ja löytöhakemisto museonumerojärjestyksessä sekä yleiskartta, johon on merkitty peruskartan lehtijako.

Tarkoituksena on ollut saada aikaan kokonaisuus, jota on tarpeen vaatiessa helppo täydentää ja lisätä.

Täydennys topografisessa katsauksessa olevaan karttaluetteloon.

Peruskartat Noormarkun alueelta

1141 12	PIHLAVA	1144 01	1144 08
1142 10		1144 02	1144 10
1143 03	PORI pohj.	1144 04	1144 11
1143 06	PALUS	1144 07	

(Sarjat 1142 ja 1144 tammik. 1969 vielä ilmestymättä)

Irtolöytöjä Noormarkun kylästä

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä.

- a) KM 1907:10 vasarakirveen teelmän puolikas
Löytänyt Isak Frank pirtin perustusta kaivaessaan
Noormarkun kylästä. (Killinen s. 149 n:o 40).
Frank on asunut Noormarkun kirkosta n. 300 m NW, Porin-
Vaasan pikatielle vievän tien varressa. Löytö ehkä
sieltä. Alue tasaista savimaata.
- b) Satak.M. 183 kourutaltan katkelma
184 kaksoiskourutaltta
Lahjoittanut lampuoti Jaakko Nordlund Noormarkun kirkon-
kylästä 1889.
Nordlundin talo (om. Vihtori Nordlund) on n. 1 $\frac{1}{2}$ km luotee-
seen Noormarkun kirkosta, Porin-Vaasan pikatielle vievän
tien varressa. Löydöt kenties sieltä.
- c) Satak.M. 1270 rombimainen reikäkivi
Lahjoittanut konttorikirjuri P. Halminen.
Halminen on ollut Ahlström Oy:n palveluksessa ja löytö
voi olla jostain tehtaan alueelta (vrt)).

Noormarkku

- d) Satak.M. 9316 kivikirves
saatu torppari Johan Vahlmanilta, joka on säilyttänyt
sitä 60 vuotta.
Vahlman on asunut Ahlströmin tehtaan alueella.

Rudanmaa

peruskartat 1144 04 ja 1144 07

Irtolöytöjä Rudanmaan kylästä

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä.

- a) Satak.M. 4300 kiviaseen teelmä
Rudanmaan kylästä.
- b) Satak.M. 8106 taltta
Rudanmaan kylästä.
- c) Satak.M. 8916 kourutaltta
Löytänyt palstatilallisen poika Kustaa Kosperi Rudan-
maan kylän Pihlavan palstatilan uutta peltoa raivates-
sa 1912.
Sekä Kosperi että Pihlava tuntemattomia Rudanmaassa.

- d) Satak.M. 9876 reikäase
Löytänyt torppari Iisakki Salonen Rudanmaan kylästä 1911
Honkosen talon maalle uutta kivipeltoa raivatessaan.
Nimet outoja.

NOORMARKKU

Irtolöytöjä Noormarkun pitäjältä

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä.

I. Kivikausi

- a) Satak.M. 649 reikäkivi
Löydetty Huhtamäen torpan uutta peltoa raivattaessa 1881.
Huhtamäkeä ei Noormarkussa tunneta. Sen sijaan sekä Lassilassa että Rudanmaassa esiintyy Huhdanmäki. Edellinen on Lassilan kirkosta n. 2 km koilliseen, Rou^{sv}järven pohjoispuolella (pitäjänkartta V:3/20), jälkimmäinen Rudanmaan Alajärven länsipuolella (pitäjänkartta V:3/24).
- b) Satak.M. 1658 reikäkivi
Lahjoittanut D. Kiviniemi 1894.
Mahdollisesti Lassilasta, jossa on Kiviniemen talo Lassilan kirkosta n. 2 $\frac{1}{2}$ km koilliseen, Rou^{sv}järven koillispuolella (pitäjänkartta V:3/20).

NOORMARKKU

- c) Satak.M. 15249 vasarakirveen terä
Löytänyt eläkeläinen Frans Harju n. 1 m syvyydestä sora-
kuopasta 1937.
- d) Satak.M. 16997 reikäkiven puolikas
Löytöpaikka tuntematon. Lahjoittanut agronomi Harju-Jeanty.
- e) Hämeen M. 1470:1 kaksi talttaa
Noormarkusta.
- f) Hämeen M. 1487:23 kirves
Löytänyt Uno Peltoniemi peltoa muokatessa Noormarkusta.

II. Rautakausi

- g) Satak.M. 2015 soikea tuluskivi
Lahjoittanut opettaja J.F. Palonen.

Kivikautisia irtolöytöjä Finpyystä.

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä.

(peruskartta 1144 01)

- a) Satak.M. 199 kourutaltilta
Lahjoittanut Salomooni Keitinki 1889.
Keitinki on asunut Finpyyn kylän keskustassa nykyisen
Aravan paikkeilla (Ahlströmin pääkonttorista n. 400 m
länteen).
- b) Satak.M. 200 kourutaltilta
Esineen lahjoittanut Tapani Snäll 1889.
Snellin Teffa on asunut vastapäätä Finpyyn työväentaloa,
Ahlströmin pääkonttorista n. 300 m kaakkoon.
- c) Finpyyn koulu: poikkikirves
Finpyyn kansakoulussa opettaja Lahden keräämien esineiden
joukossa. Löytötiedot puuttuvat.

peruskartta 1144 03

Harjakangas

Irtolöytöjä Harjakankaalta

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä

I. Kivikausi

- a) KM 1907:12 kaksoiskourutaltoa

Löydetty Harjaka^{KANK}an kylän mailta. (Killinen s. 149 n:o 42)

- b) Satak.M. 7651-54 2 talttaa, kirves, kirveen kanta

Löytänyt Harjakankaan kylän mailta Noormarkus-
ta ulvilalainen Eenokki Tuhimaa.

Mahdollisesti löydetty Harjakankaan harjasta,
joka on suureksi osaksi hajoitettu hiekanotos-
sa.

II. Rautakausi

- c) KM 1907:20 pyöreä kupurasolki

Löydetty pienestä mäkikummusta Harjakankaan ky-
lältä. Killinen s. 150 n:o 50.

Irtolöytöjä Lassilasta

Tarkempi löytöpaikka selvittämättä.

- a) KM 2151:504 tasatalta
Salomon Wilskmanin toimittama 1882. Löydetty "Isonsavon torpparin pellosta".
Isosavo on ollut suuri talo ja torppia on ollut monta.
- b) KM 2151:560 suiponsoikea reikäkivi
Wilskman 1882. Löydetty pellosta Lassilan kylästä.
- c) Satak.M. 1134 kivikirves
Lahjoittanut talollinen Heikki Vähäsavo 1890.
Vähäsavon talo on Lassilan kirkosta n. 250 m kaakkoon.
- d) Satak.M. 6151 kivikirves
Löydetty Inhottujärven rannalta Lassilasta.
- e) Satak.M. 9883 piisahan puolikas
Saatu torppari Kustaa Anttilalta Lassilasta, jolle se oli tullut romulaatikossa huutokaupasta.
Mahdollisesti ei ollenkaan Noormarkusta.

Lassila

- f) Satak.M. 12593 kiviase
Noormarkun Lassilasta.
- g) Satak.M. 12744 kiviase
Saatu tm. N. Forsmanilta Lassilasta.
- h) Hämeen M.1487:15 kivikirves
Löytänyt talollinen Jussi Kutala 1915 vanhasta pellosta
Lassilasta.
- i) Hämeen M.1487:14 reikäkivi
Löytänyt talollinen Vilho Kokela ulkokuoneen runtija
kaivaessaan 1933 Lassilasta.
- j) Hämeen M. 1552:1-2 taltta ja asean kappale
Löytänyt Ilmari Lassila 1938 vanhasta pellosta.

Noormarkun muinaisjäännökset. Paikannimiluettelo.

Hakemistoon on yritetty kerätä kaikki löytöpaikkoja koskevat paikannimet, myös virheelliset ja paikkakunnalla nykyisin tuntemattomat. Joskus on paikannimen puuttuessa korvattu se löytäjän tai lahjoittajan nimellä. Inventoitaessa paikoille annetut nimet alleviivattu. Numerot osoittavat peruskarttalehden ja paikan sijainnin sillä.

Ala-Koivisto	1144 07:2	<u>Haukijärvi</u>	1144 04:16
<u>Anttila</u>	1144 07:34	Heija	1144 07:11
Anttila	1144 07:14	<u>Heiäng</u>	1144 07:11
	:18	Heiäng	:9
	:25		:10
	:35	Hiittenkiukaanmäki	1144 04:1
Lassila lp.? e)		Honkonen	Rudanmaa lp.? d)
		Huhdanmäki, Huhtamäki	lp.? a)
Braka	1144 01:8	<u>Huhtala</u> , Rudanmaa	1144 04:14
		Huhtala, Harjakangas	1143 06:10-11
Elomaa	1144 04:29	, Harhala	1144 08:9
"Forsman"	Lassila lp.? g)	Inhottujärvi	Lassila lp.? d)
"Fors"	1144 04:13		1144 07:18
"Frank"	Noormarkku lp.? a)	<u>Ingemari</u>	1143 03:3-8
<u>Fästrooki</u>	1144 07:12	Iso Haavisto	1144 07:37
		Isokallio, Lassila	1144 07:32
<u>Haanmäki</u>	1144 07:30	<u>Isokallio</u> , Rudanmaa	1144 04:17
<u>Hakala</u>	1144 07:26	<u>Isöt Kalliot</u>	1144 07:40
<u>Halleva</u>	1144 01:17	<u>Isoluoto</u>	1144 04:28
"Halminen"	Noormarkku lp.? c)	Isosavo	1144 07:37
"Harju"	lp.? c)		Lassila lp.? a)
"Harju-Jeanty"	lp.? d)		
		<u>Jokiaho</u>	1144 07:38

Jokiaho	1144 07:28	Koskela	1144 07:10
"Järvinen"	1144 04:15	<u>Koskinen</u> , Lassila	1144 07:25
		<u>Koskinen</u> , Harjak.	1143 06:11
<u>Kaalimaanmäki</u>	1144 07:32	"Kosperi" Rudanmaa (p.? c)	
<u>Kalajoki</u>	1144 04:24	<u>Kotokorvenneva</u>	1143 06:8
Kallio	1144 04:17	<u>Kråkbo</u>	1144 04:1
<u>Kalliolähde</u>	1144 04:18	<u>Kuivaniitty</u>	1144 01:19
<u>Kankaanpää</u>	1143 06:7	<u>Kultakallio</u>	1144 01:22
<u>Kantola</u>	1144 01:18	<u>Kunnaliskoti</u>	1143 06:10
<u>Karimaa</u>	1144 01:14- 16	"Kutala" Lassila (p.? h)	
Karimaa	1144 01:13	<u>Kuuskoski</u>	1144 04:3
Katajisto	1144 07:5	<u>Kynäsniemi</u>	1144 07:17
<u>Kaunokangas</u>	1144 01:24	<u>Kärri</u>	1144 01:26
"Keitinki" Finpyy (p.? a)		Käärmemäki	1144 07:9
"Kellahden tiehaara", yleiskatsaus s.8		<u>Lahdenperä</u>	1144 04:26
<u>Kiimala</u>	1144 07:23	Laine, Lassila	1144 07:31
Kirkkomoisio	1144 07:38	Laine, Rudanmaa	1144 04:13
Kiuasvainio	1144 07:14,34	<u>Lammela</u>	1144 01:33
Kivimäki	1144 01:27	<u>Lankkojärvi</u>	1144 04:23
<u>Kiviniemi</u>	1144 01:32	"Lassila" Lassila (p.? j)	
"Kiviniemi" (p.? b)		Lassilan kk	1144 07:24
<u>Kiviranta</u>	1144 04:22	Lassilan saha	1144 07:5
Koivisto	1144 07:2	<u>Laurila</u>	1143 03:1
Koivunen	1144 04:20	Laurila	1144 01:3
<u>Koivuniemi</u>	1144 04:20	<u>Lehtikangas</u> , Harh.	1144 08:9
"Koskela" Lassila (p.? i)		Lehtikangas, Harh.	1144 08:10
<u>Kollinroomi</u> .-kallio	1144 07:16	Lehtikangas, Rud.	1144 04:21
<u>Kommerkoski</u> , Kommeri	1144 11:1	<u>Lepistö</u>	1144 08:7
<u>Koppelonvainio</u>	1144 07:24	"Leppälä"	1144 07:18
Korpela	1144 01:8	<u>Leppäniemi</u>	1144 07:18
<u>Koskela</u>	1144 07:25	"Lindfors"	1143 06:11

<u>Linnainmaa</u>	1144 04:21	Peltola, Noormarkku	1144 01:35
<u>Louhukangas</u>	1144 04:15	<u>Peltomaa</u>	1144 07:19
<u>Louhumäki</u>	1144 07:9	<u>Peltoniemi</u> , Söörmarkku	1144 01:5
<u>Lähteenlahti</u>	1144 07:1	Peltoniemi	Noormarkku (p.? f)
		Perttula	1144 04:30
<u>Marjamäki</u>	1144 07:15		1144 07:12
Mattila	1144 07:38		1144 07:13
<u>Metsänvartija</u>	1144 04:12		1144 07:24
Moisio	1144 07:38	<u>Peräkauramaa</u>	1144 07:27
<u>Myyrykulman haka</u>	1144 01:3	Pihlava	Rudanmaa (p.? c)
<u>Mäkelä</u> , Söörmarkku	1144 01:20	<u>Pirttimäki</u>	1144 07:33
Mäkelä "	1144 01:21	<u>Pitkämäki</u>	1144 07:39
Mäkelä, Rudanmaa	1144 04:12	<u>Pohjola</u>	1144 01:1-2
Mäkipelto	1144 07:31	Pohjola	1144 01:5,7
<u>Mäkisalo</u>	1144 01:6	Poosjärvi (Pootsjärvi)	1144 02:1
		<u>"Portin"</u>	1144 07:35
<u>Naperoinen</u>	1144 07:36	<u>Praka</u>	1144 01:8
Naperoinen	1144 07:7	<u>Preiranki</u> , Preeranki	1144 07:13
	1144 07:33	<u>Puumala</u>	1144 07:6
Nevaranta, Harjak.	1143 06:8	<u>Puumalankorpi</u>	1144 07:8
<u>Nevaranta</u> , Kairila	1144 08:8	<u>Päärnästenniemi</u>	1144 07:5
Nissilä	1143 06:11		
Nordlund	Noormarkku (p.? b)	<u>Rainiola</u>	1144 01:9-13
		<u>Rajakangas</u> , Kairila	1144 08:10
<u>Oilinmäki</u>	1144 01:28	<u>Rajakangas</u> , Rudanmaa	1144 04:27
Oramaa	1143 03:2	Rajamäki	1144 04:13
<u>Oravasaari</u>	1144 04:30	Rajaniemi	1144 04:13
		<u>Rajasalo</u>	1144 04:13
<u>Paino</u>	1144 10:1	Rantamäki	1144 04:28
<u>Palomäki</u>	1144 04:19	Rehula	1144 01:19
"Palonen"	Noormarkku (p.? g)	<u>Rintala</u> , Söörmarkku	1143 03:2
<u>Passilahti</u>	1144 07:3-4	Rintala, Lassila	1144 07:15
<u>Peltola</u> , Söörmarkku	1144 01:7	Risjusuonkallio	1144 02:1

Ristikallio Yleiskatsaus s. 8	Vainio-Mattila	1144 07:29
<u>Riuta</u>	<u>Vanhansahankallio</u>	1144 01:30
Rudanmaan kauppa	<u>Vanhansahankoski</u>	1144 01:29
"Ruisniemi"	Vatimäki	1144 07:10
<u>Ruutulampi</u>	<u>Vehmanen</u>	1144 01:36
Ruumiinarkkusuo	Viik (Viikinkoski)	1144 07:15
<u>Rääkkähuhta</u>	<u>Viiki</u>	1144 01:34
	Viiki	1144 01:35
<u>Salo</u>	Viitaluoto	1144 04:13
<u>Saunalaakso</u>	<u>Vuorela</u>	1144 01:25
<u>Sauvakoski</u> (Saavakoski)	Vähäsavo	Lassila (p.? c)
Savo	<u>Välimäki</u>	1144 07:10
<u>Seppälä</u>		
"Snäll"	Finpyy 1l.? b)	Yli-Anttila 1144 07:8
<u>Sotamiehen haka</u>	Ylä-Perttula	1144 07:13
<u>Sotamiehen pelto</u>		
<u>Stenbacka</u>		
<u>Taipale</u>		
Talouskauppa		
<u>Teermussa</u>		
Teinpakka		
<u>Tenho</u>		
<u>Teräs</u>		
<u>Tormi</u>		
Tuohimaa	Harjakangas 1p.? b)	
<u>Uusikorpi</u>		1144 07:7
"Vahlman"	Noormarkku (p.? d)	
<u>Vainio</u>		1144 07:14

- 1.-6. ks. Kullaa
7. Rankaanpää
8. Kotokorvenneva
9. Teräs
10. Kunnalliskoti
11. Koskinen

NOORMARKKU
PALUS 7
~~HARJAKANGASXX~~
Kankaanpää

peruskartta 114306 B
koordinaatit: x = 6827 74, y = 552 86, z = ⁴⁰20
pitäjänkartta V:3/23

kl Harjakangas
tl Kankaanpää 2²⁵
om. Hemmo Ruisniemi, os. Harjakangas, Pori

Kivikautisia irtolöytöjä
Satak.M. 16965 vasarakirves
16966 kourutaltta

M. Huurteen inventointi 1966

1963 oli koululainen Teuvo Ruisniemi löytänyt Harjakankaalta kotinsa läheltä vasarakirveen. Tämän innostamana pojat olivat "tutkineet" paikkaa, jolloin Risto Ruisniemi oli löytänyt kourutaltan.

Paikka on Harjakankaan harjun kaakkoispäässä lähellä Kullaan rajaa, Haapalan talon kohdalla Kullaan tien pohjoispuolella. Maantietä levennettäessä oli maata tasattu caterpillarilla ja vasarakirves oli tullut tällöin esiin. Kourutaltta taas oli ollut lähes samalla kohdalla, mutta hiukan syvemmällä sorassa. Missään tapauksessa ei löytösyvyys ole ollut kovin suuri.

Maaperä on karkeahkoa soraa. Luoteessa on laajoja sorakuoppia, lähes koko harjun pohjoisrinne on ajettu pois. Tien eteläpuolella on asutus estänyt soranottoa. Löytöpaikan kohdalla tien pohjoispuolella on pieni männikkö, joka tien oikaisussa on tarkoitus raivata pois. Maa viettää kaakkoon.

NOORMARKKU

PALUS 8

~~HARJAKANGAS XX~~

Kotokorvenneva

peruskartta 1143 06 B

koordinaatit: $x = 6828\ 24$, $y = 552\ 58$, $z = 30-35$

pitäjänkartta V:3/23

kl Harjakangas

tl Anttila (peruskartalla Nevaranta), RNo 4³⁷

om. Frans Nevaranta, mv, os. Harjakangas, Pori

Kivikautinen suolöytö

Satak. M. 17264 hirvenpäällä varustettu reenjalas

NOORMARKKU
PALUS 8
~~XXXXXXXXXXXX~~
Kotokorvenneva

M. Huurteen inventointi 1966

1965 toimitti mv Frans Nevaranta Satakunnan Museoon hirvenpääveistoksella koristetun reenjalaksen kappaleen, jonka löytöpaikka U. Salo tutki 1966.

Paikka, Penttilän pelto, on Harjakankaan harjun pohjoispuolella olevaa alavaa ja kosteaa suopeltoa. Sen itäpuolella on Kotokorvenneva. Jalas on löytynyt ojaa kaivettaessa ja ollut vuoden verran ojan penkalla ennen tallettamista.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1966 U. Salon kaivauskertomus (Satak.M.)
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 U. Salo: Die Elchkopfkufe von Noormarkku.
SM 1967

NOORMARKKU
PALUS 9
~~HARJAKANGAS~~
Teräs

peruskartta 1143 06 B

koordinaatit: talo: $x = 6828\ 08$, $y = 552\ 20$

pitäjänkartta V:3/23

kl Harjakangas

tl Teräs

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7662 taltta

NOORMARKKU

HARJAKANGAS 3

Teräs

M. Huurteen inventointi 1966

Löytänyt Venni Tykilä (=Tyykilä) Teräksen talon uutta peltoa raivatessaan 1909.

Teräksen talo on Harjakankaan harjulla n. 150 m Kullaalle päin. Noormarkusta Lavialle ja Kullaalle menevien teiden risteyksestä. Tyykilä on siitä n. 200 m idempänä.

Löytöpaikka jäi selvittämättä.

NOORMARKKU
PALUS 10
~~XXXXXXXXXXXX~~

Kunnalliskoti

peruskartta 1143 06 B

koordinaatit: talo x = 6848 50, y = 550 92

pitäjänkartta V:3/23

kl Finpyy

tl Huhtala (Kunnalliskoti)

om. Noormarkun kunta

Kivikautisia irtolöytöjä

?KM 3033:4 kirves

Satak.M. 1636 kirves

1637 tasataltta

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen KM 3033:4 löytöpaikka on tuntematon. Se on saatu Harjakankaan Kankaanpään talosta, jonne se on huudettu Finbyyn Huhtalan huutokaupasta. Satakunnan Museon esineet on saatu O. Riihikoskelta ja löydetty "Huhtalan talon maalta Finpyystä liki Harjakankaan rajaa kun tehtiin "Umpiaitaa"."

Huhtalan talo on nyt Noormarkun Kunnalliskotina. Se on Harjakankaan ja Finpyyn rajalla, 6 km kaakkoon Noormarkun kirkosta.

Löytöpaikoista ei ole mitään tietoa.

NOORMARKKU
PALUS II
~~HARJAKANGAS X5~~

Koskinen

peruskartta 1143 06 B

koordinaatit: talo: x = 6828 92, y = 552 50

pitäjänkartta V:3/23

kl Harjakangas

tl Koskinen

om.

? Kivikautisia irtolöytöjä

- a) KM 8053:6 kourutaltta
- b) Satak.M. 8107 poikkikirves
- c) Satak.M. 9270 oikokirves

M. Huurteen inventointi 1966

- a) Esineen on toimittanut Aleksanteri Vinter 1922. Verifikaatin mukaan sitä on säilyttänyt talollinen Otto Lindfors kahden vuoden ajan.
- b) Esineen on löytänyt "halkokauppias A. Koskinen Nissilän talon pellosta Harjakankaan kylästä 1903".
- c) Esineen on löytänyt torppari Vihtori Huhtala Noormarkun Harjakankaan kylästä Huhtalan talon maata pelloksi kuokkiessaan 1894.

Nämä kaikki tiedot voivat tarkoittaa samaa paikkaa, Harjakankaan kautta Lassilaan vievän maantien varressa, Harjakankaan kansakoulusta n. 150 m pohjoiseen. Täällä on asunut Otto Lindfors, joten esine a) on ehkä sen mailta. Samoin Antti Koskinen (Parta-Koskiseksi sanottu) on asunut siinä. Nissilän taloa ei Harjakankaalla ole. Mahdollisesti se tarkoittaaakin Ulvilan Harjunpäässä olevaa Nissilää ja Harjakangas on tullut mukaan sen vuoksi, että Koskinen on asunut siellä.

Vihtori Huhtala on myös asunut Koskisen paikalla ja on todennäköisempää, että esine on sieltä kuin Finpyyn puolella Harjakankaan rajalla olevan Huhtalan talon, nyk. Kunnalliskodin maalta, josta kylä on muita kivikautisia löytöjä (ks. **PALUS 10**).

Koskisen talo on lounaaseen ja länteen viettävällä sorarinteellä, sen länsipuolella on pieni, miltei umpeenkasvanut Kärkijärvi. Paikka soveltuisi asuinpaikaksikin, mutta kasvillisuuden vuoksi tarkastusmahdollisuudet olivat heikot.

1. Söörmarkku, Laurila
2. Söörmarkku, Rintala
3. Ingemari I
4. Ingemari II
5. Ingemari III
6. Ingemari IV
7. Ingemari V
8. Ingemari VI

NOORMARKKU

PORI pohj. I 1

Söörmarkku

Laurila

peruskartta 1143 03 B PORI pohj.

koordinaatit: x = 6829 60, y = 540 64, z = 20-25

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Laurila 3¹²

om. Toivo Laurila mv, os. Söörmarkku

Kiviröykkiöitä

NOORMARKKU

PORI pohj. I 1

Söörmarkku

Laurila

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva 1 (f 33877) raunio 3 etelästä
Valokuva 2 (f 33878) raunio 4 lounaasta

Aivan Noormarkun ja Porin rajalla, Porin-Vaasan pikatiestä luoteeseen on kuivattu Pyntösjärvi (pitäjänkartalla Hyvelänjärvi). Sen luoteispään koillisrannalla, Laurilan talosta runsas kilometri lounaaseen on pitkä metsäinen harjanne, sanottu Järvenrannanmäeksi. Tätä harjannetta myöten on aikoinaan kulkenut polku Söörmarkusta Kahliluotoon.

Mv. Toivo Laurila oli ilmoittanut Satakunnan Museoon, että tällä mäellä on kivistä hautoja ja hänen opastuksellaan kävin niitä katsomassa.

Harjanteella, Laurilasta Järvenrannanpellolle tulevan polun kaakkoispuolella, on hakkuuaukio, johon on istutettu männyntaimia. Rauniot ovat tällä aukkiolla, n. 100 m peltotiestä, harjun pohjoispuolta kulkevan talvitien lähellä. Harjanteen päällä on vanha polku.

- 1) Matala raunio vanhan polun eteläpuolella. Sammaleinen, laidassa kanto. Halkaisija 3 m
- 2) Edellisestä 6 m WNW, pieni, matala, sammaleinen. Halk. 2 m
- 3) Ed. 5 m pohjoiseen, polun pohjoisreunassa. Pohjoislaidassa iso kivi. Reunakiveystä näkyvissä. Halk. 5 m, korkeus $\frac{1}{2}$ m. Valokuva 1.
- 4) Ed. 5 m länteen, polun mutkan länsilaidassa. Halkaisija 4 m, korkeus 70 sm, keskellä kuoppa. Päällä kasvaa vatukkaa.
- 5) Ed. 5 m luoteeseen, matala sammaleinen. Halk. $2 \frac{1}{2}$ m
- 6) Ed. 20 m länteen, kallioselänteen kaakkoispään juurella. Matala epämääräinen kivikko, halkaisija n. 2 m
- 7) Rauniosta 5) n. 10 m NNE, suuren kiven eteläpuolella epämääräistä kivikkoa

Alueella voi olla muitakin tämäntapaisia hautoja.

NDORMARKKU

PORI pohj. 1

LAURILA

33877

1. RAUNIO 3 ETELÄSTÄ

33878

2. RAUNIO 4 LOUNAASTA

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 444
1967 26.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

FOBI-pohj. I 2

Söörmarkku

Rintala

peruskartta 1143 03 B

koordinaatit: $x = 6829\ 38$, $y = 541\ 05$, $z = 22\ \frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Rintala 1³³

om. Seelim Keskimäki, mv, os. Söörmarkku

Hiidenkiuas

NOORMARKKU

PÖRI pohj. I 2

Söörmarkku

Rintala

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33876) kiuas kuvattu etelästä

Pyntösjärven luoteispään koillisrannalla, Järvenrannan mäellä olevasta raunioryhmästä PÖRI pohj. I 1 n. 400 m kaakkoon on samalla harjanteella hiidenkiuas. Se on harjanteen päällä olevan hakkuuaukion kaakkoispuolella pienen kallion laidalla. Etelässä, notkelman eteläpuolella on korkeampi kallio.

Toivo Laurilan kertoman mukaan kiuas on vielä ennen sotia ollut ehyt ja pyöreä. Nyt sen poikki on raivattu "halkaisija", ei kuitenkaan pohjaan asti. Kuten valokuvastakin näkee, on kiuas tehty etupäässä punaisista hiekkalaatoista. Sen läpimitta on 4 m.
(kivi)

Seudulla lienee muitakin raunioita. Ainakin T. Laurila muisteli, että Oramaan metsäpalstalla, Laurilan ja Rintalan palstojen välillä, olisi kiuas, mutta sellaista ei nyt löytynyt.

33876

KIVAS ETELÄSTÄ . SEN HALKI ON KAI-
VETTU . HALKAISIJA* JA HIEKKAKIVILAAT-
TOJA ON KASATTU SIVILLE . TAUSTALLA
ISO KIVI ON KIUKAAN VIERESSÄ .

M. HUURAE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 443
1967 23.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

PORI pohj. I 3

Ingemari I

peruskartta 1143 03 B

koordinaatit a-c): $x = 6828\ 04$; $y = 544\ 76$; $z = 25-27\ \frac{1}{2}$;

d): $x = 6827\ 98$; $z = 27\ \frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22 $y = 544\ 88$

kl Söörmarkku

tl Ingemari 3²⁶

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

NOORMARKKU

PORI pohj.

~~XXXXXXXXXX~~ 3

Ingemari I

M. Huurteen inventointi 1966

Ingemarin talo on Porin-Vaasan pikatien itäpuolella n. 1 $\frac{1}{2}$ km kaakkoon Noormarkkuun ja Kankaanpään erkanevan tien risteyksestä. Talon koillis- ja itäpuolella on soista metsäaluetta, jonka keskellä on kalliokukkuloita. Näillä kalliolla on joukko hiidenkiukaita (~~XXXXXXXXXX~~ 3, 4, 5 ja 6 sekä ~~XXXXXXXX~~ 7 ja

8).

- a) Ingemarin vanhasta päärakennuksesta n. 700 m pohjoiskoilliseen on metsän keskellä olevan kallion korkeimmalla kohdalla pienten mäntyjen ja katajien alla pyöreä kiuas, halkaisija n. 4 m.
- b) Edellisestä 7 m WNW on matala ehkä sekundäärinen kiveys, halk. 2 m.
- c) Rauniosta a) n. 13 m SSW kallion etelälaidalla ehyt raunio, 4 x 7 m, päällä katajikko.
- d) Edellisistä n. 120 m itäkaakkoon pienellä kalliolla on matalaa hajanaista kiveystä, mahdollisesti kiukaan jätteet.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi		
1967	Rauhoitusmääräys n:o 454		
1967 17.2.	-"-		kuitattu

NOORMARKKU

PORI pohj.
~~RXMKOSJAKVI~~ 4

Ingemari II

peruskartta 1143 03 B

koordinaatit: a) $x = 6827\ 48$, $y = 544\ 76$, $z = 25$

b) $x = 6827\ 40$, $y = 544\ 84$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Ingemari 6³⁶

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33895) kiuas ^{b)} kuvattu pohjoisesta

- a) Pienellä kalliolla Ingemarin vanhasta päärakennuksesta 300 m koilliseen matala kerros kiviä hajallaan. Ne näyttävät olevan kehässä. Kivikon halkaisija on nyt n. 9 m. Nähtävästi kysymyksessä on hajoitettu kiuas.
- b) Edellisestä n. 80 m kaakkoon korkeamman kallion laella on iso kiuas, halkaisija 10 m, korkeus $1 \frac{1}{2}$ m. Päällä kasvaa kuusia ja mäntyjä. Kiuasta on hajoitettu aikoinaan, ympärillä on kiviä hajallaan.

NOORMARKKU

PORI pohj. 4 ja 5

INGEMARI II ja III

33894

INGEMARI III (PORI pohj. 5) KIVAS a)
ETELÄSTÄ

33895

INGEMARI II (PORI pohj. 4) KIVAS b)
Pohjoisesta

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 454
1967 17.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

PORI pohj.

~~PAVINDOSUARYA~~

5

Ingemari III

peruskartta 1143 03 B

koordinaatit: a) $x = 6827\ 16$; $y = 544\ 80$; $z = 27\ \frac{1}{2}$

b) $x = 6827\ 20$; $y = 544\ 96$; $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Ingemari 6³⁶

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33894) kiuas a) kuvattu etelästä.

- a) Ingemarin vanhasta päärakennuksesta n. 400 m kaakkoon on kallion länsireunalla, pienen kallionkohouman pohjoispuolella kiuas, koko 5 x 6 m. Se on jäkälän peittämä, päällä on pieni männyntaimi ja vanhoja kantoja.
- b) Edellisestä n. 160 m itäkoilliseen, toisen kallion itäreunalla on NNW-SSE-suuntainen kivivalli pitkin kallion reunaa, koko 3 x 18 m. Siihen on kaivettu kuoppia.
- c) Edellisen SSE-päästä 3 m SSW on hiukan pengottu kivikko, 4 x 8 m. Päällä on kuusi.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Hurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 454
1967 17.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU
PORI pohj.
~~YMMÖSJÄRVI~~
Ingemari IV

6

peruskartta 1143 03 B

koordinaatit: ^{a)} x = 6826 78 y = 544 82 z = 25

pitäjänkartta V# 3/22

kl Söörmarkku

tl Ingemari 636

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

NOORMARKKU

PORI pohj. 6
~~PYNTÖSSÄRYIX~~

Ingemari IV

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33898) kiuas a) lounaasta.

Ingemarin vanhasta päärakennuksesta n. 700 m eteläkaakkoon, Peräniitun aukion koillispuolella on lähellä pellon reunaa kalliolla kaksi kiuasta.

- a) Kallion korkeimmalla kohdalla raunio, halkaisija n. 8 m, korkeus $1 \frac{1}{2}$ m. Keskellä on kuoppa, jossa kasvaa koivuja. Siinä on myös laho kanto. Tämän länsipuolella on matala ilmeisesti sekundäärinen kivikasa.
- b) Edellisestä n. 3 m luoteeseen on männyn alla matala pyöreä latomus, halkaisija n. 3 m.

NOORMARKKU

PORI pohj. 6

INGEMARI IV

33698

KIVAS a) LOUNAASTA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 454
1967 17.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

PORI pohj. 7
~~XXXXXXXXXX~~

Ingemari V

peruskartta 1143 03 D

koordinaatit a): $x = 6827\ 84$; $y = 545\ 06$; $z = 32\ \frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Ingemari 3²⁶

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

M. Huurteen inventointi 1966

- Valok. 1. (f. 33896) raunion d) päältä koilliseen.
Rauniot c, b ja a näkyvät.
- Valok. 2. (f. 33897) raunio a) lounaasta, etualalla
vallin b luoteispää.

Ingemarin vanhasta päärakennuksesta n. 750 m koilliseen on pyöreällä kalliolla hiidenkiukaita.

- a) Kallion pohjoisosassa korkeimmalla kohdalla NNW-SSE suuntainen röykkiö, koko 5 x 10 m. Kaiveltu kuoppia.
- b) Edellisestä 6 m etelään samansuuntainen valli, 4 x 13 m, kaiveltu kuoppia.
- c) Edellisen keskivaiheilta 7 m lounaaseen kivikehä, halkaisija $1 \frac{1}{2}$ m. Ilmeisesti sekundäärinen, keskellä valkea ilmakehuusmerkki.
- d) Vallista b) 22 m lounaaseen alempana matala röykkiö, halkaisija 5 m. Ympärillä hajallaan kiviä, mm punaista hiekkakiveä.

NOORMARKKU

PORI pohj. ?

INGEMARI V

33896

1. KUVA OTETTU RÖYKKIÖN d) PÄÄLTÄ KOILLISEEN.
KESKELLÄ MAUNIO c) (VALHEA MERKKI), SENTAKANA
OIKEALLA VALLI b), TAUSTALLA RÖYKKIÖ e)

33897

2. RÖYKKIÖ a) LOUNASTA, ETUALALLA
VALLIN b) LUOTEISPÄÄ

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 454
1967 17.2. -"- kuitattu

NOORMARKKU
PORI pohj. 8
~~XXXXXXXXXX~~

Ingemari VI

peruskartta 1143 03 D

koordinaatit: $x = 6827\ 24$; $y = 545\ 48$; $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Ingemari

om. Niilo Jokinen, insinööri, os. Söörmarkku

Hiidenkiuas

NOORMARKKU
PORI pohj. 8
~~VIIKKI~~
Ingemari VI

M. Huurteen inventointi 1966

Ingemarin vanhasta päärakennuksesta n. 750 m itäkoilliseen, pienellä kalliolla metsänistutusalueella on pengottu kivi-röykkiö, alaltaan 4 x 6 m. Sen laidassa kasvaa tuuhea kuusi.

Röykkiöstä n. 2 m kaakkoon on pieni ehkä sekundäärinen lato-mus, halkaisija 2 m.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi		
1967	Rauhoitusmääräys	n:o 454	
1967 17.2.	-"-		kuitattu

1. Söörmarkku, Pohjola
2. Söörmarkku, Pohjola
3. Söörmarkku, Myllykylään haka
4. Söörmarkku, Riuta
5. Söörmarkku, Peltoniemi
6. Söörmarkku, Mäkisalo
7. Söörmarkku, Peltola
8. Söörmarkku, Praka
9. Söörmarkku, Rainiola II
10. Söörmarkku, Rainiola III
11. Söörmarkku, Rainiola IV
12. Söörmarkku, Rainiola I
13. Söörmarkku, Rainiola V
14. Söörmarkku, Karimaa I
15. Söörmarkku, Karimaa II
16. Söörmarkku, Karimaa III
17. Söörmarkku, Halleva
18. Noormarkku, Kantola
19. Noormarkku, Kuivaniitty
20. Söörmarkku, Mäkelä
21. Söörmarkku, Saunalaaksó
22. Noormarkku, Kultakallio
23. ks. Ahlainen
24. Noormarkku, Kaunokangas
25. Noormarkku, Vuorela
26. Noormarkku, Kärri
27. Noormarkku, Stenbacka
28. Noormarkku, Olininmäki
29. Noormarkku, Vanhansahankoski
30. Noormarkku, Vanhansahankallio
31. Noormarkku, Teermussa
32. Noormarkku, Kiviniemi
33. Noormarkku, Lammela
34. Noormarkku, Viiki
35. Noormarkku, Tormi
36. Noormarkku, Vehmanen
- 37.-38. ks. Pomarkku

NOORMARKKU

Söörmarkku
Pohjola I

peruskartta 1144 01 A
koordinaatit (talo): $x = 6830\ 16$, $y = 543\ 27$
pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku
tl Pohjola 8⁶⁷
om. Paavo Peltola, mv, os. Söörmarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 9268 oikokirves
9269 kourutaltoa

NOORMARKKU

Söörmarkku

Pohjola I

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt poliisi R. Riihikoski Pohjolan talon pellostasta 1898, kirveen kyntäessään, kourutaltan pellon ojaa luodessaan.

Pohjolan talo on Söörmarkkunojan koillispuolella, Söörmarkkun vanhan tien varressa n. 1,7 km pohjoiseen Vaasan-Porin pikatien ja Kankaanpään tien risteyksestä.

Talon paikka on korkealla kallioisella mäenrinteellä, vanha talo on hävinnyt, mutta uusi on rakennettu aivan vierelle. Löytöpaikasta ei ole tietoa. Rinteellä talon luona on pieniä peltoaloja, alhaalla joen varressa laajempi alava pelto.

NOORMARKKU

Söörmarkku

Pohjola

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6830\ 33$, $y = 544\ 50$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Pohjola

om. Paavo Peltola, mv, os. Söörmarkku

Hiidenkiuas

NOORMARKKU

Söörmarkku

Pohjola

M. Huurteen inventointi 1966

N. 1 km Pohjolan talosta itään on metsäisen kallion koillisreunalla sammaltunut hiidenkiuas kahden kuusen oksien alla. Sen koko on 3 x 4 m, keskellä pieni kuoppa, jossa kasvaa pihlaja. Sen laidasta lähtee länsiluoteeseen kivivalli 2 x 6 m.

Kallion pohjois- ja koillispuolella on peltoa.

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 442

NOORMARKKU

Söörmarkku

Myrykulman haka

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6830\ 33$, $y = 542\ 34$, $z = 20$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Laurila 3¹²

om. Toivo Laurila, os. Söörmarkku

Kvartsilouhos, historiallinen aika

NOORMARKKU

Söörmarkku

Myyrykulman haka

M. Huurteen inventointi 1966

Laurilan talo on Porin-Vaasan pikatien ja Söörmarkun-Kellahden tien risteyksestä n. 1 km lounaaseen, Röörmaarinojan eteläpuolella. Talosta n. $\frac{1}{2}$ km itäkoilliseen on Röörmaarinojan ja Söörmarkunjoen välillä kallioinen metsikkömäki, Myyrykulman haka. Tämän pohjoisreunassa on kalliossa itä- länsisuuntainen "juoksuhauda", jonka pituus on n. 20 m, leveys $1 \frac{1}{2}$ m ja syvyys n. 1 m, pystyseinäinen, pohjalla vettä. Tätä on pidetty luonnontyönä, eikä siitä tiedetä mitään kertomuksia. "Haudan" seinämässä näkyi selviä poranjälkiä, joten se on ihmisten tekoa. Mahdollisesti siitä on louhittu kvartssia, jota seinämissä näkyi. Kvartsiahan on louhittu lasiteollisuuden raaka-aineeksi esim. Kiikalassa (ks. Kiikalan inventointikertomus). Porin seudulla on aikoinaan ollut lasitehtaita Porin maalaiskunnassa (Tuorsniemi), jonne täältä on matkaa 10-15 km ja Merikarvialla (Kuvaskangas), matkaa yli 30 km.

NOORMARKKU

Söörmarkku

Riuta

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $\bar{x} = 6830\ 97, y = 542\ 43, z = 25$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Riuta 5¹¹

om. Jouko Pohjavirta, os. Söörmarkku

Hiidenkiuas (hävitetty)

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Riuta

M. Huurteen inventointi 1966

Jouko Pohjavirran vasta rakennettu talo on n. 600 m luoteeseen Porin-Vaasan pikatien ja Söörmarkun-Kellahden tien risteyksestä kalliorinteellä. Talon kaakkoispuolella on kallio, jonka pohjois-, länsi- ja eteläsivut ovat jokseenkin jyrkät. Kallion laella on ollut hiidenkiuas, kertoman mukaan n. 1 m korkuinen, halkaisija ehkä n. 6 m. Vuosien mittaan pikkupojat ovat vieritelleet kiviä siitä alas ja myös rakennuskiviä siitä on saatu. Jäljellä on hajanainen kivikerros haudan pohjasta. Sen alla on hiekkakerros, jossa näkyy hiukan hiiltä.

MEAKITTY PERUSKAARTALLE.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 441
1967 18.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku
Peltoniemi

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6831$ 18, $y = 542$ 33, $z = 25$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Pohjola 8⁶⁷

om. Paa vo Peltola, mv, os. Söörmarkku

Hiidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Peltoniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Peltoniemen talo on n. 800 m luoteeseen Porin-Vaasan pikatien ja Söörmarkun-Kellahden tien risteyksestä. Talosta n. 50 m pohjoiseen on jyrkkä kallio, jonka korkeimmalla kohdalla on hajoitettu hiidenkiuas. Siinä on kiviä jäljellä 1-2 kerrosta n. 4 x 6 m alalla. Etelä- ja lounaislaidassa on näkyvissä reunakiveystä. Vieritettyjä kiviä on ainakin itäpuolella. MERKITTY PERUKKARIALLE

Alueella on mäntymetsää.

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 442

NOORMARKKU

Söörmarkku

Mäkisalo

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6832\ 40$, $y = 541\ 32$, $z = 22\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Mäkisalo 4⁴⁵

om. Pentti Mäkelä, mv, os. Söörmarkku

Kivivallia, epämääräistä

NOORMARKKU

Söörmarkku

Mäkisalo

M. Huurteen inventointi 1966

Mäkisalons talo on Söörmarkusta Kellahteen vievän tien pohjoispuolella, Porin-Vaasan pikatien risteyksestä n. 2 km koilliseen. Talosta n. 750 m pohjoiskoilliseen, palstan pohjoisrajalla on kapea luoteis-kaakkoissuuntainen kallio metsän keskellä. Kallion lounaisreunalla kulkee samansuuntainen kivikko, koko n. 2 x 10 m.

Vallin pohjoispuolella on paljaalla kalliolla läpimitaltaan n. 2 m alue irtonaista kiveä.

NOORMARKKU

Söörmarkku

Peltola

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit 1) $x = 6831\ 40$, $y = 542\ 45$, $z = 27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Pohjola 8⁶⁷

om. Paavo Peltola, os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita 2(?)

ei merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Peltola

M. Huurteen inventointi 1966

Porin-Vaasan pikatien itälaidassa, hiukan pohjoiseen kilometripylvästä 12/179 on kallioleikkaus, jonka päällä on puhelinpylväs.

- 1) Puhelinpylvään vierellä on hajanainen kivistyys, matala ja sammaleinen. Siinä näkyy punaisia hiekkakivilaakoja. Halkaisija on n. 4 m.
- 2) Edellisestä n. 30 m itään on pieni hajanainen kivikko, mahdollisesti hiidenkiukaan jäännös.

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 442

NOORMARKKU

Söörmarkku

Praka

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6831\ 38$, $y = 542\ 62$, $z = 27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Praka 8³⁶

om. Iivari Korpela, mv, os. Söörmarkku

Hidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Praka

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. 1. (f. 33869), kiuas kuvattu idästä.

Panoraama (f. 33867 - 68), kiuas kuvattu pohjoisesta.

1921 kirjoitti O. Avellan Ahlaisista Kellahden kartanosta kirjeen, jossa hän luettelee Ahlaisissa tuntemiaan hiidenkiukaita. Samalla hän mainitsee pari pahasti hävitettyä kiuasta Noormarkun puolelta Söörmarkun Brakan talon maalta.

Kun Porin-Vaasan pikatietä 1960 rakennettiin, ilmoitti Prakan eli Korpelan talon isäntä, että tielinjalla olisi hautaraunio. U. Salo kävi paikalla ja totesi, että raunio, joka oli talon kohdalla uuden tien itälaidassa, oli luontainen. Samalla matkalla Salo tarkasti ja valokuvasi hiidenkiukaan, joka on kauempana talosta.

Tämä kiuas on Prakan talosta n. 600 m pohjoiseen, Roolmyyrin pellostosta n. 50 m lounaaseen, pikatieltä pellolle tulevan tien länsipuolella pienellä kalliolla. Ympärillä kasvaa havumetsää, länsi- ja lounaispuolella on alava notko.

Itse kiuas on pyöreä, halkaisijaltaan n. 6 m, sen keskellä on syvä kuoppa, jossa kasvaa pieni pihlaja. Ympärillä on kiviä hajallaan. Koillispuolella on irtokivistä sekundääristä kehäntapaista.

Epäselväksi jää, onko O. Avellan tarkoittanut toisella rauniolla edellä mainittua tien kohdalla ollutta luontaista kivikkoa vai jotakin muuta. Seudulla on joka tapauksessa paljon kiukaita, mutta Prakan mailta ei ole muita tiedossa.

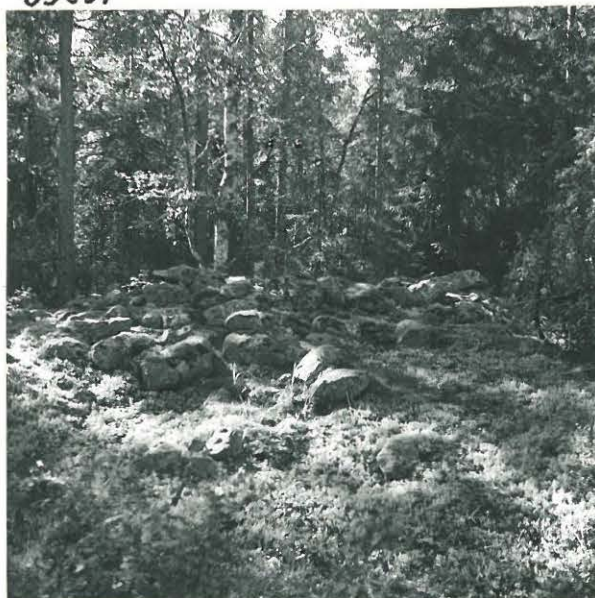
33867

33867a) 33868

PANORAAMA, KUVATTU POHJOISESTA

33869

1. KIVAS, KUVATTU IDÄSTÄ

Paikkaa koskevia tietoja

1921	26.9.	Olavi Avellanin kirje top arkisto: Ahlainen
1962	30.1.	U. Salon kertomus tarkastuksesta 23.5. 1960
1966		M. Huurteen inventointi
1967		Rauhoitusmääräys n:o 435
1967	3.3.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola II

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit a) $x = 6831\ 94$, $y = 542\ 57$, $z = 22\frac{1}{2}$
pitäjänkartta V:3/22 b) $x = 6832\ 00$, $y = 542\ 55$, $z = 22\frac{1}{2}$

kl Söörmarkku

tl Rainiola 12⁶

om. Veini Rainiola, mv. os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

a) merkitty peruskartalle

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola II

M. Huurteen inventointi 1966

- a) Rainiolan talosta n. 200 m SSE on-metsässä kalliolla pengottu kivikko. Sen nykyinen halkaisija on n. 9 m, siinä on kuoppia, joissa näkyy punaisia hiekkakivilaattoja. Kuopat eivät ole kovin isoja, mutta röykkiö on muuten hajallaan. Sen keskellä on laho kanto. Merkitty peruskarttaan.
- b) Edellisestä n. 65 m pohjoiseen on pienen harjanteen itäpäässä sammaleinen kiuas, halkaisija 3 m.
- c) Edellisestä n. 10 m luoteeseen on pieni sammaleinen kiuas, halkaisija 2 m. Sen päällä kasvaa kuusi.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi	
1967	Rauhoitusmääräys n:o 436	
1967 16.2.	-"-	kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola III

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit a) $x = 6832\ 40$, $y = 542\ 64$, $z = 27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Rainiola 12⁶

om. Veini Rainiola, mv., os. Söörmarkku

Hiidenkiukaita

a) merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola III

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33870 - 71), kiuas a) kaakosta.

Rainiolan talosta n. 200 m itään, metsässä olevalla kalliolla on muutamia hiidenkiukaita, jotka isäntä tunsi jo 1951.

- a) suurin kiukaista on kallion korkeimmalla kohdalla. Sen halkaisija on n. 6 m, keskellä on kuoppa, jossa kasvaa koivu. Siinä on myös pari lahon koivun pötkelöä. Merkitty peruskarttaan
- b) edellisestä länteen n. 2-3 m, alemmalla tasanteella kallion reunalla. Koko 2 x 3 m.
- c) edellisestä 5 m etelään samalla tasanteella kallion reunalla. Koko 4 x 2 m.
- d) kiukaasta a) 5 m pohjoiseen, matala sammaleinen kivikasa, halkaisija n. 4 m. Päällä kasvaa katajia, laidalla kuusi.
- e) kiukaasta a) n. 15 m koilliseen notkon takana kallion päällä. Halkaisija 2 m, sammaleinen.
- f) aivan edellisen vieressä, samoin sammaltunut. Halkaisija $2 \frac{1}{2}$ m.

1144 01

NOORMARKKU

10

RAINIOLA III

33830

33831

PANORAAMA.
KIVAS OJ KUVATTU KAARKOSTA.

M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1951 10.7. Veini Rainiolan kirje, top. arkisto
1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 436
1967 16.2. -"- kuitattu

11

NOORMARKKU

Söörmarkku
Rainiola IV

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6832\ 28$, $y = 542\ 76$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Rainiola 12⁶

om. Veini Rainiola, mv., os. Söörmarkku

Hidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola IV

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33872), kiuas kuvattu kaakosta.

Rainiolan talosta n. 300 m ENE, kiuasryhmästä Rainiola III n. 150 m koilliseen on kalliolla matala pitkänomainen hiidenkiuas, koko n. 5 x 8 m, suunta WNW-ESE. Se on aikalailla pengottu, mutta selviä kuoppia ei ole. Merkitty peruskarttaan.

Kallion lounaispuolella on alava notko.

1144 01

NOORMARKKU

II

RAINIOLA IV

33872

KIVAS KUVATTU KAAKOSTA.

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Hurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 436
1967 16.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola I

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6832$ 19, $y = 542$ 34, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Rainiola 20⁴

om. Veini Rainiola, mv., os. Söörmarkku

Hidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola I

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33873), kiuas kuvattuna lounaasta.

1951 ilmoitti V. Rainiola kirjeessään, että hänen maillaan on muutamia hiidenkiukaita. Läntisin niistä on talon luoteispuolella olevan korkean kallion laella, sen kaakkoispäässä. Talosta siihen on matkaa n. 150 m.

Raunio on pitkänomainen, alaltaan 4 x 9 m. Sen päällä kasvaa pieniä koivuja. Sitä on osittain hajoitettu.

1144 01

NOORMARKKU

13

RAINIOLA I

33873

KIVAS KUVATTU LOUNAASTA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1951	10.7.	Veini Rainiolan kirje, top.	arkisto
1966		M. Huurteen inventointi	
1967		Rauhoitusmääräys n:o 436	
1967	16.2.	-"-	kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola V

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit 1) $x = 6832\ 35$, $y = 542\ 38$, $z = 25$

pitäjänkartta V:3/22

karttapiirros 1:4000

kl Söörmarkku

tl Rainiola (1-6) 20^4 Karimaa (7-35) 22^2

om. Veini Rainiola, os. Söörmarkku

Antti Nolvi, os. Söörmarkku

Kiviröykkiöhautoja

1) merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Söörmarkku

Rainiola V

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33873), raunio 24.

Rainiolan talosta pohjoiseen on tiheää metsää kasvava mäki, jonka yli kulkee NW-SE suunnassa Rainiolan ja Karimaan raja sekä ^{sitä} noudattava sähkölinja. Mäen koillispuolella on märkä suonotko, idässä peltoa. Mäellä saattoi todeta ainakin 35 kivirauniota, joista suurin osa on Karimaan puolella. Nämä rauniot ovat suureksi osaksi niin pieniä ja sammaltuneita, että tiheässä metsikössä niitä voi olla enemmänkin.

Karttaluonnokselle rauniot on sijoitettu pelkästään kompassin ja askelmitan avulla, joten kartoitus on varsin summittainen.

Rauniot Rainiolan maalla:

- 1) Maatunut ja sammaleinen pitkänomainen raunio lounaaseen viettävällä rinteellä, päällä kasvaa puita ja pensaita. Koko $4\frac{1}{2} \times 7$ m.
- 2) Edellisestä 3 m pohjoiseen kuusten alla. Sammaleinen, halkaisija 3 m.
- 3) Edellisestä 10 m koilliseen. Ison siirtolohkareen juurella kivikkoa. Epävarma.
- 4) Edellisestä 10 m itään, maatunut. Halkaisija 2 m.
- 5) Rauniosta 3) 10 m koilliseen. Halkaisija 3 m.
- 6) Edellisestä 10 m luoteeseen, raja-aidasta 10 m lounaaseen. Halkaisija 2 m. Rauniot Karimaan maalla:
- 7) Raunion 6 kohdalta raja-aitaa n. 80 m luoteeseen, aidasta n. 6 m koilliseen on pieni kivikasa, halkaisija n. $1\frac{1}{2}$ m. Keskellä on kuusi.
- 8) Edellisestä n. 10 m kaakkoon, halkaisija 2 m.
- 9) Edellisestä 9 m pohjoiseen. Koko 2×3 m.
- 10) Edellisestä 14 m itään. Halkaisija 3 m, vieressä isohko kivi.
- 11) Edellisestä 4 m pohjoiseen, halkaisija 2 m.
- 12) Edellisestä 16 m itäkoilliseen, kuusikossa. Halkaisija 3 m.
- 13) Edellisestä 11 m itäkaakkoon, 3×4 m.
- 14) Edellisestä 4 m kaakkoon, halkaisija 2 m.
- 15) Edellisestä 2 m kaakkoon, halkaisija $1\frac{1}{2}$ m.
- 16) Edellisestä 7 m kaakkoon epämääräinen kivikko.
- 17) Edellisestä 5 m pohjoiseen, halk. $1\frac{1}{2}$ m.
- 18) Edellisestä 10 m itään, halkaisija 1 m.
- 19) Edellisestä 27 m kaakkoon, 2×3 m. Kantoja päällä.

- 20) Raunion 6 kohdalta raja-aitaa 32 m kaakkoon, aidasta 16 m koilliseen. Koivun juurella. Halkaisija 2 m.
- 21) Raunion 6 kohdalla raja-aitaa 40 m kaakkoon, aivan aidan vieressä. Halkaisija 2 m.
- 22) Edellisestä n. 50 m kaakkoon, aidasta 2 m koilliseen. Halkaisija 4 m.
- 23) Edellisestä 10 m koilliseen, halkaisija 3 m.
- 24) Edellisestä 5 m itään, halkaisija 4 m, korkeus n. 1 m. Valokuva.
- 25) Rauniosta 23) 10 m pohjoiskoilliseen, halkaisija 2 m. Päällä kanto.
- 26) Edellisestä 11 m luoteeseen, halkaisija 4 m. Päällä kanto.
- 27) Rauniosta 25) 2 m pohjoiseen. Halkaisija 2 m.
- 28) Edellisestä 8 m NNE, halkaisija 2 m, kiven vierellä.
- 29) Edellisestä 14 m koilliseen, halkaisija 3 m.
- 30) Edellisestä 7 m etelään, halkaisija 2 m.
- 31) Edellisestä 15 m SSE, koko 2 x 3 m.
- 32) Edellisestä 3 m itään, kiven luona. Halkaisija 3 m.
- 33) Edellisestä 15 m pohjoiseen. 2 x 3 m.
- 34) Rauniosta 26) 10 m pohjoiseen, halkaisija 2 m.
- 35) Edellisestä 20 m pohjoiseen, halkaisija 4 m.

1144 01

NOORMARKKU

13

RAINIO LA V

3387Y

RAUNIO 2Y

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1966 16.2. Rauhoitusmääräys n:o 436 kuitattu (Veini Rainiola)
Rauhoitusmääräys n:o 437 (Antti Nolvi)

NOORMARKKU

Söörmarkku

Karimaa I

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit 1) $x = 6832\ 82$, $y = 542\ 06$, $z = 27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

2) $x = 6832\ 86$, $y = 542\ 12$, $z = 25$
3) $x = 6832\ 88$, $y = 542\ 15$, $z = 22\frac{1}{2}$

kl Söörmarkku

tl Karimaa

om. Antti Nolvi, mv., os. Söörmarkku

Kiviröykkiöhautoja

NOORMARKKU

Söörmarkku
Karimaa I

M. Huurteen inventointi 1966

Karimaan talo on Porin-Vaasan pikatien varressa sen itäpuolella Rainiolan talosta n. 600 m luoteeseen. Talon pohjoispuolelta lähtee metsätie koillisessa ja idässä oleville tiluksille. Tämän tien varsilla on metsässä runsaasti pienehköjä matalia ja maatuneita kivikasoja, joista ainakin osa on hautoja.

Lähinnä taloa on ryhmä osittain epävarmoja raunioita metsätien pohjoispuolella, talosta pohjoiskoilliseen 150-200 m. Maasto on pitkiä varpuja kasvavaa havumetsää.

- 1) Talosta n. 160 m lähes suoraan pohjoiseen, metsätiestä 12 m, on kuusien välissä matala sammaltunut kivikko, kooltaan 2 x 4 m. Sen luoteislaidalla on iso kivi. Kauempana luoteessa on pieni kallio.
- 2) Edellisestä n. 100 m koilliseen on pienen polkuun päin jyrkän kallion päällä sammaltunut kivikko, koko 2 x 4 m.
- 3) Edellisestä n. 25 m ENE, polusta n. 20 m, sammaltunut kivikko, koko n. 2 x 3 m. Ympärillä on irtokiviä.
- 4) Edellisestä n. 15 m pohjoiseen matala kivikko, joka on hiukan hajonnut kun metsätöissä on ajettu sen yli. Pyöreähkö, halkaisija n. 2 m.
- 5) Edellisestä n. 10 m koilliseen epäselvää sammaltunutta kivikkoa.

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 437

NOORMARKKU

15

Söörmarkku

Karimaa II

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit : 1) $x = 6832\ 78$, $y = 542\ 34$, $z = 35$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

t1 Karimaa 22²

om. Antti Nolvi, mv., os. Söörmarkku

Kiviröykkiöhautoja

1) merkitty peruskarttaan

M. Huurteen inventointi 1966

- Valok. 1. (f. 33890) kivivalli 1 idästä
2. (f. 33891) raunio 2
3. (f. 33892) rauniot 4-6 lounaasta

Karimaan talosta n. 300 m itäkoilliseen on ryhmä kiviröykkiöitä, joista kaksi (1 ja 2) on laajahkon kallioalueen itäreunalla, muut kallion juurella. Itään ja etelään kalliosta on märkää suomaastoa, n. 80 m itään näistä raunioista alkaa uusi raunioalue, Karimaa III.

- 1) Kallion itäreunalla, metsätien mutkasta n. 30 m WSW on kivivalli, suunnaltaan SW-NE. Sen pituus on n. 20 m ja leveys lounaispäästä 4 m, keskeltä 2 m ja koillispäästä 5 m. Vaikuttaa siltä, että kaksi pyöreää rauniota olisi yhdistetty tässä vallilla.

Valokuvassa 1 näkyy vallin koillispää.

- 2) Vallin koillispäästä n. 10 m itään on kalliojyrkänteen reunalla pahasti hajoitettu matala kiveys, jonka halkaisija lienee ollut n. 6 m. Paikalla on ympäriinsä heiteltyjä punaisia hiekkakivilaakoja, kuten valokuvastakin (kuva 2) näkyy.
- 3) Edellisestä n. 12 m kaakkoon on kallion juurella epämääräistä sammaleista kivikkoa, alueen koko 2 x 4 m. Ne voivat olla peräisin hajoitetusta rauniosta.
- 4) Edellisestä 4 m etelään on säännöllinen kivikasa, halkaisija n. 2 m, korkeus 75 cm.
Se näkyy valokuvassa 3 taustalla.
- 5) Edellisestä 2 m SSW on säännöllinen kiviröykkiö, halkaisija 3 m. Näkyy valokuvassa 3 keskellä pienen kuusen takana.
- 6) Edellisestä 3 m SSW. Säännöllinen kiviröykkiö, näkyvissä reuna-kiviä. Valokuvassa 3 etualalla.

Neljä viimeksiluettelua on alavalla maalla. Maasto laskee vielä itään ja etelään suoksi.

33890

1. VALLINUKOILLISPÄÄ IDÄSTÄ

33891

2. HAJOITETTU RAUNIO 2

33892

3. ETUALALLA RAUNIO 6), KUUSENTAIMEN
TAKANA KESKELLÄ RAUNIO 5), TAUSTALLA
RAUNIO 4.

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 437

NOORMARKKU

Söörmarkku

Karimaa III

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit (alueen keskiosa): $x = 6832\ 67$, $y = 542\ 55$, $z = 25-30$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Karimaa 22², 23

om. Antti Nolvi, mv., os. Söörmarkku

Kiviröykkiöhautoja

yksi merkitty peruskarttaan (43)

KM 17500 : keramiikkaa

Huurteen inventointi 1966

N. $\frac{1}{2}$ km Karimaan talosta itään on metsässä suoalueiden ympäröimä metsäinen soraharjanne, jonka länsi- ja eteläreunalla on runsaasti matalia sammaltuneita kiviröykkiöitä. Kesällä 1966 oli mv Antti Nolvi raivauttanut harjua pitkin metsätien, jonka tarkoitus on soveltua myös autoliikenteeseen puutavaran ajoa varten. Harju on ainoa paikka, joka soveltuu tien pohjaksi, ympäristö on soista.

Tie oli raivattu juuri kiviröykkiöalueen halki ja tällöin oli tietysti röykkiöitä hajonnut joko kokonaan tai osaksi. Röykkiössä voitällaisilla paikoilla havaita palonjälkiä, mm nokimaata, joka viittaa siihen, että ne ovat hautoja. Lisäksi löytyi tieltä hajonneen raunion n:o 15 kohdalta pari palaa keramiikkaa, joka on pronssikautista tai varhaisrautakautista.

Kaikkiaan on alueelta merkitty muistiin 71 röykkiötä, mutta niitä voi siellä olla useampiakin, koska ne ovat varsin vähäpätöisiä ja pensaikko on paikoin tiheää. Lounaassa suon toisella puolella on toinen raunioryhmä, Rainiola V.

- 1) Raunio metsätien pohjoispuolella, pohjoiseen lähtevän peltotien risteyksestä n. 30 m luoteeseen. Ison kiven luona kiveys, halkaisija 2 m
- 2) Edellisestä 8 m itään, sammaleinen, päällä pieni kuusi. Laidassa isohko matala kivi. Raunion halk. 3 m
- 3) Peltotien risteyksen eteläpuolella suuren kuusen alla. Halk. 3 m
- 4) Edellisestä 20 m itään, kuusen alla kiveystä
- 5) Ed. 8 m kaakkoon, matala, halk. 3 m
- 6) Ed. 12 m NNE matala, halk. 3 m
- 7) Rauniosta 5) 8 m kaakkoon, matala, halk. 3 m
- 8) Ed. 6 m koilliseen, päällä pari koivunkantoa ja pari kuusta. Koko 2 x 3 m
- 9) Ed. 10 m ENE. Laidalla iso kanto. Halk. 4 m
- 10) Ed. 5 m etelään pienten kuusten alla. Halk. 3 m

- 11) Rauniosta 8) 10 m SSW, tien lounaispuolella. Toinen reuna hajonnut tietä raivattaessa, nokimaata. Halk. 3 m
- 12) Ed. 5 m SSW, pienen kuusikon alla. Halk. 5 m
- 13) Rauniosta 11) 10 m kaakkoon tien teossa kokonaan hajonnut raunio. Nokimaata.
- 14) Ed. 20 m kaakkoon tien kohdalla hajonnut kivikko
- 15) Ed. 18 m kaakkoon tien kohdalla hajonnut kivikko, jonka luota 2 keramiikkapalaa (KM 17500).
- 16) Ed. 7 m itään koivun alla. Laidassa iso kivi. Halk. 3 m
- 17) Ed. 13 m koilliseen. Halk. 3 m
- 18) Ed. 15 m kaakkoon. Lännessä iso kivi. Halk. 3 m
- 19) Ed. 5 m NNE. Päällä koivu ja kantoja. Halk. 3 m
- 20) Ed. 8 m pohjoiseen. Halk. 4 m
- 21) Ed. 6 m itään. Halk. 3 m
- 22) Rauniosta 16) 12 m itään. 3 x 4 m
- 23) Ed. 13 m ESE, 3 x 6 m
- 24) Ed. 5 m etelään, haavan juurella. Halk. 2 m
- 25) Ed. 5 m itään, halk. 3 m
- 26) Ed. 10 m koilliseen, halk. 3 m. Iso kanto
- 27) Ed. 8 m itään, halk. 3 m, keskellä kuopanne
- 28) Rauniosta 25) kaakkoon 10 m, puiden alla. Halk. 3 m
- 29) Ed. 3 m itään, matala, halkaisija 4 m
- 30) Ed. 6 m pohjoiseen. 2 x 3 m
- 31) Rauniosta 28) 3 m SSE, halk. 2 m
- 32) Rauniosta 28) 3 m WSW, 3 x 4 m, puiden alla
- 33) Rauniosta 31) 7 m etelään, päällä koivukanto. Koko 4 x 5 m
- 34) Ed. 8 m lounaaseen, halkaisija 4 m
- 35) Ed. 5 m etelään, halk. 3 m
- 36) Ed. 10 m luoteeseen, ison kiven laidassa epämääräinen kiveys, halk. 3 m
- 37) Ed. 6 m luoteeseen, epämääräinen, 2 x 3 m
- 38) Ed. 10 m luoteeseen, tien mutkassa, halk. 3 m
- 39) Ed. 10 m SSW, tasattu tien teossa. Halk. 3 m
- 40) Ed. 5 m etelään, kuusen juurella, halk. 3 m
- 41) Ed. 15 m etelään, kaksihaarainen koivunkanto keskellä, halk. 3 m
- 42) Ed. 10 m länteen, laidassa iso kivi, halk. 3 m
- 43) Ed. 40 m kaakkoon, pienen kallion päällä. Hajoitettu, punaisia hiekkakivilaakoja. Halk. 3 m MEAKITTY PERUSKARTALLE
- 44) Ed. 35 m lounaaseen, aukiolla tien länsilaidassa. Halk 2 m
- 45) Ed. 2 m SSE, halk. 2 m

- 46) Ed. 5 m itään, tien itäpuolella. 3 x 7 m
- 47) Ed. 12 m etelään, tien ja polun risteyksessä, halk. 3 m
- 48) Ed. 25 m länteen, polun eteläpuolella, halk. 5 m
- 49) Ed. 13 m länteen, polun pohjoispuolella, halk. 2 m
- 50) Rauniosta 47) 13 m ENE, tien pohjoispuolella kuusikossa.
2 x 3 m
- 51) Ed. 9 m S, laidassa mänty, halk. 3 m
- 52) Rauniosta 50) kaakkoon 4 m, polun pohjoislaidassa. 2 x 3 m
- 53) Rauniosta 51) 2 m itään hajanainen kivikasa, halkaisija 3 m
- 54) Ed. 4 m S, pienten kuusten alla, halk. 4 m
- 55) Ed. 9 m ESE, päällä kantoja. Halk. 3 m
- 56) Ed. 4 m NNE, tien pohjoislaidassa, osaksi särkynyt. Halk. 3 m
- 57) Ed. 9 m ESE, tien pohjoislaidassa. Vain reuna jäljellä. Halk.
3 m
- 58) Ed. 7 m SE, lähes kokonaan hajonnut, tien etelälaidassa
- 59) Ed. 110 m itään tien pohjoislaidassa. Osaksi hajonnut. Halk. 3 m.
- 60) Ed. 3 m ENE polun pohjoislaidassa. Halk. 4 m
- 61) Ed. 11 m SE, halk. 3 m
- 62) Ed. 6 m NNE, polun pohjoislaidassa, osaksi särkynyt. Päällä kuusia, laidassa maakivi. Halk. 3 m
- 63) Ed. 6 m SE, ison maakiven vieressä tien etelälaidassa. Hajonnut
- 64) Ed. 10 m SSE, päällä kuusi ja kantoja. Halk. 4 m
- 65) Ed. n. 15 m koilliseen, polun etelälaidassa epämääräistä kivi-
vallia, suunta W-E, pituus n. 18 m
- 66) Vallin länsipäästä 10 m NNW koivun alla pieni raunio, 1 x 2 m
- 67) Vallin itäpäästä 5 m SSE, epämääräinen, halk. 4 m
- 68) Ed. 25 m koilliseen, tien etelälaidalla, iso kanto päällä, halk.
2 $\frac{1}{2}$ m
- 69) Ed. 4 m ENE, halk. 4 m
- 70) Ed. 4 m itään, halk. 3 m
- 71) Rauniosta 69) 7 m etelään, halk. 2 m

Viimeisimpänä lueteltujen raunioitten itäpuolella maasto laskeutuu notkoon, jonka toisella puolella ei enää raunioita näytä olevan. Etelässä maasto myös laskeutuu. Jonkin matkan päässä on Hallevan pelto.

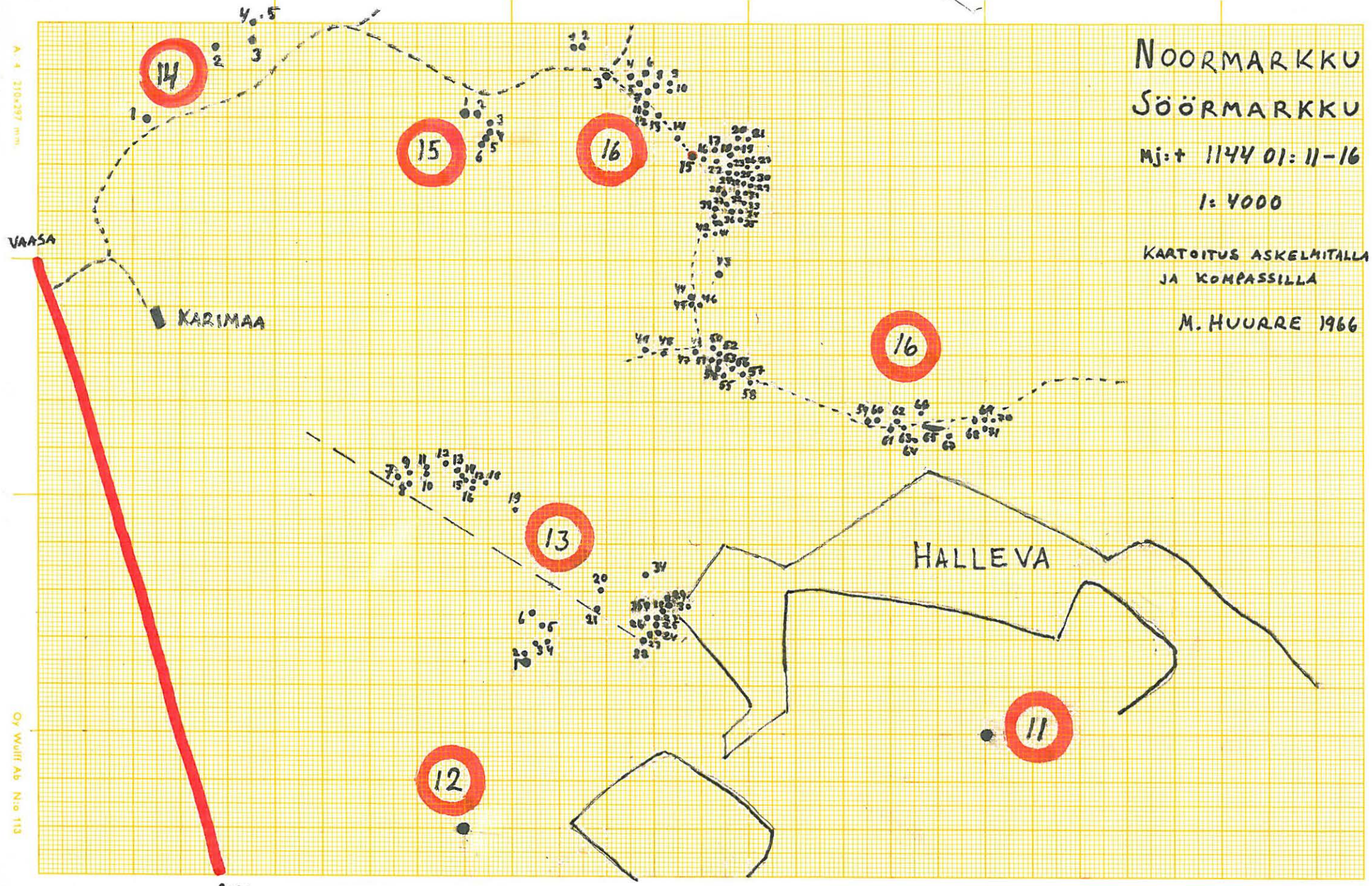
Raunioalueen mittaus ja karttaluonnoksen teko tapahtuivat pelkästään kompassilla ja askelmitalla, joten tarkempi kartoitus olisi tarpeen.

Kesällä 1967 kirjoitti mv Nolvi Toimikunnalle metsätien kunnostami-
sesta ja pyysi tarkempia tietoja mm korvauksista, mitä rauhoittami-
sesta voisi saada.

Syksyllä kävin paikalla uudelleen. Mv Nolvin tarkoituksena oli kun-
nostaa tietä levittämällä sitä paikoin ja oikaisemalla paha mutka,
joka tiessä oli raunioiden 39-42 vaiheilla. Tällöin mainitut rauni-
ot olivat esteenä. Alempana on suo ja ainoa mahdollisuus tien oikai-
suun näytti olevan joko raunioiden yli tai suuren kiven kohdalta,
jolloin tämä olisi räjäytettävä. Raunioitten hävittämiseen ei annet-
tu lupaa, mutta ilmoitettiin korvauksenmahdollisuudesta. Tammi-
kuussa 1968 Nolvi kirjoitti jälleen pyytäen sopimusta hautojen suoja-
alueen rajoista. Hänelle vastattiin, että hauta-alueen kartoittami-
nen oli mahdollista vasta kevään tultua.

A 4 210x297 mm

Oy Wulff Ab No: 113

NOORMARKKU
SÖÖRMARKKU

Mj: + 1144 01: 11-16

1: 4000

KARTOITUS ASKELMITALLA
JA KOMPASSILLA

M. HUURRE 1966

9601

- RAINIOLA

Paikkaa koskevia tietoja

1966		M. Huurteen inventointi
1967		Rauhoitusmääräys n:o 437
1967	9.7.	mv. Antti Nolvin kirje (korvausasioita ym)
1967	14.7.	Vastauskirje n:o 1782
1967	18.10.	Kirje Antti Nolville (n:o 2533)
1968	15.1.	Kirje mv. Nolvilta
1968		Vastauskirje n:o 90

NOORMARKKU

Söörmarkku

Halleva

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit ^{KIVAS} $x = 6832$ 35, $y = 542$ 90, $z = 22\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/22

kl Söörmarkku

tl Rainiola 8⁵⁰

om. Veini Rainiola, mv., os. Söörmarkku

Painokivi? Riihenkiuas

NOORMARKKU

Söörmarkku

Halleva

M. Huurteen inventointi 1966

Hallevan pelto on Rainiolan talosta n. 400 m koilliseen, alava savinen pelto. V. Rainiola kertoi, että sieltä oli joskus löytenyt painokivi, jossa oli hakattu uurre. Onko kysymyksessä kivi-esine vai esim. veden kuluttama kivi, jäi epäselväksi.

Etelästä peltoon pistävän metsäniemekkeen itälaidassa, siellä olevasta ladosta n. 30 m länteen, pellon reunasta n. 10 m on suuren kuusen alla pyöreä säännöllinen kivikasa, joka on muisto paikalla olleesta riihestä.

NOORMARKKU

Noormarkku

Kantola

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6833\ 08$, $y = 543\ 53$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/17

kl Noormarkku

tl Kantola 1⁴²⁶

om. Toivo Varjus, mv, os. Noormarkku

Hiidenkiukaita(?)

NOORMARKKU

Noormarkku

Kantola

M. Huurteen inventointi 1966

N. 2 $\frac{1}{2}$ km Noormarkun kirkosta länsiluoteeseen, Kantolan talosta n. 300 m, on alavan pellon pohjoisreunalla jyrkkä korkeahko kallio. Sen juurelta menee vanha metsätie. Kalliolla on muutamia kivikasoja, mahdollisesti hiidenkiukaita.

- 1) Kallion länsipäässä on matala sammaltunut kiveys, koko 2 x 5 m, suunta W-E.
- 2) Edellisen itäpään eteläpuolella aivan vieressä on kiveys, halk. 2 m.
- 3) Raunion 1) itäpäästä n. 12 m itäkoilliseen on korkeammalla hajanainen kiveys, 3 x 5 m. Isoja reunakiviä.
- 4) Edellisestä 2 m itään pieni kivikasa, halk. 1 m.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 453
1967 27.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Noormarkku
Kuivaniitty

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6833\ 49$, $y = 542\ 70$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/17

k1 Noormarkku

t1 1517

om. A. Ahlström Oy, metsäosasto, os. Noormarkku

Hiidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Noormarkku
Kuivaniitty

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33893), kiuas kuvattu etelästä.

Rehulan Kuivaniitty on metsän keskellä Noormarkun kirkosta n. $3 \frac{1}{2}$ km länsiluoteeseen. Ympäristö on etupäässä soista metsää, josta kohoaa louhikkoisia harjanteita ja kallioita.

Niityn koillispuolella on kalliokumpare, jonka päällä on hiidenkiuas. Sen koko on 4 x 6 m, pituussuunta N-S. Se on keskeltä kokonaan avattu.

1144 01

NOORMARKKU

19

KUIVANIITTY

33893

87

KIVAS KUVATTU ETELÄSTÄ

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 497
1967 18.2. -"- kuitattu

NOORMARKKU

Söörmarkku

Mäkelä

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6833\ 28$, $y = 541\ 33$, $z = 20$

pitäjänkartta V:3/17

kl Söörmarkku

tl Mäkelä 5³

om. Toivo Haapanen, mv, os. Söörmarkku

Epämääräisiä raunioita

NOORMARKKU

Söörmarkku

Mäkelä

M. Huurteen inventointi 1966

Mäkelän talo on Noormarkun kirkosta n. 5 km länsiluoteeseen Riisviljan peltoalueen pohjoispuolella. Maasto kohoaa pellolta lähtien pohjoiseen kallioiseksi metsämaaksi, jossa kallioiden välillä on pieniä soita.

Talon pohjoispuolella, pienen peltoaukion laidassa on laitumena oleva mäenkumpare, talosta n. 40 m päässä. Tällä mäellä on kymmenkunta pientä matalaa maatonutta kivikasaa. Ne voivat hyvinkin olla peltoraunioita.

NOORMARKKU

Söörmarkku
Saunalaakso

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit (alueen keskus): $x = 6833\ 46$, $y = 541\ 21$, $z = 30$

pitäjänkartta V:3/17

kl Söörmarkku

tl Mäkelä 5³

om. Toivo Haapanen, mv, os. Söörmarkku

Kiviröykkiöitä

NÖORMARKKU

Söörmarkku
Saunalaakso

M. Huurteen inventointi 1966

N. 140 m Mäkelän talosta pohjoiseen on pieni Saunalaaksoksi sanottu suo, josta viitisenkymmentä metriä pohjoiseen on Hakkuu-niminen pieni pelto. Suon ja pellon välillä on metsäinen kumpare, jolla on joukko matalia sammaleisia kivikasoja, samanlaisia kuin Karimaa III:n haudoiksi osoittautuneet. Kaikkiaan niitä merkittiin muistiin 11, mutta niitä voi olla enemmänkin. Alempana mainitut mitat ja suunnat on otettu askelmitalla ja kompassilla, joten ne ovat epätarkkoja.

- 1) Mainitun pellon lounaiskulmasta n. 35 m lounaaseen on raunio, kooltaan 3 x 4 m, keskelle on kaivettu kuoppa
- 2) Edellisestä n. 6 m NNW, aidan luona, halkaisija 2 m
- 3) Ed. 8 m länteen, päällä kuusi ja vanha kanto. Koko 2 x 3 m
- 4) Ed. 8 m etelään, päällä kanto, 2 x 3 m
- 5) Rauniosta 1) 18 m SSW, päällä kaksi kuusta, halk. 3 m
- 6) Rauniosta 1) 2 m SSE, päällä kaksi kantoa. Iso kivi. Halk. 2 m
- 7) Ed. 10 m SSW, päällä vanha kanto. Halk. 2 m
- 8) Ed. 3 m SE, halk. 3 m
- 9) Ed. 5 m ESE, halk. 2 m
- 10) Ed. 5 m SE, halk. 2 m
- 11) Ed. 10 m SE, halk. 3 m

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 440
1967 17.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Noormarkku
Kultakallio

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6834\ 04$, $y = 540\ 87$, $z = 35$

pitäjänkartta V:3/17

k1 Noormarkku

t1 1³⁵³

om. Antti Tanninen, mv., os. KELLAHTI

Hiidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Noormarkku
Kultakallio

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33875), kuvattu etelästä

Noormarkun pitäjän Noormarkun ja Söörmarkun kylien sekä Ahlainten Alakylän ja Kellahden yhteinen rajapyykki on Kultakallio-nimisellä kalliolla. Kallion itäreunalla, lakea alempana, on hiidenkiuas n. 200 m itäkaakkoon rajapyykistä. Ympärillä kasvaa havumetsää.

Kiukaan halkaisija on n. 8 m, korkeus n. 1 $\frac{1}{2}$ m. Keskellä on laaja ja syvä kuoppa, joka keskellä näyttää ulottuvan kiukaan ympäristön tasoa syvemmälle.

Mv Veini Rainiola muisteli, että tämän lähellä, itään tai kaakkoon siitä, olisi toinen, pienempi kiuas. Sellaista ei kuitenkaan nyt löytynyt.

1144 01

NOORMARKKU

22

KULTAKALLIO

33875

KIVAS KUVATTU ETELÄSTÄ

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 439
1967 25.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Noormarkku
Kaunokangas

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6833\ 48$, $y = 544\ 55$, $z = 27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/17

kl Noormarkku

tl Kaunokangas 1¹¹⁹

om. Lauri Sillanpään perikunta, os. Noormarkku

Kuoppia, kivikasoja

NOORMARKKU

Noormarkku
Kaunokangas

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museossa oli tieto että Noormarkussa olisi Kaunokankaan tilan hakamaalla jokirannassa vierä vieressä kuoppia.

Kaunokankaan talo on Noormarkunjoen pohjoisrannalla Vaasanporin pikatielle vievän maantien varressa n. 1,7 km kirkosta luoteeseen. Hakamaa, jossa kuopat ovat, on joen vastakkaisella, siis etelärannalla n. 300 m talosta lounaaseen.

Paikka on kivikkoinen laidunmäki peltojen välissä. Kuopanteet ovat epämääräisiä, kivikasat ehkä pellostä raivattuja.

NOORMARKKU

Noormarkku
Vuorela

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6833\ 97$, $y = 544\ 58$, $z = 25-27\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/17

kl Noormarkku

tl Vuorela

om. Hermannin Vuorela, os. Noormarkku

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun museo 789. Kourutalilta

NOORMARKKU

Noormarkku
Vuorela

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Eino Rauniahon 1930 saunan perustusta kaivettaessa. Löytöpaikka, Vuorelan talo, on Noormarkun kirkosta n. 2 km luoteeseen, Vaasan-Porin pikatielle vievän maantien koillispuolella. Sauna on talon ja maantien välillä. Maasto on tasaista savimaata, asuinpaikasta ei varmaan ole kysymys.

NOORMARKKU

Noormarkku

Kärri

peruskartta 1144 01 A

koordinaatit $x = 6834\ 96$, $y = 544\ 23$, $z = 25-30$

pitäjänkartta V:3/17

kl Noormarkku

tl Kärri 1⁴⁶³

om. Lauri Finnberg, autoilija, os. Noormarkku

Hiidenkiuas

merkitty peruskarttaan

NOORMARKKU

Noormarkku

Kärri

M. Huurteen inventointi 1968

Paikka on Noormarkun kirkosta 3 km luoteeseen, Stenbackan talosta n. $\frac{1}{2}$ km itäkaakkoon, Noormarkun kirkolta luoteeseen, Porin-Vaasan pikatielle vievältä tieltä n. 800 m koilliseen. Täällä on melko alavalla alueella peltojen välissä kuusia kasvava kumpare, jonka luoteisosassa on hakkuuaukio. Aukion kaakkoispuolella on pohjois-eteläsuuntainen sammaltunut kivi-röykkiö, kooltaan n. 3 x 8 m. Sitä on jonkin verran pengottu. Mahdollisesti siinä on kaksi pientä rauniota yhdessä.

MERKITTY PERUSKARTALLE

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 438

NOORMARKKU

Noormarkku

Stenbacka

peruskartta 1144 01 B

koordinaatit(talo): x = 6835 18, y = 543 88

pitäjänkartta V:3/17

k1 Noormarkku

t1 Stenbacka 1³⁶⁴

om. Armas Stenbacka, mv, os. Noormarkku

Pronssikautinen irtolöytö; reikäkivia) KM 3033:1 pronssikirves, Seima-tyyppiä (kuva SMYA 54:t1
11:b)

b) 3033:3 reikäkivi

NOORMARKKU

Noormarkku
Stenbacka

M. Huurteen inventointi 1966

- a) 1894 toi J. Ax (Ailio) Noormarkusta pronssikirveen, joka mainitaan löydetyksi "Teinpakasta" lasten kaivaessa ojan syrjää ihan asumuksen edessä olevalla pellolla. Ailio havaitsi paikalla tuhkaa ja hiilenmuruja, mutta ei kaivellut enempää, koska ojan pienarta pitkin kävi ajotie.
- b) Samalla kertaa oli Ailio saanut Söörmarkun Kuurin talon Riisviljanimisestä torpasta reikäkiven, jonka on ilmoitettu löytyneen Teinpakan pellosta ohran päältä, eri paikasta kuin pronssikirves.

Stenbackan talo on Noormarkun kirkosta n. 3 $\frac{1}{2}$ km luoteeseen, n. 700 m Noormarkusta Noormarkunjoen pohjoispuolitse Porin-Vaasan pikatielle vievästä tiestä. Se on etelään viettävällä rinteellä peltoaukion pohjoispuolella. Peltoalue on alavaa notkoa, jonka pohjalla virtaa oja. Pieni rinnepelto on Stenbackasta länteen, sen ja Kivimäen talon välillä. Rinteet ovat kiviset.

Maantieltä taloon tuleva tie on nykyisin toinen kuin pitäjänkartalla, se ylittää pellon idempänä ja kääntyy taloon pellon pohjoislaidalla.

Löydöistä ei tiedetty mitään, eikä löytötietojen perusteella saa mitään varmuutta tarkemmista paikoista. Reikäkivi vaikuttaa painokiveltä ja sen löytöpaikka voisi olla alavalla pellolla. Pronssikirves taas, joka on löydetty "eri paikasta", on ehkä talojen väliseltä peltoilta, joka inventoinnin aikaan oli heinällä.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1894 J. Ax (=Ailio) verif. 3033:1, 3
- 1897 A. Hackman: Die Bronzezeit Finnlands. SMYA XVII
s. 385
- 1954 C.F. Meinander: Die Bronzezeit in Finnland.
SMYA 54 s. 41, 61, 68, 222
- 1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Noormarkku

Olininmäki

peruskartta 1144 Ol C

koordinaatit(mäki): x = 6832 40, y = 547 15

pitäjänkartta V:3/23

kl Noormarkku

tl 1⁵17

om. A. Ahlström Oy, os. Noormarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. ¹⁹⁷² 187 tasataltta

? 8133 reikäkivi

? 8134 reikäkivi

NOORMARKKU

Noormarkku

Olininmäki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on saatu Fredrik (Fetu) Lindgreniltä, joka on ollut tehtaahan työnjohtajana. Taltan ilmoitetaan löytyneen "jostain Olininmäen paikoilta Noormarkun tehtaalta". Mahdollisesti myös reikäkivet ovat samoilta paikoilta.

Olininmäki on Noormarkunjoen pohjoispuolella, Ahlströmin pääkonttorista n. 400 m NNE, yhtiön navetan pohjoispuolella.

Reikäkivien löytöpaikka ei mainita, mutta F. Lindgren on joka tapauksessa asunut lähellä Olininmäkeä. Kenties samalta mäeltä on sekin löytö, josta Killinen mainitsee (s. 149): "Norrmarkun tehtaahan paimenella Olinilla sanottiin olevan kaunis vasarakirves, mutta paimen ei ollut saatavilla, enkä siis kirveestä saanut varmaa tietoa".

NOORMARKKU

Noormarkku

Vanhansahan_koski

peruskartta 1144 01 C

koordinaatit : $x = 6833.12$, $y = 548.15$, $g = 30 - 32\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku/Finpyy

om. A. Ahlström Oy

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak.M. 16443:1 viisikulmainen reikäkirves

16443:2 rombimainen reikäkivi

NOORMARKKU

Noormarkku

Vanhansahankoski

M. Huurteen inventointi 1966

1961 oli porilainen palomies Lauri Ollila toimittanut Satakunnan Museoon pari kiviesinettä, jotka löytötiedon mukaan oli löydetty Noormarkunjokea ruopattaessa.

Inventoinnin aikana onnistuttiin selvittämään lähempi löytöpaikka. Ne oli löytänyt pomarkkulainen Kauko Järvenpää Vanhansahankoskesta, joka on Noormarkunjoessa Ahlströmin pääkonttorista n. 1,7 km koilliseen. Sen tarkemmin ei löytöä voi paikallistaa.

NOORMARKKU

Noormarkku
Vanhansahankallio

peruskartta 1144 01 C

koordinaatit: $x = 6833\ 28$, $y = 548\ 23$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

t1 1517

om. A. Ahlström Oy, os. Noormarkku

Pirunpelto

NOORMARKKU

Noormarkku

Vanhansahankallio

M. Huurteen inventointi 1966

Vanhansahankallio on Noormarkunjoen luoteisrannalla Ahlströmin pääkonttorista 1,7 km koilliseen, rautatien ja joen välillä. Se on korkeaa kallioaluetta, itälaidalla on laajahko kaiveltu pirunpelto.

Noormarkku
Teermussa

peruskartta 1144 01 C
koordinaatit
pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl

om.

Irtolöytö, epävarma aika

Satak.M. 3080 rautamiekka

NOORMARKKU

Noormarkku

Teermussa

M. Huurteen inventointi 1966

Esine on saatu Kustaa Forssilta (1899?). Sen on kerrottu löytyneen n. 70 vuotta aikaisemmin Teermussan suosta. Löytämisen jälkeen sitä on taottu ja muodosteltu ja se on palvelut Noormarkun tehtaan yövartijan aseena.

Teermussan suo on n. 1 km pohjoiseen Ahlström Oy:n pääkonttorista, nykyisin osittain uuden Kankaanpään vievän tien alla.

NOORMARKKU

Noormarkku

Kiviniemi

peruskartta 1144 01 D

koordinaatit: $x = 6839\ 05$, $y = 548\ 18$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl Kiviniemi 8⁵

om. Väinö Kiviniemi, mv, os. Noormarkku

Pirunpeltoa

NOORMARKKU

Noormarkku

Kiviniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Kiviniemen talo on lähellä Pomarkun rajaa Poosjärven koillispuolella. Sen länsipuolella on tien laidassa kalliolla laaja kivikko, joka kolmessa neljässä kohdassa kohoaa kiuasmaiseksi kasaksi. Nämä kummut ovat melko säännöllisiä ja ovat kuulemma olleet aikaisemmin vielä säännöllisempiä. Paikalla on ajettu kiviä mm navetan perustukseen.

- a) Maitolavan luona on pyöreä 5 m halkaisijaltaan oleva kivikumpu, jonka keskellä olevassa kuopassa kasvaa mänty. Kumpu ehkä muodostunut tasaista kivikkoa kaivettaessa.
- b) Ed. n. 5 m etelään. Laaja kumpare, 10 x 13 m, korkeus $1\frac{1}{2}$ m. Yli puolet ajettu pois. Päällä isoja koivuja.
- c) Edellisestä 2 m etelään. 6 x 13 m, korkeus n. $1\frac{1}{2}$ m. Päissä kuopat.
- d) Edellisestä 4 m etelään. Halkaisija 4 m, korkeus $\frac{1}{2}$ m.

Maasto viettää kaakkoon. Kumpareiden kaakkoispuolella kivikko jatkuu matalana. Alempana on selvästi pellostä kasattuja kivi-
valleja ja kasoja.

Nähtävästi kivikko on pirunpeltoa, johon ehkä on ajettu pelto-
kiviä.

NOORMARKKUNoormarkku
Lammela

peruskartta 1144 01 D

koordinaatit : $x = 6839\ 02$, $y = 548\ 15$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl Lammela 8³²

om. Aino Lammela, Kiertokatu 17 Pori

Hiidenkiuas

NOORMARKKU

Noormarkku

Lammela

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33865): kiuas luoteesta.

U. Lammela tiedusteli 1952 kirjeessään, saisiko purkaa maallaan olevan hiidenkiukaan, joka on suuri keskeltä maljamainen kivi-röykkiö.

Lammelan talo on Poosjärven koillispuolella lähellä Pomarkun rajaa. U. Lammelan tarkoittama hiidenkiuas lienee talosta n. 900 m NNW, Kiviniemen talon lähellä. Täällä on laaja pirunpelto Kiviniemen maalla, mutta talosta n. 100 m lounaaseen, raja-aidasta n. 13 m, on nähtävästi hiidenkiuas. Se on säännöllisen pyöreä, keskeltä kuopalle kaivettu kivikasa, halkaisija 5 m. Päällä kasvaa mänty ja koivu.

Ympäristö on kivikkoista, mutta kiuas erottuu siitä selvästi. N. 15 m siitä kaakkoon on vanha rantakivikko(?), kivivalli rinneessä matalan hiekkakuopan yläpuolella.

1144 01

NOORMARKKU

33

33865

LAMMELA

KIVAS KUVATTU LUOTEESTA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1952 17.11. U. Lammelan kirje (geologiselle tutkimuslaitokselle),
top. arkisto

1952 22.12. Vastattu

1966 M. Huurteen inventointi

Noormarkku
Viiki

peruskartta 1144 01 D

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl Viiki (hävinnyt)

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. Museo 6152 vasarakirves

NOORMARKKU

Noormarkku

Viiki

M. Huurteen inventointi 1966

Esine on löydetty Pomarkun, Noormarkun ja Ahlaisten yhtymäkulmalta Wiikin maalta, metsästä Poosjärven läheltä 1903.

Wiikin talo on kokonaan hävinnyt ja maat jaetut. Talo on ollut mäellä Poosjärven koillispuolella, siellä kulkevan kylätien varressa ja maat (pitäjänkartalla RNo 7¹⁴) ovat ulottuneet siitä luoteeseen ja pohjoiseen, eivät kuitenkaan yllämainittujen pitäjien rajapaikkaan asti.

Löytöpaikkaa on mahdotonta saada selville.

NOORMARKKU

Noormarkku

Tormi

peruskartta 1144 01 D

koordinaatit $x = 6839\ 13, y = 547\ 53, z = 35$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl Peltola (Tormi) 7¹¹

om. Aarne Mäkinen, mv, os. Noormarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 6153 vasarakirveen terä

NOORMARKKU

Noormarkku

Tormi

M. Huurteen inventointi 1966

Esine on löydetty "Tormin töllin läheltä Viikin talon maalta Saunapellosta, Poosjärven läheltä 1890".

Tormi, nykyisin Peltola, on Poosjärven koillispuolella kulkevan kylätien varressa Vehmasen talosta n. 700 m SE. Tien koillispuolella on sauna, sen takana pieni Saunapello, joka ilmeisesti on löytöpaikka.

Pelto on savista länteen ja lounaaseen viettävää peltoa, josta kivet on raivattu sivuille. Mitään ei näkynyt.

NOORMARKKU

Noormarkku
Vehmanen

peruskartta 1144 01 D

koordinaatit: $x = 6839\ 62$, $y = 546\ 85$, $z = 40$

pitäjänkartta V:3/18

kl Noormarkku

tl Vehmanen 7³

om. Uno Vehmanen, mv. os. Noormarkku

Hidenkiuas

NOORMARKKU

Noormarkku

Vehmanen

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f.33866): kius kuvattu koillisesta.

Vehmasen talo on Poosjärven koillispuolella, korkean kivikkoisen männikkömäen kaakkoisreunalla. Mäen laella, luoteisosassa, on matala, halkaisijaltaan n. 4 m oleva pyöreä kivikasa, jonka keskellä on kuoppa.

Poosjärvi on aikoinaan ulottunut mäen juurelle.

1144 01

NOORMARKKU

36

VEHMANEN

33866

KIVAS KUVATTU KOILLISESTA
TAUSTALLA POOSJÄRVI

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966		M. Huurteen inventointi	
1967		Rauhoitusmääräys n:o 434	
1967	23.2.	-"-	kuitattu

PERUSKARTTA 1144 02

NOORMARKKU

(ks. -Pomarkku)

1. Noormarkku, Riskusuon kallio

2.-16. ks. Pomarkku

/

NOORMARKKU

Noormarkku

Riskusuo kallio

peruskartta 1144 02 A *)

koordinaatit $x = 6841\ 12$, $y = 544\ 06$, $z = 55$

pitäjänkartta V:3/17

k1 Noormarkku

t1 1517

om. A. Ahlström Oy, os. Noormarkku

Pirunpeltoa

*) Karttalehti 1:10000 k1 POMARKKU

NOORMARKKU

Noormarkku

Riskunsuon kallio

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen kertoo Poosjärven rannalla olevista kolmesta soikeasta kiukaasta ja ilmoittaa, että siellä pitäisi olla "muitakin hiittenraunioita ja ruumiin-arkun muotoinen kivi, jota kansa sanoo hiitten ruumiin-arkuksi". Ailio taas kertoo kuulleensa että "Ruumiin-arkkusuon" kalliolla on "hiittentekoja" Poosjoen ja Surkialammin välimailla, mutta ei löytänyt niitä ilman opasta. Hänelle oli kerrottu kiukaan olevan halkaisijaltaan n. 1 $\frac{1}{2}$ sylvä. Sen luona on vielä kaksi kivikehää, "huoneen riittinkiä". Poosjärven luoteis-päässä oli mainittu myös hiittenkiuas korkealla kalliolla. Lindelöf toistaa Killisen tiedon. Kartalla (s. 168 n:o 50) on paikka merkitty Poosjärven lounaisrannalle, Poosjoen niskan paikkeille, samaten Killisen kartalle.

Poosjärven länsi- tai lounaispuoliset alueet ovat suurelta osalta suo- ja korpimaastoa, jossa on louhikkoisia kallioita. Sen halki kiemurtelee Poosjoki ja siellä täällä on pieniä lampia, mm Surkialampi Poosjoen pohjoispuolella. Ruumiinarkkusuon on Surkialammen ja Poosjoen välillä. Täällä mainittiin joistakin kiviröykkiöistä, joita arveltiin hiidenkiukaiksi. Oppaanani oli vanha metsämies Martti Ylikoski, joka aikoinaan oli niitä nähnyt. Etsiskelyistä huolimatta ei mitään kiukaantapaisia nyt löytynyt, ei myöskään "ruumisarkkukiveä".

Sen sijaan Riskusuon kalliolla, joka on Surkialammesta pohjoiseen, Riskusuon itäpuolella, on laaja pirunpelto. Se on korkean kallion koillislaidalla, sen luona männyn latvassa on kolmiomittausmerkki. Kivikkoa on kaiveltu ja kiviä pinottu. Todennäköisesti tämä on joku Killisellä ja Ailiolla esiintyvistä "hiittentekoista". Viimeksi mainitun tieto Poosjärven luoteispäässä korkealla kalliolla olevasta hiittenkiukaasta tarkoittanee juuri tätä.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1878 K. Killinen: Ulvilan kihlakunnan kiinteitä muinais-
jäännöksiä s. 138
- 1894 Julius Tähkä(=Ailio) Lisätietoja s. 12
- 1916 A-L. Lindelöf: Satakunnan pronssikausi II SMYA XXVII:3
s. 194
- 1966 M. Hurteen inventointi

1. Rudanmaa, Kråkbo
2. Harjakangas, Ruutulampi
3. Finpyy, Kuuskoski
4. Rudanmaa ?, Sauvakoski
- 5.-11. ks. Pomarkku
12. Rudanmaa, Metsänvartija
13. Rudanmaa, Rajasalo
14. Rudanmaa, Huhtala
15. Rudanmaa, Louhukangas
16. Rudanmaa, Haukijärvi
17. Rudanmaa, Isokallio
18. Rudanmaa, Kalliolähde
19. Rudanmaa, Palomäki
20. Rudanmaa, Koivuniemi
21. Rudanmaa, Linnainmaa
22. Rudanmaa, Kiviranta
23. Rudanmaa, Lankkojärvi
24. Rudanmaa, Kalajoki
25. Rudanmaa, Taipale
26. Rudanmaa, Lahdenperä
27. Rudanmaa, Rajakangas
28. Rudanmaa, Isoluoto
29. Lassila, Elomaa
30. Lassila, Oravasaari
- 31.-35. ks. Pomarkku

NOORMARKKU

Rudanmaa

Kråkbo

peruskartta 1144 04 A

koordinaatit $x = 6831\ 90$, $y = 554\ 76$, $z = 62\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/23

kl Rudanmaa

tl Kråkbo 1²

om. A. Ahlström Oy

Hiidenkiuas

merkitty peruskarttaan

Rudanmaa

Kråkbo

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33863) koillisesta.

1964 välitti U. Salo insinööri Osmo Aunion tiedon Rudanmaalla Kråkbon palstalla olevasta hiidenkiukaasta. Paikka on aivan Rudanmaan ja Harjakankaan rajalla, Vähän-Haukijärven eteläpuolella, Järvensivun talosta n. 200 m SSE oleva kivikkoinen metsäharjanne, jonka nimi on Hiitteenkiukaanmäki. Harjanteen korkeimmalla kohdalla on laajahko kumpumainen kivikko, jonka päällä kasvaa pieniä havu- ja lehtipuita. Siihen on kaiveltu kuoppia, mutta ne ovat etupäässä varsin matalia. Kivikon laajuus on 20 x 27 m (pituussuunta NE-SW) ja korkeus n. $1\frac{1}{2}$ m. Ympäristökin on melko kivistä, eikä ole mahdotonta, että kiuas on luontainen, joskin se vaikuttaa mieluummin haudalta.

Aunion mainitsemia muita kiukaita ei löytynyt eikä niistä tiedetty. Mahdollisesti hän on tarkoittanut Palomäen luona olevaa kivikkoa, jonne matkaa on vajaat 2 km.

1144 04

NOORMARKKU
1

KRÅKBO

33863

KIVAS KUVATTU KOILLISESTA
M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1964	14.11.	U. Salon ilmoitus, top. arkisto
1966		M. Hurteen inventointi
1967		Rauhoitusmääräys n:o 497
1967	18.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Harjakangas

Ruutulampi

peruskartta 1144 04 A

koordinaatit ruutu 33/54

pitäjänkartta V:3/23

kl Harjakangas

tl

om.

Kivikautinen (?) irtolöytö

Noormarkun M. 754 reikäkivi

NOORMARKKU

Harjakangas

Ruutulampi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Nestori Lepistö Harjakankaan kylästä Kivirantaan ja Sauvakoskelle vievän tien varressa olevan kuivatun Ruutulammen alueelta. Ruutulampi on mainitun tien itäpuolella, sen ja Vähän Haukijärven välillä. Löytö on entisen lammen itälaidasta. Se on selvästi aikoinaan pudonnut veteen.

NOORMARKKU

Finpyy

Kuuskoski

peruskartta 1144 04 A

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/18

kl Finpyy

tl

om.

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 2151:501 tasatalta

Satak.M. 9881 kourutalta

Hämeen M. 1205:5 kirves

NOORMARKKU

Finpyy

Kuuskoski

M. Huurteen inventointi 1966

Noormarkunjoessa on Kuuskoski n. $5 \frac{1}{2}$ km itäkoilliseen, Pomarkun rajalta Sauvakosken Taipaleesta n. $2 \frac{1}{2}$ km länsilounaaseen. Kosken luoteisrannalla on soraharjuja, kaakkoispuolella taas alavaa kosteaa maastoa.

Satakunnan Museon kourutaltan on löytänyt Vihtori Savo Kuuskosken perkaustöissä 1912, Hämeen Museon esineen taas Johan Kustaa Mattila Kuusikoskesta 1914. Kansallismuseon taltan ilmoitetaan olevan peräisin kivisestä mäestä läheltä Kuusikoskea. Tarkemmat löytöpaikat jäävät tuntemattomiksi; varsinkin "mäestä" löydetyn osalta on mahdoton tietää, miten läheltä tai kaukaa koskesta se on tullut.

NOORMARKKU

Rudanmaa ?
Sauvakoski

peruskartta 1144 04 A
koordinaatit
pitäjänkartta V:3/18

kl Rudanmaa ?
tl
om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 1265 reikäase

NOORMARKKU

Rudanmaa ?

Sauvakoski

M. Huurteen inventointi 1966

Löytötietojen mukaan esine on löytynyt "Sauvakosken taipaleelta Lassilasta Noormarkkuun juoksevan Kyläjoen rannalta kun Jeremias Kyläkangas Rudanmaan kylästä väänsi sinne peltoa Jaakko Rajasalolle 1893".

Sauvakosken Taipale on Pomarkun ja Noormarkun rajalla olevan Sauvakosken pohjoispuolella oleva niemeke, jonka lounaisreunan yli pitäjänraja kulkee. Pomarkun puolella on niemen päässä olevalla mäkipuolella kivikautinen asuinpaikka (ks. POMARKKU). Koski on perattu ja sen yli kulkee silta, jonka kautta kulkee (huono)tie Noormarkun Harjakankaalta Pomarkun Ruokjärven kautta Hillenmäen lähelle.

N. 200 m Sauvakoskesta kaakkoon on Noormarkun neljän kylän: Lassilan, Rudanmaan, Harjakankaan ja Noormarkun sekä Pomarkun yhteinen rajapyykki. Löytötiedoista ei selviä, minkä kylän alueelta löytö on tehty, eikä Jaakko Rajasalon asuinpaikka selvinnyt inventoinnin yhteydessä. Sauvakoskea lähinnä olevat pellot ovat Harjakankaan alueella kosken eteläpuolella. Toisaalta Rudanmaan kylässä on Rajasalo-niminen torppa, josta tosin ei tiedetä, onko Jaakko Rajasalo asunut siellä.

Pomarkun puolella oleva kivikautinen asuinpaikka on osaksi Ruokjärven talon pellossa. Koska nimenomaan niemeä on sanottu Sauvakosken Taipaleeksi (vrt. Lönnrotin sanakirja: taipale=näs; taipale on myös tarkoittanut paikkaa, missä veneet on vedetty kosken ohitse), on mahdollista, että esine on siitä, vaikka löytäjän ollessa noormarkulainen se on merkitty Noormarkusta löydetyksi.

Pitäjäkartan mukaan niemestä kuuluu Noormarkkuun aivan kapea ranta-kaistale, jossa ei ainakaan peltoa ole.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Metsänvartija

peruskartta 1144 04 **K**

koordinaatit ruutu 31/55

pitäjänkartta V:3/23

kl Rudanmaa

tl Kråkbo 1²

om. A. Ahlström Oy

(Kivikautinen asuinpaikka?)

Satak. M. 2602 värttinänpyörä

2603-04 kiviliuskoja

2605 reikäkivi

3180 riipushioin

NOORMARKKU

Rudanmaa

Metsänvartija

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on metsänvartija Juho Grönholm löytänyt Leineperin tehtaan maalla olevan torppansa pellosta Ison Haukijärven eteläpuolelta 1800-luvun lopulla. Samasta peltotilkusta on löytynyt enemmänkin kiviaseita.

Nykyisin on metsänvartijan asunto Haukijärvestä lounaaseen laskevan ojan pohjoispuolella n. 700 m Lassilan maantiestä pohjoiseen (pitäjänkartalla Mäkelä)*. Aikaisemmin se on ollut lähellä järven rantaa mainitun ojan niskalla. Tarkempi paikka jäi selvittämättä oppaan puutteessa, torpan paikka ja pellot ovat täysin metsittyneet.

Löydöissä ei ainakaan luettelotietojen perusteella ole mitään täysin varmasti kivikautista.

*) PERUSKARTTA: KRÄKBO

NOORMARKKU

Rudanmaa
Rajasalo

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6831$ 17, $y = 557$ 22, $z = 45 - 50$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Viitaluoto (Rudanmaan kauppa) 2⁷⁹
om. Vilho Passilahti, kauppias, os. Rudanmaa

tl Rajasalo 2⁷
om. Veikko Kaskela, mv, os. Rudanmaa

Kivikautinen asuinpaikka

merkitty peruskarttaan

KM 8053:9 kiviaseen kappale

- 10 kourutaltoa, kouru hyvin loiva
- 11 kourutaltoa, veistelty
- 12 kiviesineen kpl, veitseksi tehty (2 kappaleena)
- 13 Z:n muotoinen liuskeveitsi
- 14 reikäkivi
- ? 15 kourutaltoa

NOORMARKKU

Rudanmaa
Rajasalo

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33886). Kuvattu Rajasalon pihalta etelälounaaseen.

A. Vinterin lähetykseen kuuluvat esineet 8053:9-14 on verifikaation mukaan löytänyt lohkotilallinen W. Forss 1920-21 uutta mäkipeltoa tehdessään asuinrakennuksesta n. 30 m länteen n. 50 m alueelta. 8053:15 taas on saatu Oskari Rajamäeltä (pitänee olla Rajaniemi), "joka on sitä kauan säilyttänyt".

Paikka on Noormarkusta Lassilaan vievän maantien varressa Lankkojärven pohjoispuolella. Forssin talon paikalla, maantien eteläpuolella, on nyt Vilho Passilahden kauppa. Siitä n. 100 m lounaaseen on ollut Oskari Rajaniemen talo (pitäjänkartalla Laine), joka on kokonaan hävinnyt. Löydöt ovat ilmeisesti näiden väliseltä alueelta, joka aikaisemmin on ollut peltoa, mutta nyt on aivan nurmettunut. Alue on sangen tasaista hiekkaista maata.

Maantien pohjoispuoli on Rajasalon peltoa. Maasto viettää pohjoiseen ja itään. Inventoinnin aikaan se oli perunamaana ja sitä oli hyvä tarkastaa. Siinä näkyi jonkin verran kvartssia.

Kaikesta päätellen kysymyksessä on asuinpaikka.

1144 04

NOORMARKKU

13

RAJASALO

KUVA OTETTU RAJASALON PIHALTA.
MAANTIE → → VASEMMALLA PASSILAHDEN
KAUPAN RAKENNUKSIDA, LIIKENNEMERKIN KOH-
DALLA ↓ BAIINEEN PAIKKA. FORSSIN LÖYDÖT
RÄHTÄVÄSTI NIIDEN VÄLILTÄ. KVAARTSIA
RAJASALON PELLOSTA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1922	Verif. 8053:9-15	Aleksanteri Winter	
1966	M. Huurteen inventointi		
1967	Rauhoitusmääräys n:o 450		
1967 31.2.	"-	"-	kuitattu (Vilho Passilahti)
1967	"-	n:o 451	
	"-	"-	kuitattu (Veikko Kaskela)

NOORMARKKU

Rudanmaa
Huhtala

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Huhtala

om. Noormarkun kunta

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 8836 oikokirves

NOORMARKKU

Rudanmaa

Huhtala

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen on löytänyt "torppari Kustaa Lahdenlahti (ilmeisesti Lähteenlahti) Rudanmaan kylästä Huhtalan talon metsästä maan pinnalta 1911.

Huhtalan talo on ollut Lankkojärven pohjoispuolella, Lassilan maantien varrella Järvensivun talon ja Rudanmaan kansakoulun välillä. Löytöpaikkaa ei voi tarkemmin määritellä.

Kustaa Lähteenlahti, joka ilmeisesti on ollut löytäjä, on asunut Lähteenlahden talossa lähellä Kullaan rajaa, n. 4 $\frac{1}{2}$ km kansakoulusta ESE. Sieltäkin on löytöjä (ks. 114407 = 1), mutta Huhtalan talon maat eivät ole ulottuneet sinne.

NOORMARKKU

Rudanmaa
Louhukangas

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6832\ 02$, $y = 557\ 32$ (talo)

pitäjänkartta V:3/24

k1 Rudanmaa

t1 Louhukangas

om. Into Lahdenperä, mv, os. Rudanmaa

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 2600 tasatalta

NOORMARKKU

Rudanmaa
Louhukangas

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Jeremias Järvinen omistamansa Järvisen torpan pellosta Lassilan maantien varrelta 1897.

Järvisen torppa on pitäjänkartalla näkyvä Louhukangas, maantiestä n. 800 m pohjoiseen. Se ei siis ole aivan maantien varressa. Talo on äskettäin palanut.

Paikka on soraharjanteiden välissä, lännessä on suo. Talonpaikan itäpuolella on pientä peltoa, josta taltta voi olla.

NOORMARKKU

Rudanmaa
Haukijärvi

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6831\ 80, y = 555\ 97, z = 45$

pitäjänkartta V:3/23

kl Rudanmaa

tl Myllypuro

om. Nestori Isokallio, os. Passilahti, Rudanmaa

Kivikautisia irtolöytöjä ym; "hautakumpu"

Satak.M. 12878 hioin

? kourutaltoa, hioinkivi

? palanutta luuta, keramiikkaa(?)

M. Huurteen inventointi 1966

Kirjeessään mainitsee Eino Nikkilä, että 200-300 m Isokallion kivikautisesta asuinpaikasta olevalta mäeltä oli tietä tehdessä hajoitettu pieni hiekkakumpare, josta oli löydetty palanutta luuta. Samasta paikasta oli Satakunnan Museoon lähetetty hioinkivi (ilmeisesti n:o 12878). Nikkilä on toimittanut luista näytteen Kansallismuseoon, mutta sitä ei löydy luetteloista. Myöhemmin oli Nestori-Isokallio löytänyt läheltä vielä kourutaltan ja hioinkiven(?), mutta tallettanut ne liian hyvin, joten niitä ei nyt löytynyt. Hänen tietonsa mukaan hautoja on ainakin 3 samassa mäessä, mutta niitäkään ei saatu paikallistetuksi. Hautojen yhteydessä mainittiin kivikehistä.

Löytöpaikka on Isokallion talosta n. 200 m länteen. Maantietä on oikaistu niin, että se nykyisin menee mäen eteläpuolta. Vanha tie taas on mennyt soraisen mäen päältä, siellä siitä kääntyy tie Nestori Isokallion taloon. Hautojen paikan sanottiin olleen tästä hiukan länteen, mutta kuten sanottu, niitä ei nyt löytynyt. Taloon menevän tien ja kylätien haarassa, koillispuolella, on pieni matala sorakuoppa, josta kourutaltta on peräisin.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1935 26.8. Eino Nikkilän kirje top. arkisto
1962 12.1. Nestori Isokallion ilmoitus Satakunnan Museolle.
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Rudanmaa
Isokallio

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6831\ 90$, $y = 556\ 22$, $z = 40$

pitäjänkartta V:3/23

kl Rudanmaa

tl Isokallio 2²⁵

om. Frans Isokallio, os. Passilahti, Rudanmaa

Kivikautinen asuinpaikka , merkitty peruskarttaan.

- a) KM 13246:1-2 oikokirves, kvartsia
- b) 17187:1-2 poikkikirveen kanta, tasataltta
- c) Satak.M. 2606 hiottu kivi
- d) 12877 vasarakirves
- e) 13148 oikokirves
- f) 13369 taltta

M. Huurteen inventointi 1966

valokuva (f. 33864): Isokallion Kentänpelto kuvattuna talon ulkorakennusten luota. Oik. Kalliolähteen talo.

1929 löysi mv Oskari Isokallio perunamaastaan vasarakirveen (d), jonka hän toimitti Satakunnan Museoon. Samalla kertaa ilmeni, että paikalta on aikaisemminkin löytynyt kiviaseita (Satak. Museon luettelo 12877). Mahdollisesti niihin kuuluu löytö c) jonka ilmoitetaan löytyneen Rudanmaalta Kallion torpasta 1896, mikä paikkakuntalaisten mukaan tarkoittaa Isokallion paikkaa.

1935 kävi Eino Nikkilä paikalla ja mainitsee uusista löydöistä, keramiikasta(?) ja taltan paloista, mutta kirjeestä ei selviä, minne ne ovat joutuneet. Satakunnan Museossa ovat joka tapauksessa esineet e) ja f) täältä; keramiikasta ei sen sijaan ole tietoa.

1952 kävi Luho paikalla ja sai Frans Isokalliolta oikokirveen ja pari kvartsia.

Inventoinnin aikaan löytöpaikalla oli perunaa ja maastoa oli suhteellisen helppo tarkastaa. Mitään ei kuitenkaan näkynyt. Frans Isokalliolla oli jälleen pari uutta löytöä, jotka hän luovutti Kansallismuseoon.

Se alue, josta pääosa löydöistä on, on talosta n. 100 m itään oleva ns. Kentänpelto. Frans Isokallion "tuffa" (isoisä) oli kertonut, että paikalla oli ollut n. 20 x 50 m laajuinen tasainen "kenttä" kuin asumisen jäljiltä. Kun aluetta oli raivattu pelloksi, oli rinnettä tasoitettu ja tällöin oli löydetty "hautoja", joissa oli ollut tuolta alla ja päällä ja luita välissä. Päällimmäisenä oli ollut hiiltäkin. Jotain kivi-kehäkin (?) oli havaittu. Nyt paikka on etelään ja länteen viettävää soraista peltorinnettä, joka yleensä on perunamaana. Sen keskivaiheilta ovat peräisin useimmat löydöt, mm vasarakirves ja inventoinnin yhteydessä saatu taltta. Sen sijaan kirveen kanta b) on n. 50 m lännempää talon pohjoispuoliselta pellolta, joka on tasaisempaa ja savisempaa.

(Vasarakirvestä piti museonhoitaja M. Kauppinen "unilääkkeenä", ts. piti sitä öisin kädessään saadakseen unta. Ks. Satak. Museon luettelo n:o 14551).

1144 04

NOORMARKKU

17

ISOKALLIO

33864

ISONKALLION KENTÄNPELTO KUVA-
TUNA TALON ULKORAKENNUSTEN LUOTA
ITÄÄN. LÖYDÖT ETUPÄÄSSÄ PERUNAMAAN
KOHDALTA. OIK. KALLIOLÄHTEEN TALO

M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1929(?)	10.10.	Oskari Isokallion kirje Satakunnan Museolle.	top. arkisto
1935	26.8.	Eino Nikkilän kirje ja valokuva (f. 10395)	top. arkisto.
1966		M. Huurteen inventointi	
1967		Rauhoitusmääräys n:o 433	
1967	18.2.	-"-	kuitattu

NOORMARKKU

Rudanmaa

Kalliolähde

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6831\ 84$, $y = 556\ 40$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Kalliolähde 2⁴⁵

om. Aalto

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 14551 tasataltta

NOORMARKKU

Rudanmaa
Kalliolähde

M. Huurteen inventointi 1966

Kalliolähteen talo on Isokallion asuinpaikasta n. 200 m itään. Taltan on 1938 lahjoittanut Topias Kalliolähde ja löytötietojen mukaan se on löydetty talon eteläpuolisesta pellostä. Omistaja on vaihtunut eikä löytöä tunnettu.

Talon ja tien eteläpuolella on osaksi loivasti etelään viettävää, osaksi tasaista peltoa, josta löytö lienee tullut. Kasvillisuus esti tarkemmat tutkimukset.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Palomäki

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit, talo: x = 6832 28, y = 556 52
b) : x = 6832 08, y = 556 42, z = 67½
pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Palomäki 2²¹

om. Tauno Palomäki, os. Rudanmaa

a) Kivikautinen asuinpaikka?

Satak. M. 666 kourutaltoa
667 riipushioin

b) Pirunpelto

M. Huurteen inventointi 1966

- a) Satakunnan Museon esineet on löydetty "Palomäen uutta peltoa tehtäessä" 1886 ja ostettu varvari Matti Lindforsilta 1890. Verifiikaatissa 3033:2 mainitsee J. Ailio, että Palomäen peltoa kynnettäessä oli torppari Matti Lindfors löytänyt pienen tasataltan, "ei jätetty vielä museeseen". Samassa yhteydessä ilmoitetaan, että samasta pellostä löydetyn kourutaltan pitäisi olla Helsingissä. (Ilmeisesti Satak.M. 666.)

Palomäen talo on n. 1 $\frac{1}{2}$ km pohjoiseen Lassilan maantiestä. Isonkallion kivikautinen asuinpaikka (ks 114404:17) on siitä n. $\frac{1}{2}$ km lounaaseen, Koivuniemi taas (ks 114404:20) n. 350 m koilliseen. Talo on itä-länsisuuntaisella kivikkoisella soraharjanteella, jonka eteläpuolella on alava notko. Pääosa talon pelloista on notkossa, rinteessä on vain vähän perunamaata. Mahdollisesti ulkorakennuksia on rakennettu vanhojen rinnepeltojen päälle.

Paikalla ei näkynyt mitään eikä uusia löytöjä ole tiedossa. Asuinpaikka on silti mahdollinen, lähinnä se olisi rinteessä talon länsipuolella.

- b) U. Salo ilmoitti 1964, että maanmittausinsinööri O. Aunion mukaan on Palomäen tilan maalla hiidenkiuas lähellä rajapyykkiä, talosta n. 200 m lounaaseen, halkaisija n. 5 m. Paikka on korkeahkoa kivikkoista metsäharjannetta. Rajapyykin vaiheilla on matalaa pirunpeltoa, joka paikoin on kumpumaiseksi kohoavaa. Siihen on kaiveltu kuoppia.

Paikkaa koskevia tietoja

1894 Verif. 3033:2 J. Ailio. a)
1964 U. Salon ilmoitus b)
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Rudanmaa

Koivuniemi

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6832\ 30$, $y = 556\ 94$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Koivuniemi

om. Lempi Humla, os. Rudanmaa

Kivikautinen asuinpaikka
merkitty peruskarttaan.

KM 17502 keramiikkaa, kvartsia

Satak.M. 1632 poikkikirves
1633 reikäkiven puolikas
12041 käyrä liuskeveitsi
(n:tta käyrä liuskeveitsi)

NOORMARKKU

Rudanmaa

Koivuniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33887-89). Koivuniemen pelto idästä.

Kirves ja reikäkiven puolikas on saatu 1894 Maria Koivuniemeltä. Ne olivat löytyneet 9 vuotta aikaisemmin Koivuniemen torpan uutta peltoa tehtäessä. Käyrä veitsi Satak.M. 12041 on "Koivusen torpan luota 1897". Samalla kertaa oli löydetty toinenkin, myöhemmin hukkaantunut "polviveitsi". Ilmeisesti yllä mainittu 12041 on sama kuin Satakunnan museon lappuluettelossa oleva numeroton käyrä veitsi, joka on ollut M. Kauppisen hallussa. Sen ilmoitetaan löytyneen Lahdenperän talon Koivuniemen torpan maalta. Samasta uutismaasta kerrotaan löydetyn toinen samanlainen veitsi ja pellon reunasta kolme kiuasta, joissa oli hiiliä ja palaneita kiviä. Löytäjät Kalle Helander.

Koivuniemen talo on Lassilan maantiestä n. 1 $\frac{1}{2}$ km pohjoiseen, Alajärven ja Inhottujärven välistä kiertävän kylätien varressa länsipuolella mäen päällä. Tien itäpuolella on navetta, sen itä- ja eteläpuolella on rinteessä pelto. Rinne viettää kaakkoon, idässä on alavaa suopeltoa. Pohjoisessa kohoaa kivikkoharjanne.

Pelto on kivistä hiekkamaata, siinä on runsaasti kvartssia. Myös pieni pala nuorakeramiikkaa löytyi. Navetan läheltä on löydetty myös "kengänlestin muotoinen kivi", joka on talletettu niin hyvin, ettei sitä nyt löytynyt.

Talon aikaisempi isäntä "Milani" kuuluu joskus löytäneen jotain Peräpellosta, joka on talosta n. 100 m pohjoiseen, tien länsipuolella. Se on tasaista suopeltoa, joka on metsittynyt. Siellä tuskin on asuinpaikkaa.

1144 04

NOORMARKKU

20

KOIVUNIEMI

33887

33888

33889

KOIVUNIEMEN ALUE IDÄSTÄ. TALO VAS., LÖYDÖT ETUALAN PELLOSTA.

KERAMMIKAN MURU x.

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 452

1967 29.3. -"- kuitattu

NOORMARKKURudanmaa
Linnainmaa

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit a) $x = 6833$ 18, $y = 555$ 34, $z = 50 - 55$

pitäjänkartta V:3/18

kl Rudanmaa

tl Lehtikangas

? om. Eino Lehtikangas os. Rudanmaa

a) Kivikautisia irtolöytöjä, b) kivikkoa

Satak.M. 1638 poikkikirves

2601 hioin ?

M. Huurteen inventointi 1966

Linnainmaan torppa (merkitty pitäjänkartalle) on Harjakankaalta Kivirantaan ja Sauvakoskelle vievän tien itäpuolella. Se on hävinnyt, mm nykyinen Lehtikankaan talo on sen alueella. a) Satakunnan Museon kirves on löydetty 1894 torpan uutta peltoa tehdessä, ostettu Karoliina Linnainmaalta; hioimen ovat lapset löytäneet pellostä 1897. Löytöpaikka on epävarma, mahdollisesti se on Lehtikankaan navetan eteläpuolella oleva kivikkoinen pelto, joka nyt on laitumena. Sen on kerrottu olleen hautausmaana.

b) M. Kauppiselta on arkistossa piirroksia kivitarhoista Linnainmaan kalliolla. Paikkaa en saanut selville, sen tapaisia kivikoita ei nykyään muistettu. Mahdollisina paikkoina ovat em. pellon eteläpuolella oleva Tonavankallio tai sitten kauempana oleva Siilekallio. Kummallakaan ei näkynyt tarhamaisia kivikoita. Todennäköisesti Linnainmaa on saanut nimensä näistä (tai Kivirannan pirunpelloista, ks. **114404:22**, joka on $\frac{1}{2}$ km pohjoiseen), mutta esihistoriallisia ne eivät ole, eli kuten Kauppinenkin on todennut: "Kaikki oli vain erhettä" (Satak.M. ark.).

Paikkaa koskevia tietoja

- b) ? M. Kauppisen piirroksia "tarkoista", top. arkisto ja
1966 M. Hurteen inventointi

NOORMARKKU

Rudanmaa
Kiviranta

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6833\ 50$, $y = 555\ 54$, $z = 65$

pitäjänkartta V:3/18

kl Rudanmaa

tl Kiviranta 4⁵⁴

om. Fanni Kiviranta, os. Noormarkku, Harjakangas

Pirunpelto

NOORMARKKU

Rudanmaa
Kiviranta

M. Huurteen inventointi 1966

Kivirannan talon maalla, Harjakankaalta Sauvakoskelle vievän kylätien itäpuolella, tiestä n. 200 m on tasaisella kallio-
maalla haudaksi mainittu kivikko. Se on alaltaan 15 x 20 m
ja korkeus n. 1 m. Siihen on kaivettu suuria kuoppia. Etelä-
ja pohjoispuolella on suuria siirtolohkareita, kivikko ulottuu
niistä yhden ympärille. Idässä on tasaista kalliota, lännessä
mäntymetsää.

Kivikko on luontainen.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Lankkojärvi

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl

om.

Kivikautinen irtolöytö

KM 3171:10 kirves

NOORMARKKU

Rudanmaa

Lankkojärvi

M. Huurteen inventointi 1966

1895 toimitti J. Ax (= Ailio) museoon joukon kiviesineitä, joista yksi mainitaan löytyneen "Lankojärven koillisrannalta", (verif.).

Löytöpaikkaa ei tietenkään voi tarkemmin saada selville. Lankkojärvi on aika iso järvi, sen koillispuolelta on irtolöytöjä muitakin, Taipaleen (ks. 114404 = 25) ja Kalajoen (ks. 114404 = 24) mailta, mutta asuinpaikkoja ei ole havaittu.

NOORMARKKU

Rudanmaa
Kalajoki

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit $x = 6830\ 88$, $y = 559\ 52$, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Kalajoki 2³⁶

om. Kalle Kalajoki, mv, Rudanmaa

Kivikautinen ^{Sia} irtolöytöjä

Satak.M. 7655 poikkikirves
9877 kirveen kpl
9878 hioin

NOORMARKKU

Rudanmaa
Kalajoki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen[?] on löytänyt "taloll. Frans Kalajoki Kalajoen talon kivikopeltoa tehdessään."

Kalajoen talo on Lankkojärven koillispuolella Rudanmaan kansakoulusta n. 1 $\frac{1}{2}$ km kaakkoon, koulun luota lähtevän tien varressa.

Löytöpaikka on ilmeisesti talosta luoteeseen tien pohjoispuolella.

Tänne, saunan itäpuolelle, tiedettiin Frans Kalajoen aikoinaan raivanneen pienen pellon, joka nyttemmin on hävinnyt: siitä on otettu hiekkaa ja se on heinittynyt ja puitakin siinä kasvaa. Mitään ei näkynyt.

Tästä paikasta pohjoiskoilliseen on loiva pehmeähiekkainen perunamaa, joka vaikuttaa erittäin sopivalta asuinpaikaksi. Sitä oli helppo tutkia, mutta tuloksena oli vain epämääräinen kvartsi, jota ei talletettu.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Taipale

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit ,talo : x = 6831 40, y = 558 55,

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Taipale 2²⁶

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 9879 oikokirveen kappale

9880 kiviaseen kappale

NOORMARKKU

Rudanmaa

Taipale

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt mäkitupalainen Vernerri Taipale Rudanmaan kylästä. Tarkempi löytöpaikka tuntematon.

Taipaleen talo, nyt autiona, on Rudanmaan kansakoulusta n. 350 m itään, kuivuneen Vähä-Lankkojärven länsirannalla. Talon ympäristössä olleet pellot ovat aivan metsittyneet. Löydöt ovat mahdollisesti sen vaiheilta.

NOORMARKKU

Rudanmaa
Lahdenperä

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit ,talo : $x = 6832\ 04$, $y = 559\ 30$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Lahdenperä

om. Juho Murtomäki, os. Rudanmaa

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 650 oikokirves

651 tuuran kappale

NOORMARKKU

Rudanmaa
Lahdenperä

M. Huurteen inventointi 1966

Kirves on löydetty "mäenrinteeltä Lahdenperän talon likettyeltä erään ukkosen pirstoman koivun juurelta 1877. Heti löytämisen jälkeen kolhi sen muuan voiteitten tekijä Anna-Liisa Metruusi (Smedroos) kolmeksi kappaleeksi. Ostettu Tapani Lahdenperältä 1890". Tuura on saatu samalta henkilöltä ja löydetty kaskimaa-ta perattaessa 1883.

Lahdenperän talo on Noormarkusta Lassilaan vievän maantien varressa, Alajärven eteläpuolella. Mistään löydöistä ei ole tietoa eikä talon lähistöllä näkynyt mitään mainittavaa.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Rajakangas

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit ,talo: $x = 6832\ 22$, $y = 558\ 33$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Rajakangas 3⁵⁸

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 4002 tasatalta

NOORMARKKU

Rudanmaa

Rajakangas

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löytänyt tilall. W. Rajakangas "erään järven rannalta, jossa on kiviaita ja hiidenkiuas metsässä".

Rajakankaan talo on Alajärven länsirannalla, maasto viettää jokseenkin jyrkästi järveen. Kasvillisuus esti lähemmän tarkastelun.

Kiviaitaa ja hiidenkiuasta, jotka luettelotieto mainitsee, ei tunneta. Mahdollisesti ne tarkoittavat Palomäen lähellä olevaa kivikkoa (ks _____), joka on tästä n. 2 km länteen.

NOORMARKKU

Rudanmaa

Isoluoto

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit (saari): $x = 6832\ 70$, $y = 559\ 47$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Alajärvi 4⁷¹

om. Voitto Alajärvi, mv., os. Rudanmaa

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak.M. 1634 oikokirves

1635 kirves

NOORMARKKU

Rudanmaa

Isoluoto

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löydetty "Lassilasta, Alajärven saaresta Rantamäen torpan läheltä. Lahjoittanut talollinen O. Riihikoski 1894".

Rantamäen torppa jäi paikallistamatta. Sen sijaan Alajärves-
sä on pieni saari, Isoluoto, vaikka se pitäjänkartalta puut-
tuu. Se on aivan Rudanmaan ja Lassilan kylien rajalla, en-
siksi mainitun alueella, Alajärven talosta n. $\frac{1}{2}$ km luoteeseen.
Saari on korkeahko, kivikkoinen metsää kasvava saari, jossa
ei näkynyt mitään mainittavaa.

NOORMARKKU

Lassila

Elomaa

peruskartta 1144 04 C

koordinaatit talo : x = 6834 05, y = 558 96

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Elomaa

om. Unto Huju, merkonoomi, Pori, Vähälinnank. 4

Kivikautinen irtolöytö

KM 10067 oikokirves

NOORMARKKU

Lassila

Elomaa

M. Huurteen inventointi 1966

1935 löysi Rauni Mikkola kirveen Lassilan kylän Elomaan tilan maalta alavalta saviperäiseltä pellolta (verif.).

Paikka on Lassilan maantieltä Alajärven ja Inhottujärven Hanhilahden välistä kiertävän kylätien pohjoispuolella. Talo on alavan savipellon koillisreunassa olevalla sorarinteellä. Löytöpaikka lienee jossain pellolla, tarkemmin sitä ei saanut selville.

Lassila

Oravasaari

peruskartta 1144 04 D

koordinaatit : $x = 6835\ 30$, $y = 559\ 50$, $z = 45 - 50$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Perttula 1³⁶

om. Ilkka Perttula, Kiikoinen, Tervahauta

Hautakumpuja(?)

merkitty peruskarttaan

KM palanutta luuta, kvartsia

17499

NOORMARKKU

Lassila
Oravasaari

M. Huurteen inventointi 1966

Oravasaari on laajahko saari Inhottujärven länsiosassa, josta järven toinen, länteen lähtevä laskujoki alkaa Hankijokena ja Oravajokena. Saari on etupäässä varsin alavaa maata ja suota ja kasvaa metsää. Sen itäosan yli kulkee Lassilan maantieltä Pomarkkuun menevä ns Riuttansalmen tie. Saaren koillisosassa, tien itäpuolella, on laajahko metsäinen mäki-kumpare. Se kasvaa lehtometsää, mm lehmuksia, aluskasvillisuutena on heinää ja sammalta. Kumpareen keskivaiheilla on aukeampia paikkoja, joiden reunoilla on kivikkoa. Vaikuttaa siltä kuin paikalla olisi ollut peltoa, josta kivet on raivattu.

Tarinan mukaan paikalla on ison vihan aikaan ollut venäläisten leiri tai "kartano", josta muistona olisi lehmuskuja ja hautoja. Kujan sanottiin hävitetyn viime sodan jälkeen, kun puut kaadettiin.

Lehmuksia paikalla tosiaan siis kasvaa, mutta mitään kujaa ei ainakaan enää näkynyt ja huonosti se tuntuisi sopivan yhteen tarinan leirin kanssa. Kartanoa saarella tuskin on ollut, mutta raivauksen jäljistä päätellen kyllä jotain viljelystä tai asumusta.

Hautoja paikalla kuitenkin lienee, joskin ne näyttävät isoavihaa vanhemmilta. Kumpareen itäreunalla, Inhottujärven rannasta 15-30 m, on näet ainakin viisi pientä kiven ja maan sekaista tai pelkkää kiveä olevaa kumpua, joiden kivet ovat etupäässä särmikkäitä. Kummut ovat niin huomaamattomia, että ne tuskin ovat antaneet aiheen tarinalle haudoista.

a) Pohjoisin kummuista on saaren koilliskulmassa rantatörmän päällä maansekainen kivikumpare, koko 3 x 2 m. Vieressä kasvaa iso kuusi. Kumpuun kaivetusta koekuopasta näkyi, että siinä oli päällä hiilen sekaista maata, syvemmillä tuli vastaan hiekkaa. Löytöinä tuli muutama pala-neen luun siru, joka on rautakautisissa haudoissa olevan näköistä, sekä kvartsi-iskos(?) KARTALLA

b) Edellisestä 5 m etelään on pätkä sammaleista kivivallia, pituus n. 5 m, leveys 1-2 m.

- c) Edellisestä 4 m SSE sammaltunut kivikkoinen kumpare, halkaisija 2 m, laidassa koivu.
- d) Edellisestä 5 m etelään pieni kasa, jonka päällä kaksi lahoa kantoa. Halkaisija $1 \frac{1}{2}$ m.
- e) Edellisestä 3 m etelään, rantatörmästä n. 20 m, kivikkoinen kasa, halkaisija 2 m, päällä suuri kuusi.
- f) Edellisestä n. 20 m SSE, rannasta n. 15 m matala kuopanne.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 448 (Alpo Perttula)
1967 16.2. Alpo Perttulan vastaus
1967 Rauhoitusmääräys n:o 509 (Ilkka Perttula)

1. Rudanmaa, Lähteenlahti
2. Lassila, Rääkkähuhta
3. Lassila, Passilahti II
4. Lassila, Passilahti I
5. Lassila, Pärnäistenniemi
6. Lassila, Puumala
7. Lassila, Uusikorpi
8. Lassila, Puumalankorpi
9. Lassila, Louhumäki
10. Lassila, Välimäki
11. Lassila, Heiäng
12. Lassila, Fästrooki
13. Lassila, Preiranki
14. Lassila, Vainio
15. Lassila, Marjamäki
16. Lassila, Kollinroomi
17. Lassila, Kynäsniemi
18. Lassila, Leppäniemi
19. Lassila, Peltomaa
- 20.-22. ks. Pomarkku
23. Lassila, Kiimala
24. Lassila, Koppelonvainio
25. Lassila, Koskinen
26. Lassila, Hakala
27. Lassila, Peräkauramaa
28. Lassila, Sotamiehen pelto
29. Lassila, Sotamiehen haka
30. Lassila, Haanmäki
31. Lassila, Tenho
32. Lassila, Kaalimaanmäki
33. Lassila, Pirttimäki
34. Lassila, Anttila
35. Lassila, "Portin"
36. Lassila, Naperoinen
37. Lassila, Seppälä
38. Lassila, Jokiaho
39. Lassila, Pitkämäki
40. Lassila, Isot kallioid

1
NOORMARKKU

Rudanmaa

Lähteenlahti

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6830$ 14, $y = 562$ 72, (talo)

pitäjänkartta V:3/24

kl Rudanmaa

tl Lähteenlahti 3³⁹

om. Veikko Virtanen, mv, os. Rudanmaa, Takala

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 8053:7 pieni alkeellinen kirves

8053:8 kourutaltoa, nelisivuinen

Satak. M. 9960 Oikokirves

NOORMARKKU

Rudanmaa

Lähteenlahti

M. Huurteen inventointi 1966

Kansallismuseon esineet ovat Aleksanteri Vinterin tänne toimit-
tamia 1922. Ne on löytänyt n. 1918 palstatilallinen Kustaa Läh-
teenlahti "asuinhuoneesta länttä kohden vanhasta pellostä. Sama
henkilö on löytänyt Porin Museon kirveen "asuntonsa uutta peltoa
raivatessa n. 60 sm syvältä 1915".

Lähteenlahden talo on lähellä Kullaan rajaa Alajärven talon koh-
dalta Noormarkun-Lassilan maantiestä erkanevaa tietä n. 4 km
kaakkoon. Talo on kivikkoisen itä-länsisuuntaisen harjanteen
itäpäässä. Sen länsipuolella on puutarhaa, etelässä alavaa pel-
toa. Esineet lienevät peräisin puutarhasta.

Talon ympärille, pihaan ja puutarhaan on ajettu myöhemmin muu-
alta maata eikä alkuperäisestä maasta saanut enää selkoa.

NOORMARKKU

Lassila
Rääkkähuhta

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit b) $x = 6833\ 62$, $y = 560\ 72$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Koivisto

om. Oskari Koivisto, mv, os. Rudanmaa, Takala

a) Kivikautisia irtolöytöjä; (asuinpaikka?); b) kiviröykkiö

KM 8053:16	pyöreäteräinen oikokirves
10062:1	suiponsoikea reikäkivi
10062:2	kourutaltta
10062:3	hioinkivi
17494	kiviaseen kanta, käytetty iskukivenä

NOORMARKKU

Lassila
Rääkkähuhta

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33884-85). Koiviston Rääkkähuhta kuvattuna maantien laidasta länteen. Keskellä Rääkkähuhdan Iso Kloppa.

Mv Oskari Koivisto on löytänyt esineet ~~omistamansa~~ Lassilasta (ei Rudanmaalta, vrt verif 10062) omistamansa Koiviston tilan (verif 10062:Ala-Koivisto) Rääkkähuhta (verif 10062:Rääkkähuhta) nimisestä pellosta. Paikka on Koiviston talosta n. $\frac{1}{2}$ km NNE, Inhottujärven lounaispuolelta Pomarkkuun vievän uuden Riuttansalmen tien länsipuolella.

Pelto on alavaa vesiperäistä savimaata, aikaisemmin Inhottujärven tulva on ulottunut sinne asti. Itään ja etelään pelto nousee hyvin loivana. Idässä, tien itäpuolella, ja etelässä on metsäiset jyrkät ja korkeat kivikkoharjanteet, maaperä on soraa. Pohjoisena on suo, lännessä kohoaa tasaisen maan keskellä kaksi kivikkoista metsäkumppareita, Rääkkähuhdan Iso Kloppa ja Rako-ojan Kloppa.

- a) Esineitä on löytynyt eri paikoilta pellon laiteilta, kourutaltta mm Ison Klopan eteläpuolelta. Pelto itse on niin alavaa, ettei sitä voi ajatella asuinpaikaksi. Parhaiten soveltuisi sellaiseksi pellon itäosa, mutta heinämaana sitä oli vaikea tarkastaa. Maantien oja-leikkauksissa ei näkynyt mitään. Löytöjen lukumäärän perusteella voi asuinpaikan olemassaoloa jossain lähistöllä olettaa, mutta sen paikka jäi täysin epäselväksi.
- b) Rääkkähuhdan Iso Kloppa on, kuten sanottu, korkeahko metsää kasvava kivikkokumppare pellon keskellä. Asuinpaikaksi se tuntuu liian louhikkoiselta. Sen länsipäässä on rinteellä kivikasa isohkoista kivistä. Sen halkaisija on n. 2 m, toisessa reunassa on kuusenkanto. Koska pelto on aivan kivetöntä, ei näitä kiviä liene siitä kasattu. Luontaiseltaan ei kiveys vaikuta.

1144 07

NOORMARKKU
2

RÄÄKKÄHUHTA

33884

33885

KOIVISTON RÄÄKKÄHUHTA KUVATTUNA MAANTIEEN LAIDASTA LÄNTEEN.
KESKELLÄ ISOKLOPPA, JONKA LÄNSIPÄÄSSÄ KIVIKASA & KIVIESINEITÄ
LÖYDETTY ETUPÄÄSSÄ KLOPPAN JA MAANTIEEN VÄLILTÄ, KOUVUTALTTA
10062.2 KLOPPAN ETELÄPUOLELTA. M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

- 1922 Verif. 8053:16, Aleksanteri Vinter
1935 28.6. Vilho Myrskyn kirje. Verif. 10062
10.7. Vilho Myrskyn kirje. Verif. 10062
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

3

Lassila

Passilahti II

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6834\ 00$, $y = 562\ 30$, $z = 55$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Passilahti 14²⁶

om. Edvard Passilahti, herastuomari, os. Lassila Murtomäki

"Aarnihauta"

M. Huurteen inventointi 1966

Eelis Säteri ilmoitti kirjeessään 1965, että Edvard Passilahden talon luona on mäellä kivikasoja, joita hän piti ihmisten tekemänä.

Edvard Passilahden talo on Inhottujärven kaakkoispuolella n. 200 m länteen pitäjänkartalla näkyvästä Passilahdesta ja 400 m maantiestä pohjoiseen. Se on raivatun mäen etelälaidalla, itäpuolella on viljelysaukea. Mainittu mäki on varsin kivikkoinen, mutta siinä ei näkynyt ihmisten tekemien näköisiä kivikasoja. Sen sijaan herastuomari Passilahti kertoi, että aikaisemmin siellä oli ollut Aarnihaudaksi sanottu kivikasa, jonka paikalla oli tehty AIV-rehukuoppa. Kauppinen Satakunnan Museosta oli käynyt tutkimassa paikkaa, jossa kivikasan alla oli ollut pehmeää hiekkaa vaikka mäki muuten on hyvin kivikkoinen. Mitään muuta erikoista ei siinä huomattu.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1965 Eelis Säterin (os. Mellilä) kirje top. arkistossa
1966 M. Hurteen inventointi

NOORMARKKU 4

Lassila

Passilahti I

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit: $x = 6834 \frac{1}{3}$, $y = 562060$, $z = 45 - 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Passilahti 14¹⁶

om. Heikki Passilahti, mv, os. Lassila Murtomäki

Kivikautisia irtolöytöjä

- a) Satak.M. 652 hioin
- b) Satak.M. 653 kourutaltta
- c) Hämeen M. 1490:2 kivikirves ja taltta
- d) Noormarkun M. 537 oikokirves

NOORMARKKU

Lassila

Passilahti I

M. Huurteen inventointi 1966

Passilahden talo on Inhottujärven kaakkoispuolella Päärnästen-
niemessä olevasta Lassilan sahasta (pitäjänkartta:Faneeritehdas)
n. 700 m etelään. Sen mailta on useita kiviesineitä. Hioin a)
on Passilahden pellostä, saatu Vihtori Passilahdelta; kourutalt-
ta b) on saatu samalta, mutta löytöpaikka on tuntematon. Hämeen
Museon esineet c) on löytänyt Kustaa Passilahti vanhasta pellos-
ta 1935; samalta paikalta on Ellen Passilahden löytämä Noormar-
kun Museon kirves.

Tämä pelto, josta esineet c) ja d) siis ovat löytyneet, on ta-
lostä n. 100 m lounaaseen oleva varsin loiva ja matala hiekkai-
nen pelto. Se oli laitumena eikä tarkastus tuottanut tulosta.
Vanhemmatkin löydöt ovat ehkä samasta pellostä. Kysymyksessä
voi olla asuinpaikkakin.

Lassila

Päärnäistenniemi

peruskartta 1144 07 A
koordinaatit ruutu 34/62
pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Lassilan Saha 1⁴⁵

om. Raimo Anttila, os. Leppijoki

tl Katajisto 1⁴⁸

om. Ilmari Katajisto, os. Lassila, Murtomäki

Kivikautisia irtolöytöjä?

NOORMARKKU

Lassila

Päärnästenniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Kirjassaan "Noormarkun pitäjän vaiheita" ilmoittaa Jussi Puumala (s. 20), että Inhottujärveen pistävältä Päärnäisten niemeltä on löydetty kiviesineitä faneeritehtaan pellostä eli nykyisen sahan vaiheilta. Mitään muita tietoja ei mainituista löydöistä ole.

Päärnästen niemi on Inhottujärven itäpäässä, Lassilanjoen suusta etelään. Niemi on korkea kivikkoinen mäki, jonka mantereesta erottaa alava suomaasto. Rannan puolella on saha-alueena, muu osa etupäässä laitumena. Koko mäki näyttää kovasti myllätyltä.

Mitään ei näkynyt.

NOORMARKKU

Lassila
Puumala

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6837\ 44$, $y = 563\ 48$, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Puumala 1⁵⁶

om. Jussi Kartano, mv, Lassila

Kivikautinen asuinpaikka?

- Satak.M. 186 Hioin
- 188 tasataltta
- 189 kirves
- 190 reikäkivi

NOORMARKKU

Lassila

Puumala

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museon esineet on löydetty Puumalan talon pellosta ja ne on saatu talollinen Heikki Puumalalta 1889.

Puumalan talo on Noormarkun kirkolta Lassilaan tulevan maantien varressa, Lassilan kirkosta 2,4 km länsilounaaseen. Se on korkealla mäellä, jonka etelä-, itä- ja pohjoispuolella on alavaa maata.

Löytöpaikoista ei ole tietoa ja talon ympäristön pellot olivat vaikeasti tarkastettavissa kasvillisuuden vuoksi. Mäen etelä-laidalla olevalta pellolta maantien itäpuolelta löytyi kuitenkin punaisen suulin luota kvartsi-iskos (ei talletettu), joka voi merkitä siinä asuinpaikkaa. Maaperä on kivikkoista hiekkamaata.

NOORMARKKU

7

Lassila

Uusikorpi

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6834\ 84$, $y = 564\ 12$, $z = 44-45$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Naperoinen 1⁴⁴

om. Erkki Naperoinen, mv, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun Museo : reikäkivi, kahtena kappaleena

NOORMARKKU

Lassila
Uusikorpi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt mv Nestori Yli-Kulju (Naperoisen emännän isä, os. Lappi Tl.) Naperoisen Uudenkorven pellosta. Puolik-
kaat on löydetty eri aikoina ja hiukan eri paikoista.

Pelto on Lassilanjoen eteläpuolella Perttulan talosta n. 400 m länteen, Preirangin mäestä saman verran lounaaseen. Se on alavaa savista peltoa, jonka keskivaiheille pistää idästä metsikköniemi. Löydöt ovat tämän lounaispuolelta aivan ojan läheltä.

NOORMARKKU

Lassila
Puumalankorpi

peruskartta 1144 07 A
koordinaatit ruutu 34/63
pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Yli-Anttila 2³⁸

om. Aili Yli-Anttila, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun Museo n:o 743. kourutalalta

NOORMARKKU

Lassila

Puumalankorpi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Bruno Träskinkoski Yli-Anttilan Puumalan-
korpi nimisestä pellostä (ent. Puumalan maata) ojaa kaivaessaan.

Mainittu pelto on maantien varressa olevasta Puumalan talosta
n. $\frac{1}{2}$ km kaakkoon. Se on alavaa kosteaa maata eikä sovi asuin-
paikaksi. Tarkka löytökohta jäi epäselväksi.

Puumalan talon luona on todennäköisesti ollut asuinpaikka (ks

9
NOORMARKKU

Lassila
Louhumiäki

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6832\ 74$, $y = 564\ 70$, $z = 80$

pitäjänkartta V:3/24

kl Lassila

tl Heiäng 12⁷

om. Paavo Heiäng, mv, os. Lassila

Pirunpelto

NOORMARKKU

Lassila

Louhumäki

M. Huurteen inventointi 1966

Mv. Paavo Heiängin opastuksella kävin tarkastamassa Louhumäki eli Käärmemäki nimisellä paikalla olevan kivikon. Se osoittautui pirunpelloksi, johon on kaiveltu kuoppia.

Paikka on Heiängin talosta n. 1 km etelään, suoalueen keskellä oleva louhikkoinen metsämäki.

NOORMARKKU

Lassila
Välimäki

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit a) talo: x = 6834 14, y = 564 87
b) talo: x = 6833 22, y = 564 86

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Välimäki

om. a) Paavo Heiäng, mv, os. Lassila

b) Tuulensuu, mv, os. Lassila

Kivikautisia irtolöytöjä

a) KM 2151:508 kaksoistasatalta

b) Satak.M. 14552 reiällinen kiviase

M. Huurteen inventointi 1966

- a) Esineen, jonka Salomon Wilskman on museolle toimittanut, on löytänyt Kustaa Heija (=Heiäng) Koskelan maalta mäestä.

Tämän Koskelan sanottiin olevan sama kuin Välimäki, joka on ollut v:een 1921 asti maantieltä Heiängin taloon tulevan tien varressa, Lassilan kirkosta n. 1 $\frac{1}{2}$ km lounaaseen, Heiängistä n. 1/2 km pohjoiskoilliseen. Paikka on tien länsipuolella, etelään viettävällä rinteellä. Nykyinen omistaja Paavo Heiäng.

- b)² Esine on saatu torppari T. Välimäeltä 1938 ja se on löytynyt "Vatimäen torpan muurin perustuksista". Luettelossa on ilmeisesti huomattomuusvirhe, löytöpaikan pitäisi olla Välimäki. (Vatimäkeä ei tunneta, se on nähtävästi saatu Välimäestä väärään kohtaan joutuneitten ä:n pisteiden vuoksi.)

Lahjoittaja Tuomo Välimäki on kuollut, joten ei selvinnyt, onko löytöpaikka edellä mainittu Välimäen vanha paikka, vai nykyinen, joka on Heiängin talosta n. 400 m etelään. Löytötieto viittaa sekundäärisyteen; esine olisi pantu muurinperustukseen esim. suojaamaan taloa tulipalolta, jollaisiin tarkoituksiin "ukonvaajoja" on käytetty. Tällöin olisi Välimäen vanha paikka löytöpaikka. Toisaalta voi tiedon käsittää niinkin, että esine on löytynyt muurin perustusta kaivettaessa, jolloin se ehkä on löytynyt uutta taloa rakennettaessa.

NOORMARKKU

Lassila
Heiäng

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit b) $x = 6833\ 60$, $y = 564\ 80$, $z = 52\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Heiäng

om. Paavo Heiäng, os. Lassila

Kivikautisia irtolöytöjä

a) KM 2151:506 tasataltta

b) ? taltta

NOORMARKKU

Lassila

Heiäng

M. Huurteen inventointi 1966

1882 toimitti Salomon Wilskman museoon tasataltan, jossa oli löydetty metsästä "Heijan" maalta.

Tämä "Heija" on oikealta nimeltään Heiäng, joka sijaitsee metsässä Lassilan kirkosta n. 2 km lounaaseen. Wilskmanin saamasta taltasta ei luonnollisestikaan tiedetty mitään. Sen sijaan isäntä kertoi löytäneensä aikoinaan kivitaltan nykyisen navetan päädystä n. 10 m koilliseen.

Paikka on pohjoisessa olevalle niittyalueelle viettävää rinnettä.

NOORMARKKU

Lassila

Fästrooki

peruskartta 1144 07 A

koordinaatit $x = 6834\ 78$, $y = 564\ 68$, $z = 45-50$

pitäjänkartta V:3/19

k1 Lassila

t1 Perttula 1⁵⁷

om. Alpo Perttula, mv, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun M. oikokirves

NOORMARKKU

Lassila

Fästrooki

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33881). Löytöpaikka kuvattu Perttulan suulin luota.

Mv Alpo Perttula oli löytänyt kirveen Fästrooki-nimisestä pellostaan Perttulan talosta n. 200 m itään. Paikka on alavaa savimaata ja kysymyksessä on selvästi hajalöytö. Esine löytyi ojaa kaivettaessa läheltä Naperoisen rajaa sähkölinjan pohjoispuolelta.

Lähellä on asuinpaikkoja Perttulan Preiranginmäellä (ks 114407:13), n. 400 m kirveen löytöpaikasta luoteeseen ja Koppelovainiolla (ks 114407:24), Fästrookista n. $\frac{1}{2}$ km ENE.

1144 07

NOORMARKKU

12

FÄSTROOKI

33881

FÄSTROOKIN PELTO ETUALALLA, KIRVEEN
L.P. SUUNNILLEEN * . KUVAN KESKELLÄ
NÄPERÖISEN KUIVURI PIITTIMÄELLÄ, KIRVEEN
LP (1144 07: 33) SIITÄ ALAS VASEMPAAN. VAINION
ASUINPAIKKA (KS 1144 07: 14) → ↓

M. HUURRE 1966

NOORMARKKU

Lassila

Preiranki

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit $x = 6835\ 08$, $y = 564\ 44$, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Perttula 1⁵⁸

om. Alpo Perttula mv, os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka , merkitty peruskarttaan

Satak. M.	181	tasataltta
	182	liuskenuoli
	191	oikokirves
	192	liuskerenkaan kappale
?	194	poikkikirves
?	197	kourutaltoa
?	198	lohkottu kivi

NOORMARKKU

Lassila
Preiranki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet Satak. M. 181 ja 182 on lahjoittanut talollinen K. Perttula 1889. Ne on löydetty "Preerangin" (Bredäng) pellosta Perttulan talon maalta. Satak. M. 191 on löydetty samasta (Jaakko Perttulan) pellosta $\frac{1}{2}$ kyynärän syvyydeltä. Satak. M. 192 on samasta paikasta uutta peltoa tehtäessä 1 kyynärän syvyydeltä kiviraunion alta. Nämä on lahjoittanut 1889 talollisenpoika J.K. (Juho Kustaa) Perttula. Häneltä on saatu Satak. M. 194, joka ehkä on samasta paikasta. Satak. M. 197 on K.J. Perttulan lahjoittama, löydetty Perttulan talon pellosta, Satak. M. 198 taas ilmoitetaan löydetyksi Jaakko Perttulan pellosta. Kaksi viimeksi mainittua voivat olla muualta kuin Preerangista.

1938 ilmoitti Olli Tuohiniemi, että "Ylä-Perttulan" isännän hallussa oli kymmenkunta kiviesinettä. Näitä pyydettiin Kansallismuseolle. Vastauskirjeessään Eero Perttula ilmoitti, että kysymyksessä on kokoelma kiviesineiden kappaleita, jotka hänen isänsä on ennen vuotta 1917 kerännyt ja joita ei ole haluttu Satakunnan Museoon. Nähtävästi esineet jäivät Perttulan haltuun. Eero Perttula, (kansakoulun opettaja) on kaatunut 1944 ja hänen leskensä elää Kiikoisissa. Kivikokoelman kohtalo on tuntematon; se voi olla jossain Perttulan ullakoillakin.

Preerangin eli kuten nyt sanotaan Preirangin mäki on Perttulan talosta n. 300 m pohjoiseen, joen etelärannalla. Se on metsikköinen mäki, jonka rinteillä on nyt laitumena käytettyjä peltoja. Maaperä on kivikkoista hiekkamaata. Löydöt ovat ilmeisesti mäen pohjoisrinteeltä, siis joen puolelta.

Inventointi ei tuottanut tulosta, mutta lukuisten löytöjen perusteella on ilmeistä, että mäellä on asuinpaikka.

Osa Eero Perttulan esineistä, ehkä jotkut muutkin, joiden löytöpaikaksi ei sanota Preirankia, on ehkä Koppelonvainiosta (ks **114407:24**).

Paikkaa koskevia tietoja

1938	7.7.	Olli Tuohiniemen kirje	top. ark.
1938	8.7.	Esineiden pyyntökirje	
1938	22.7.	Eero Perttulan kirje	top. ark.
1966		M. Huurteen inventointi	
1967		Rauhoitusmääräys n:o 448	
1967	16.2.	-"-	kuitattu

NOORMARKKU

Lassila
Vainio

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit $x = 6835\ 26$, $y = 564\ 95$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Anttila 2³⁶

om. Lempi Anttila (Kustaa Anttilan perikunta) os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka, merkitty peruskarttaan

KM 17496 keramiikkaa, kvartsia, hioimen kpl

? Satak.M. 9885-87 kourutaltoa, pohjalainen kirves, liuske-
renkaan kpl

NOORMARKKU

Lassila

Vainio

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museon esineet 9885-87 on löytänyt 1910 Salomon Lindfors (sanottu Forssin Mooniksi) Anttilan talon Kiuasvainio-nimistä uutispeltoa raivatessaan $\frac{1}{2}$ kyynärän syvyydeltä läheltä toisiaan.

Kiuasvainion sijaintia ei varmuudella osattu sanoa. Se voi olla Anttilasta n. 100 m luoteeseen oleva pelto (ks **114407:34**), mutta todennäköisimmin kuitenkin kauempana, Anttilasta n. 300 m luoteeseen, Kynäsniemen (eli Järvikulmalle vievän) tien pohjoispuolella. Paikka on korkeahko hiekkainen peltokumpu, joka viettää länteen, etelään ja kaakkoon. Siitä löytyi kvartsin lisäksi mm pieni muru kampakeramiikkaa.

Kiuasvainiosta ks. 1144 07:34

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 447

NOORMARKKU

Lassila
Marjamäki

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit $x = 6835\ 42$, $y = 563\ 50$, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Rintala 3²⁸

om. Tapani Koskiranta, mv, os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka, merkitty peruskarttaan

KM 17495: : kourutaltan kpl, piinuolen kpl, keramiikkaa(?)
ym

Satak.M. 9882 kourutaltoa

KM 19403

NOORMARKKU

Lassila
Marjamäki

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f.33879): alue etelästä

Satakunnan Museon kourutaltan on löytänyt torppari Juho Rintala Viikin talon mäkipeltoa muokatessaan 1895.

Rintalan talo on Lassilanjoen pohjoisrannalla Lassilan kirkosta 1,3 km länteen. Se on aikoinaan kuulunut Viikinkosken taloon. N. 100 m etelään on ollut Marjamäen torppa (näkyvät pitäjänkartalla) josta on enää rauniot jäljellä (ks valokuva). Tämä Marjamäki on Rintalan luota etelään pistävällä peltoharjanteella, jonka juurelta ulottuu jokeen asti matala vesijättömaa. Peltoharjanne on hiekkaa. Sen ylivie rantaan peltotie, jonka itäreunassa on vanha perunakuoppa.

Peltotien itäpuolella kasvoi rehevä peruna, joten sen tarkastaminen oli hankalaa. Kourutaltan kappale (KM 17495) oli löytynyt täältä, perunakuopan kaakkoispuolelta (löytöjä Toivo Koskiranta) ja samoilta seuduilta oli löytynyt myös reiän kohdalta katkennut "kivi-vasaran" kappale, joka oli heitetty pois.

Tien länsipuolella oli runsaasti kvartsia ym. Varsinkin löytöjä tuli perunakuopan länsipuoliselta alueelta, josta löytyi mm piinuolen kappale (KM 17485). Löytövyöhyke ulottui aivan rinteeseen juurelle, vesijättöön asti.

Mäkiharjanteen länsipuolella olevasta alavasta märestä korvesta oli ojaa kaivettaessa löytynyt reikäkivi, joka ei ollut tallessa.

Juho Rintalan löytämää kourutalttaa ei saatu tarkemmin paikallistettua. Mahdollisesti se on löydetty lähempää nykyistä taloa, missä on mm itään viettävää peltoa. Tästä raivattuja kiviä on kasattu kivi-aidaksi.

1144 07

NOORMARKKU

15

MARJAMÄKI

33879

ALUE KUVATTU ETELÄSTÄ. TAKANA
RINTALAN TALO, MARJAMÄEN TORPAN
KIVAS HARJANTEELLA ↓ ←, SIITÄ OIKEALLE
PIHLAJIENTAKANA PERUNAKUOPPA.

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 446
1967 25.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Lassila

Kollinrooni

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit $x = 6836\ 15$, $y = 560\ 42$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl 5²³

om.

Kivilouhikko

NOORMARKKU

Lassila
Kollinroomi

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen mainitsee, että "Inhottujärven rannalla Pomarkussa on kivikko, jota sanotaan "pirun helmalliseksi" ja joka olisi "pahojen" sillan rakennuksen muisto. Se on epäilemättä sama kivikko, jota Ailion mukaan sanotaan "Kollin roomiksi" ja joka oli syntynyt pirun yrittäessä rakentaa patoa lassilalaisten kirkkotien tukkeeksi.

Saman tarinan, jonka mukaan pieni Vuorisaari olisi tämän padon jätettä, kuulin inventointiretkellä. Tämä "Kollin roomi" eli "Kollin roomu" eli Kollin kalliot (jättiläisen nimi Kolli) on Kynäsniemen talosta $\frac{1}{2}$ km SSE, Inhottujärven rannalla, Vuorisaaresta ENE. Se on luontainen louhikko, joka on koostunut suurista lohkareista, jotka ovat suurempia kuin yleensä pirunpelloissa.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1880 K. Killinen: Ulvilan kihlakunta s. 139-140
1894 J. Tähkä (=Ailio): Lisätietoja --- s. 10
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Lassila
Kynäsniemi

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit $x = 6836\ 72$, $y = 560\ 20$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Kynäsniemi

om. Voitto Kynäsniemi, mv, os. Lassila

Kivikautisia irtolöytöjä

- a) KM 3033:5 tasataltta
- b) 3033:6 kourutaltta
- c)? Satak.M. 7672 tasataltta

NOORMARKKU

Lassila

Kynäsniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Kynäsniemen talo on Inhottujärven rannassa pohjoisesta päin laskevan Kynäsjoen suun eteläpuolella, Lassilan kirkosta lähes 6 km WNW.

1894 sai Ailio talosta kaksi kiviesinettä, jotka olivat löytyneet pellosto Inhottuun pistävältä niemeltä. Talonväen tietämän mukaan tämä paikka on Kruununsaraksi nimitetty pelto, joka on talosta n. 100 m pohjoiseen, järven ja Kynäsjoen välisen niemen lounaisrannalla. Samalta pellolta oli talon nykyinen isäntä löytänyt veljensä Toivo Kynäsniemen (nyk. Tiensuun talon isäntä) kanssa reiällisen kivikirveen, jota he pikkupoikina olivat käyttäneet leikeissään vartettuna, ja joka oli sitten särkynyt.

Paikka on lounaaseen viettävää hiekkaista peltoa. Se on asuinpaikaksi varsin mahdollinen, mutta inventoinnin aikaan se oli laitumena ja vaikea tarkastaa. Nimi Kruununsarka johtuu siitä, että se on raivattu nälkävuosien aikaan kruunun varoilla.

Ailio kertoo muistiinpanoissaan (verif.), että talossa oli ollut myös "leivän kokoinen ja tuopin vetoinen kivivati" samanlaista kiveä kuin taltat. Se oli kuitenkin hävinnyt. Myös hän mainitsee ("Lisätietoja..."), että niemellä oli ollut hiittenkiukaita, jotka oli hävitetty peltoa raivatessa.

Satakunnan Museossa oleva taltta (c) on luettelon mukaan "Kynäksen kylästä" Noormarkusta 1873. Torpan emäntä Maria Kataja Pomarkusta oli käyttänyt sitä pukamain painamiseen yhdessä muiden taikaesineiden kanssa.

Mitään Kynäksen kylää ei Noormarkussa tai Pomarkussakaan ole. Inhottujärveen laskee pohjoisesta Kynäsjoki, jossa on Kynäsjärvi. Järven entisellä rannalla on Pomarkun puolella Kynäsjärven eli Markun talo. Kynäsluoto on joessa oleva saari Pomarkun puolella aivan Inhottujärven lähellä, sen ja Inhotun välillä on Kynäsniemi ja samanniminen talo. Muita Kynäsnimiä en seudulta tunne. Taltta, mikäli se tosiaan on Noormarkun puolelta, lienee Kynäsniemen vaiheilta.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1894 J. Ax (=Ailio) Verifikaatti 3033:5, 6
1894 Julius Tähkä (=Ailio): Lisätietoja --- s. 10
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Lassila
Leppäniemi

peruskartta 1144 07 B

koordinaatit (talo): x = 6837 07, y = 562 28,

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Anttila 5²⁹

om. Lempi Anttila, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1487:1 kirves

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen on löytänyt Mauno Leppäniemi uutta peltoa tehtäessä Anttilan maalta 1935.

Löytö on ilmeisesti Lassilan kirkosta n. 4 km luoteeseen, Ky-näsjoen etelärannalla olevan Leppäniemen luota, missä Anttilalla on rannassa peltoa. Kertoman mukaan oli sieltä muutama vuosi sitten löytynyt taas kivitaltta, jota ei kuitenkaan talletettu.

Killinen kertoo (s. 150, n:ot 48-49), että torppari Leppälä oli löytänyt kaksi 3 tuuman pituista tasataltta "Inhottujärven maista". Leppälää ei tunnettu Noormarkussa eikä Pomarkus-sakaan. Arveltiin, että se tarkoittaisi Leppäniemeä.

NOORMARKKU

Lassila
Peltomaa

peruskartta 1144 07 B
koordinaatit (talo): $x = 6838\ 82$, $y = 564\ 18$
pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila
tl Peltomaa 7²
om. Martti Hakasen perikunta

Kivikautinen irtolöytö

KM 2151:507 oikokirves

NOORMARKKU

Lassila
Peltomaa

M. Huurteen inventointi

Esine, jonka Salomon Wilskman on toimittanut museolle 1882, on löydetty metsästä Peltomaan torpasta Lassilan kylästä.

Peltomaa on Lassilan kirkosta n. 3,8 km pohjoisluoteeseen lähellä Pomarkun rajaa. Löytöpaikkaa ei voi selvittää tarkemmin.

NOORMARKKU

Lassila
Kiimala

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit,talo : x = 6831 86, y = 566 55

pitäjänkartta V:3/24

kl Lassila

tl Kiimala

om. Antti Ohrankämmen, autoilija, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

KM 2147:411 vasarakirves

NOORMARKKU

Lassila

Kiimala

M. Huurteen inventointi 1966

Salomon Wilskmanin 1882 toimittamia esineitä on mm vasara-
kirves, joka on löydetty pellon ojasta Kiimalasta.

Kiimalan talo on Lassilasta Lassilanjoen eteläpuolelta Lavi-
alle vievän maantien (Träskinkosken tien) eteläpuolella, Las-
silan kirkosta n. $3 \frac{1}{2}$ km eteläkaakkoon. Talo on ylävällä pai-
kalla, sen etelä- ja kaakkoispuolella on savikkoista pelto-
rinnettä. Mahdollisesti löytö on sieltä. Rinteen alla on ala-
va notkelma.

NOORMARKKU

Lassila
Koppelonvainio

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 90$, $y = 565\ 20$, $z = 45-50$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Perttula 1³¹

om. Tauno Perttula, mv, os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka , merkitty peruskarttaan

KM 1750~~1~~ piitä, kvartsia, keramiikkaa

Satak. M. 3034 poikkikirves

Satak. M. 7095 oikokirves

NOORMARKKU

Lassila

Koppelonvainio

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f. 33882-83) Lassilan kylää kuvattuna kansakoulun tienhaarasta. Koppelonvainio tien vasemmalla puolella.

Satak.M. 7095 on löytänyt Perttulan talon isäntä (Oskari Perttula) metsäpellostaan 1908.

Tämä "metsäpelto" on ilmeisesti Koppelonvainio, joka on Lassilanjoen eteläpuolella kansakoulun ja joen välillä, vanhan ja uuden maantien haaran luoteispuolella. Sen koillispuolella joen rannassa, vanhan maantien varressa on Talouskaupan myymälä. Nytemmin alue on kokonaan pelloksi raivattua.

Oskari Perttulan kirveen lisäksi tiedetään pellostä löydetyn muitakin kiviesineitä, joita ehkä on ollut Eero Perttulan tietymättömissä olevassa kokoelmassa (ks. Preiranki, **114407 : 13**). Kerrottiin myös, että "kauppias Frimanin aikana" oli kaupan ja joen välistä (!?) löydetty viemäriä kaivettaessa saviastian palasia. Mikäli ne tosiaan ovat olleet astianpaloja, ovat ne ilmeisesti vierineet ylempää, sillä kauppa on aivan törmässä, kuten valokuvastakin voi nähdä.

Pelto on pohjoiseen ja luoteeseen viettävää hiekkapeltoa. Inventoinnin aikaan se oli laitumena ja tarkastus oli hankalaa. Maantien reunasta löytyi kuitenkin ojanleikkauksesta läheltä muuntajaa (ks valokuva) piitä ja kvartsia ja muutama mitätön keramiikan muru.

Satak.M. 3034 on löytötietojen mukaan samoilta tienoilta. Sen on 1893 löytänyt Edvard Lahtinen "Perttulan maalta kovasta kivimäestä 60 sm syvältä" Lassilan kansakoulua rakennettaessa.

Kansakoulu on maantien eteläpuolella olevalla korkealla Koppelomäellä. Se on entistä Naperoisen talon maata. Mikäli esine on löydetty kansakoulun kohdalta, on löytötiedoissa sekaannusta. Mahdollisesti löytöpaikka kuitenkin on alempana, Perttulan maalla eli Koppelonvainion paikoilta.

Samaa aluetta Koppelonvainion asuinpaikan kanssa on ehkä Koskisen löytöpaikka (ks **114407 : 25**), mutta sitä ei voitu löydöillä todeta.

114407

NOORMARKKU

24

KOPPELONVAINIO

1
↓
33582

2
↓
33583

3
↓

4
↓

5
↓

LASSILAN KYLÄÄ KUVATTU KANSAKOULUN TIENHAARASTA. ETUALALLA
VASEMMALLA PUOLEN VANHAA TIETÄ PERTTULAN KOPPELONVAINIO (x
LÖYTÖJÄ). 1. NAPERONEN (114407:36), 2. TALOUSKAUPPA, 3. SEPPÄLÄ
(114407:37), 4. NAPERONEN SUOLI, 5. OL. SATAKUNNAN MYYMÄLÄ.
KOSKISEN LÖYTÖPAIKKA (114407:25) JÄÄ OIKEALLE, KUVAN ULKOPUOLELLE.

M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 449
1967 17.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKULassila
Koskinen

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 88$, $y = 565\ 34$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Koskinen

om. Ellen Koskinen, os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka?

KM 14655 vasarakirves

Hämeen M. 1487:9 reikäkivi

NOORMARKKU

Lassila
Koskinen

M. Huurteen inventointi 1966

1959 löysi tm. Toivo Rummukainen vasarakirveen Lassilanjoen eteläpuolelta tietöissä, kun Lassilanjoen etelärantaa itään päin vievää ns Träskinkosken tietä tehtiin.

Löytöpaikka on lähellä uuden Lavialle vievän maantien ja Träskinkosken tien risteystä Koskisen (pitäjänkartalla Koskela) talosta luoteeseen. (Ks karttaluonnos verifikaatissa). Esine oli löydetty 60-70 sm syvältä ruskeasta hiekasta kovan soramaan ("karin") ~~ra-~~rajalta. Löytösyvyys viittaa mahdollisesti hautaan.

Löytökohta on siis nykyisen maantien kohdalla. Maantie on leikannut tässä länteen ja pohjoiseen viettävää Koskisen Mäkipeltoa, joka on soramaata. Leikkauksessa ei näkynyt mitään, pellot tien varressa olivat kasvillisuuden vuoksi vaikeat tarkastaa.

Pelloilta lienee löydetty muitakin kiviesineitä. Hämeen Museon reikäkivi, jonka on löytänyt "tilallinen Matti Koskinen" Kivimäestä Lassilasta" 1933, on mahdollisesti niitä, samoin arveltiin, että ainakin jotkut Kustaa Anttilan löydöistä, jotka on lueteltu Anttilan asuinpaikan kohdalla (ks 114407:34), ovat näiltä paikoin. On siis mahdollista, että tässä on asuinpaikka, vaikka sitä ei inventoinnin yhteydessä voitu todeta. Perttulan Koppelonvainion asuinpaikka (ks 114407:24) on tästä n. 200 m länteen ja alueet voivat kuulua yhteen.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1959 24.2. Rak. mestari Usko Spelmanin kirje. Verif.
27.7. Esihist. os. kirje Noormarkun nimismiehelle. Verif.
31.7. Nimismiehen vastaus. Verif.

Toivo Rummukainen: kysymyslehti, karttaluonnos ja
taloudellinen kartta lehti 57 Pori (1:100000). Verif.

NOORMARKKU

Lassila
Hakala

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit , talon paikka: $x = 6834\ 95$, $y = 566\ 18$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7096 kourutaltta

NOORMARKKU

Lassila

Hakala

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löytänyt torppari Heikki Hakala "oman torppansa pellostä Lassilanjoen vasemmalta rannalta 1906".

Hakalan torppa on ollut Lassilan työväentalon ja maantien välillä, Lassilan kirkosta n. $\frac{1}{2}$ km kaakkoon. Paikka on Lassilanjoen pohjoispuolella, siis vasemmalla rannalla jokea ylös mentäessä.

Se on länteen viettävää soraista maata, mitään ei näkynyt.

NOORMARKKU

Lassila

Peräkauramaa

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 50$, $y = 566\ 90$, $z = 50-52\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Savo 3⁵³

om. Pentti Savo, opettaja, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Kourutaltta(?) hukassa

NOORMARKKU

Lassila

Peräkauramaa

M. Huurteen inventointi 1966

Opettaja Savon talo on Lassilanjoen ja Lavialle vievän maantien välillä Lassilan kirkosta n. 1 km SE. Opettaja kertoi löytäneensä kerran kourutaltan talon ja joen väliseltä pellolta, jonka nimi on Peräkauramaa. Paikka on tasaista mutapeltoa, esine oli löytynyt joen rannasta n. 50 m päässä olevasta karkeammasta "karikosta", talosta SSW. Esine oli jäänyt pellon reunalle eikä sitä myöhemmin enää ole löydetty.

Samalta pellolta oli opettaja Savo löytänyt rautaesineen, joka jossain määrässä muistutti väkipuukon terää. Se oli perusteellisesti ruostunut.

NOORMARKKU

Lassila

Sotamiehen pelto

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 75$, $y = 567\ 16$, $z = 52\frac{1}{2}-55$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Jokiaho 3⁴²

om. Väinö Mattila, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

KM 17493 kirveen tai taltan teelmä

NOORMARKKU

Lassila

Sotamiehen pelto

M. Huurteen inventointi 1966

Väinö Mattila oli löytänyt kiviaseen teelmän Sotamiehen peltonimisestä pellostaan, joka on Lassilan kirkosta n. 1,4 km kaakkoon, Laviaan vievän maantien eteläpuolella. Alue on tasaista savipeltoa, joka tuskin on ollut asuinpaikkana. Löytökohta on tien varressa olevan suulin ja pellon yli kulkevan sähkölinjan puolimaissa.

Nimi Sotamiehen pelto johtuu siitä, että paikka on kuulunut vanhaan ruotusotamiehen torppaan.

NOORMARKKU

Lassila

Sotamiehen haka

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 46$, $y = 567\ 28$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Vainio-Mattila 3⁴⁵

om. Tauno Mattila, os. Lassila

Kuoppia

NOORMARKKU

Lassila

Sotamiehen haka

M. Huurteen inventointi 1966

Sotamiehen haka on pieni metsäinen mäki Lassilanjoen itäpuolella, Vainio-Mattilan talosta n. 100 m SSW. Mäen koillisrinteessä on kolme NE-SW suuntaista "hautakuoppaa" rivissä n. 1 m välein. Kahden koko on n. $3 \times 1 \times \frac{1}{2}$ m, keskimäinen $2 \times 1 \times \frac{1}{2}$ m. Niiden päälläkin kasvaa isoja puita. Kuoppia on pengottu ja niiden kohdalla maa kuuluu olevan pehmeää. Mitään löytöjä ei ole tullut.

Kysymyksessä ovat todennäköisesti säilytyskuopat.

Perimätiedon mukaan mäessä on kuusi hautaa. (Nikolai Setälän ilmoitus Satakunnan museolle).

NOORMARKKU

Lassila

Haanmäki

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit talo: $x = 6834\ 24$, $y = 567\ 74$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Haanmäki

om. Toivo Haanmäki ja Tuomo Järvenpää, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 7091 tasataltta

NOORMARKKU

Lassila

Haanmäki

M. Huurteen inventointi 1966

Löytötietojen mukaan taltan on löytänyt Kustaa Haanmäki torppansa pellosta v. 1900.

Haanmäen talo on Lassilan kirkosta runsaat 2 km ESE, Lavian tieltä Lassilanjoen itäpuolelta etelään menevän tien varressa, Lavian tieltä n. 800 m. Talo on pienellä mäellä, sen ympäristö oli heinämaana eikä mitään voinut nähdä.

NOORMARKKU

Lassila
Tenho

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit talo: $x = 6833\ 48$, $y = 567\ 84$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Tenho 10¹⁴

om. Tuomo Tenho

Kivikautisia irtolöytöjä

- a) Satak.M. 193 kourutaltoa
- ? b) 1758 kourutaltoa
- c) 9888 kourutaltoa

M. Huurteen inventointi 1966

Löytötiedot: a) Lassilasta Tenhon tilan Tupakkamaa-nimisestä pellostä. Lahj. J.K. Perttula 1889; b) löydetty Lassilasta Mäkipeltoa kynnettäessä. Lahjoittanut renki Vihtori Palomäki 1894; c) löytänyt trp Vihtori Palonen Lassilan kylän Tenhon talon Mäkipellosta 1912.

Tenhon talo on Lassilan kirkosta n. 3 km kaakkoon, Lavian tieltä Lassilanjoen itäpuolella etelään menevän tien varressa, Lavian tieltä n. 1,2 km. Talo itse on korkean mäen pohjoislaidalla. Nimet Tupakkamaa ja Mäkipelto ovat nykyisin tuntemattomia. Talon luona pellot ovat pohjoiseen viettäviä tai aivan alavia ja tasisia. Vihtori Palonen taas on asunut talosta n. 250 m etelään olevassa pitäjänkartallakin näkyvässä Laineen torpassa (om. Os-kari Laine). Sen luona on etelään ja lounaaseen viettäviä mäenrinnepeltoja. Mahdollisesti mainittu Mäkipelto onkin ollut siellä.

Löydön b) yhteydessä ei mainita Tenhon taloa. Vihtori Palomäki lienee kuitenkin sama kuin Vihtori Palonen, joten b):n ja c):n kohdalla lienee kysymyksessä sama löytöpaikka.

NOORMARKKU

Lassila
Kaalimaanmäki

peruskartta 1144 07 C

koordinaatit $x = 6834\ 62, y = 569\ 16, z = 72\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/20

kl Lassila

tl Isokallio 9¹⁸

om. Vihtori Isokallion perik., os. Isokallio, Lassila

Hiidenkiuas?

NOORMARKKU

Lassila
Kaalimaanmäki

M. Huurteen inventointi 1966

Lassilan Isonkallion talo on Lassilasta Lavialle vievän maantien pohjoispuolella, pitäjänrajasta n. 700 m länteen.

N. 150 m talosta koilliseen on Kaalimaanmäki-niminen pelto. Sen pohjoispuolella havumetsää kasvavassa rinteessä on kivistä röykkiö, halkaisijaltaan n. 4 m ja korkeudeltaan n. $\frac{1}{2}$ m. Sen keskelle on kaivettu kuoppa. Osa röykkiön kivistä on selvästi lohottuja.

Röykkiö on ihmisten tekoa, mutta epävarmana täytyy pitää, onko se hauta. Nykyisen pellon reunasta se on n. 20 m päässä eikä tunnu todennäköiseltä, että se olisi peltokiviä.

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Hurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 445
1967 26.2.	-"- kuitattu

NOORMARKKU

Lassila
Pirttimäki

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835\ 08$, $y = 565\ 10$, $z = 52\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Naperoinen

om. Erkki Naperoinen, mv, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun Museo : oikokirves

NOORMARKKU

Lassila

Pirttimäki

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. ks Fästrooki , 114407:12

Mv. Erkki Naperoinen on löytänyt kirveen ns Pirttimäen pellos-
ta talosta n. 200 m länteen.

Pirttimäki on korkeahko mäki Lassilanjoen pohjoisrannalla,
Kynäsniemeen eli Järvikulmalle vievän tien etelälaidassa.
Sen päällä on Naperoisen kuivuri, pohjoispuolella Anttilan
pelto, jossa on kivikautinen asuinpaikka (114407:34).
Mäen etelä- ja lounaispuolella on alavaa tasaista savipeltoa,
kirves on sen yläosasta kuivurin lounaispuolelta.

NOORMARKKU

Lassila
Anttila

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835 20$, $y = 565 10$, $z = 55$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Anttila

om. Lempi Anttila (Kustaa Anttilan perik.), os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka

KM 17497 kvartsia

? Satak.M. 7092 käyrä liuskeveitsi

7093-94 reikäkiviä

7666-71 talttoja, kirveitä ym

? Hämeen M. 1283:35 kirves

1487:10 4 kiviasetta

KM 19402

NOORMARKKU

Lassila

Anttila

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33880): kvartsien löytöpaikka kuvattu kaakosta.

Inventointimatalla löytyi muutamia kvartsi-iskoksia Anttilan talosta n. 100 m luoteeseen olevan pellon lounaiskulmasta. Pelto on kivikkoista etelään ja lounaaseen loivasti viettävää hiekkamaista peltoa, jonka reunoilla on suuret pellosto raivatuista kivistä tehdyt kiviaidat. Pellon eteläpuolelta vie tie Kynäsniemen eli Järvikulmalle, länsipuolelta menee tie entisen Vähäjärven länsipuolella oleviin taloihin. Lännessä on myös Vähäjärvestä Lassilanjokeen laskeva Haisuoja. Paikalla on ilmeisesti kivikautinen asuinpaikka.

Anttilan mailta on peräisin aika monta kiviesinelöytöä, joiden löytöpaikoista ei ole selvyyttä. Osa niistä voi olla nykyisen Yli-Anttilankin mailta. Löydöt Satak.M. 7092-94 on ent. talollinen Kustaa Anttila löytänyt "oman asuntonsa kohdalta pellosto Lassilan joen oikealta partaalta 1870". Satak.M. 7666-71 on Kustaa Anttila löytänyt Anttilan talon pellosto 1880-1900, Hämeen M. 1283:35 on Taavetti Anttilan löytämä vanhasta pellosto 1924 ja Hämeen M. 1487:10 Heikki Anttilan löytämät vanhasta kivipellosta. Myös se Kiuasvainio, josta Salomon Lindfors 1910 on löytänyt kiviesineet Satak.M. 9885-87 voi olla tämä pelto, koska tällä paikalla on aikoinaan ollut kaksi riihtä, joiden kiukaista nimi voi johtua (ks 114407:14). Jotkut yllä luetelluista löydöistä voivat olla myös joen eteläpuolelta, Koskisen luota (ks 114407:25), mikä on vanhaa Yli-Anttilan maata.

1974 suoritti Eino Rönkkö alueella koekaivauksen. Pellolle tehdyt koekuopat jäivät tuloksettomiksi, sen sijaan sen länsipuolella olevasta metsiköstä ja avatusta tienojasta löytyi mm. kampakeramiikkaa. Metsikkö on entistä peltoa ja siellä on ollut riihi. Vanhojen paikkakuntalaisten mukaan juuri tämä on ollut Kiuasvainio.

Ks. Eino Rönkön kaivauskertomus.

M. Huurte 1976

114407

NOORMARKKU

34

ANTTILA

33880

ANTTILAN KIVIAIDAN YMPÄRÖIMÄ
PILTO KUVATTU KAAKOSTA. LÖYTÖ:
ALUE PUNAISELLA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 447
1974 E.Rönkön kaivaus

NOORMARKKU

Lassila

"Portin"

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit talo: $x = 6835\ 53$, $y = 565\ 04$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Laine (peruskartalla Forssi)

om. Setälä

Kivikaütinen irtolöytöSatak. M. ²/₁ liuskerengas

NOORMARKKU

Lassila
"Portin"

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Lassilan kylästä Maija Portin oman torppansa läheltä pellonojaa kaivaessa Juho Anttilan maalta 1870.

Maija Portinin torppa lienee pitäjänkartalla näkyvä Laine, joka on Lassilan Vähäjärven länsirannalla kirkosta n. 800 m WNW. Paikka on kaakkoon ja itään viettävää rinnettä, joka sopisi asuinpaikaksi. Mitään ei voinut kuitenkaan havaita.

NOORMARKKU

Lassila

Naperoinen

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835\ 02$, $y = 565\ 22$, $z = 55-57\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Naperoinen

om. Erkki Naperoinen, mv, os. Lassila

Kivikautinen irtolöytö

Noormarkun Museo : reikäkiven puolikas

NOORMARKKU

Lassila

Naperoinen

M. Huurteen inventointi 1966

Naperoisen talo on Lassilanjoen pohjoispuolella vanhasta maantiestä länteen.

Mv Erkki Naperoinen oli löytänyt reikäkiven puolikkaan pihakäytävää laitettaessa talon itäpuolelta aivan kuistin vierestä. Alue on tasoitettua pihamaata. Mitään asuinpaikkaan viittavaa ei näkynyt.

NOORMARKKULassila
Seppälä

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835\ 00$, $y = 565\ 40$, $z = 55$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Seppälä 4⁷⁷

om. Jaakko Perttula, mv, os. Lassila

Kivikautinen asuinpaikka

- ? KM 2151:505 oikokirves, särkynyt
17498 kvartsi-iskos
- ? Satak.M. 674 reikäaseen puolikas
- ? 7089 taltta
8105 tasataltta
8116 keihäänkärki
8552 liuskerengas

NOORMARKKU

Lassila

Seppälä

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museossa on useita kiviesineitä, jotka ilmoitetaan löydetyiksi Lassilasta Heikkilän talon pellosta. Niitä ovat n:ot 7089 (1. jostain pellosta Lassilasta, saatu Heikkilän talosta), 8105 (Heikkilän talon pellosta), 8116 (Heikkilän vanha isäntä pellostaan 1893) ja 8552 (Heikkilän talon pellosta Lassilan rukoushuoneen lähis-töltä n. 1890, saatu vanhalta isännältä). Tämä Heikkilän talo on sa-ma kuin Isosavo, joten myös Satak.M. 674, joka on luettelon mukaan löydetty Lassilasta "pellon mäestä kosken rannasta" 1880 ja saatu "talon vanhus" Jaakko Isosavolta 1890, voi olla samoilta pelloilta.

Heikkilän eli Isosavon talo on ollut Lassilanjoen pohjoispuolella, vanhan ja uuden maantien välisen tienpätkän varressa, kirkosta n. 400 m lounaaseen. Talo on kokonaan hävinnyt ja maat hajaantuneet eri omistajille. Sen entisiä peltoja on mm joen pohjoisrannalla vanhan ja uuden maantien välissä oleva peltorinne, joka on maastoltaan erit-täin sopiva kivikautiseksi asuinpaikaksi: korkea hiekkainen etelään viettävä rinne.

Viljelysten vuoksi oli aluetta vaikea tarkastaa. Kuitenkin löytyi Seppälän talon eteläpuolelta, Osuusliike Satakunnan myymälää vasta-päätä tien länsipuolelta kvartsi-iskos, joka viittaa asuinpaikkaan.

1882 toimitti Salomon Wilskman Kansallismuseoon särkyneen kivikirveen, joka ilmoitetaan löydetyksi Lassilasta Ison Haaviston maalta. Sen nimistä taloa ei Lassilassa ole ollut. Mahdollisesti se tarkoittaa Isosavo. (KM 2151: 505)

NOORMARKKU

Lassila
Jokiaho

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835\ 20$, $y = 565\ 84$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Jokiaho 3⁴¹

om. Väinö Mattila, mv. os. Lassila

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 2151:502	poikkikirves
2151:503	kourutaltoa
17492	kirves
Satak.M. 7090	kourutaltoa
8104	oikokirves

Lassila
Jokiaho

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33862): Jokiahon Kirkkomoisio kuvattuna kaakosta, talon pihalta.

Kirves (KM 17492) löydetty pellon yläosasta.

Lassilan kylän Mattilan mailta on löydetty useita kiviesineitä, mutta löytötiedot ovat niukat: esineitten sanotaan löytyneen vain Mattilan pellosta (Satak.M. 7090 löytäjäksi ilmoitetaan Kalle Mattila). Vain viimeisin löytöpaikka on selvä. Kirveen KM 17492 , on Väinö Mattila löytänyt sen Jokiahon Kirkkomoision l. Moision pellosta, joka on rinteessä Lassilan kirkosta kaakkoon. Pellon yläosa on melko tasaista soraista maata ja kirves on sieltä; etelämpänä kulkee W-E suuntainen soraharjanne pellon poikki ja siitä kaakkoon on pitkä loivahko rinne. Paikka sopisi asuinpaikaksikin, mutta kirveen löytöpaikka oli heinäällä, eikä rinnepellostakaan löytynyt muuta kuin epämääräistä kvartssia.

Muista löydöistä on mahdoton tietää, ovatko ne samasta pellosta vai jostakin muusta Mattilan pellosta.

1144 07

NOORMARKKU

38

33862

JOKIAHO

JOKIAHON KIRKKOMOISIO KUVATTU
KAAKOSTA, TALON PIHALTA. LASSILAN
KIRKKO NÄKYVÄ PUIDEN VÄLISTÄ. KIRVEEN
17492 LÖYTOPIIRI *.

M. HUURRE 1966

NOORMARKKU

Lassila
Pitkämäki

peruskartta 1144 07 D

koordinaatit $x = 6835\ 30$, $y = 565\ 70$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl Pappila

om. Noormarkun seurakunta

Kivikautinen irtolöytö

KM 3033:2 kirves, terä rikki

NOORMARKKU

Lassila
Pitkämäki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen, jonka J. Ax (=Ailio) toi 1894 museolle, on löytänyt Matti Lindfors "Lassilan kirkosta N ns. Pitkästämäestä (sen vierusta). Kynnettäessä tullut esiin".

Pitkämäki on se soraharjanne, jolla Lassilan kirkko on. Löytöpelto on ilmeisesti luoteeseen viettävä pelto kirkon luoteispuolella, vanhan ja uuden tien välissä. Vilja esti tarkastusta, mutta ainakaan pellon länsireunassa, jota uusi maantie leikkaa, ei tienleikkauksessa näkynyt mitään.

NOORMARKKU

Lassila

Isot kalliot

peruskartta 1144 07 B (?)
koordinaatit
pitäjänkartta V:3/19

kl Lassila

tl

om.

Pirunpeltoa

NOORMARKKU

Lassila

Isot kalliot

M. Huurteen inventointi 1966

Julius Tähkän (=Ailion) "Lisätiedoissa" kerrotaan Lassilan kylän takamailla, Koivulevon metsässä Isoilla kallioilla Taavelan ja Korkeekosken välillä olevista kivistä kiviröykkiöistä, jotka myöhemmin on todettu luontaisiksi. Näitä ei inventointimatkalla tarkastettu.

- 1.-6. ks. Pomarkku
7. Kairila, Lepistö
8. Kairila, Nevaranta
9. Harhala, Lehtikangas
10. Kairila/Harhala, Rajakangas
11. Kairila, Salo
- 12.-18. ks. Pomarkku

NOORMARKKU

Kairila
Lepistö

peruskartta 1144 08 C

koordinaatit,talo : x = 6841 10, y = 565 88

pitäjänkartta V:3/19

kl Kairila

tl Lepistö

om.

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 7619, 7620 tasataltta ja taltan terä

NOORMARKKU

Kairila

Lepistö

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt 1880 torppari Vihtori Lepistö Kairilan kylästä. Lepistön torppa on Pomarkusta Kairilaan tulevan maantien varressa tien eteläpuolella, pitäjänrajasta n. 450 m itään. Ympäristö on melko tasaista metsämaata eikä asuinpaikaksi sopivaa maastoa näytä siinä olevan. Toisaalta on Lepistö voinut löytää esineet muualtakin kuin asuntonsa luota.

NOORMARKKU

Kairila

Nevaranta

peruskartta 1144 08 C

koordinaatit ,talo : x = 6841 68, y = 568 45

pitäjänkartta V:3/20

kl Kairila

tl Nevaranta

om. Enni Kulmala

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7621 tasatalta

NOORMARKKU

Kairila
Nevaranta

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt torppari Aleksander Nevanranta 1860. Nevarannan talo on autiona. Se on suoalueen koillispuolella korkeammalla maalla. Talon lounaispuolella on lounaaseen viettävä peltorinne. Mitään löytöjä ei tullut.

NOORMARKKU

Harhala
Lehtikangas

peruskartta 1144 08 C

koordinaatit $x = 6842\ 30$, $y = 568\ 95$, $z = 70$

pitäjänkartta V:3/20

kl Harhala

tl Lehtikangas

om. Aino Painokallio, Harhala Lassila

Kivikautinen irtolöytö

? kivikirves

NOORMARKKU

Harhala
Lehtikangas

M. Huurteen inventointi 1966

Simo Painokallio oli v. 1961 löytänyt kotitalonsa Lehtikankaan pellosta kiviesineen, mahdollisesti pohjalaisen kirveen.

Esine oli löytynyt talon itäpuolella olevalta koilliseen päin viettävältä pelloilta. Inventoitaessa siinä kasvoi heinää, eikä havaintoja voinut tehdä.

Löytäjä ei ollut paikalla eikä tarkkaa löytökohtaa osattu sanoa. Myöskään ei esineen nykyinen olinpaikka selvinnyt. Talon väki arveli sen joutuneen Porin museoon, mutta siellä ei esinettä ole.

Huhtalan talossa, Lehtikankaasta n. 400 m NE, mainittiin olevan kivikirves. Se on kuitenkin luontainen kivi.

NOORMARKKU

Kairila/Harhala

Rajakangas

peruskartta 1144 08 C

koordinaatit $x = 6842\ 66$, $y = 568\ 88$, $z = 77\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/20

kl Kairila/Harhala

tl Rajakangas/Lehtikangas

om. Matti Mäkelä/Aino Painokallio, os. Harhala Lassila

Hiidenkiuas? (pirunpelto?)

NOORMARKKU

Kairila/Harhala

Rajakangas

M. Huurteen inventointi 1966

Lehtikankaan talossa kerrottiin metsässä olevasta kivistä kiviröykkiöstä, jota epäiltiin haudaksi ja talosta sain oppaan paikalle.

Kysymyksessä on aivan Rajakankaan ja Lehtikankaan tilojen ja samalla Kairilan ja Harhalan kylien rajalla metsässä oleva kivikko. Se on Rajakankaasta n. 500 m NE, Lehtikankaasta n. 400 m N sora- maalla paikalla joka on ympäristössä korkein. Suurin osa siitä on Rajakankaan puolella.

Kivikko on kumpumainen ja paljon kaiveltu, joten sen muoto on varsin epämääräinen. Sen (todellinen?) ala on n. 13 x 18 m, mutta ympäristökin on varsin kivikkoinen. Päällä kasvaa isohkoja mäntyjä. Muutamat kuopat ulottuvat maahan asti, alla on kivikkoinen hiikkamaa, joka paikoin näyttää punertavalta. Myös hiukan hiiliä näkyi.

Kysymyksessä voi olla luontainen kivikko, joskin se on pirunpeloksi melko pienialainen. Toisaalta ei ole mahdotonta, että tässä on suurehko hiidenkiuas, joka on varsin perusteellisesti mylätetty.

NOORMARKKU

Kairila
Salo

peruskartta 1144 08 C

koordinaatit $x = 6842\ 58$, $y = 566\ 75$, $z = 80$

pitäjänkartta V:3/20

kl Kairila

tl Salo 3⁶

om.

Pirunpelto

Kairila

Salo

M. Huurteen inventointi 1966

Insinööri Osmo Aunio oli ilmoittanut 1964 Satakunnan Museon hiidenkiukaasta, jonka sijainnin hän oli merkinnyt pitäjänkartalle.

Inventointimatalla totesin, että kysymyksessä on luontainen pirunpelto. Se on kyläteiden haarassa olevan kallion koillisreunalla, niittyalueen lounaispuolella. Se on laaja kivikko, joka selvänä erottuu kaakkois-luoteissuuntaisena n. 25 x 40 m alalla, harvenee ympäristöön. Se kohoaa hiukan kumpumaiseksi ja siihen on kaiveltu kuoppia. Päällä kasvaa koivuja ja mäntyjä.

Paikkaa koskevia tietoja

1964 14.11. U. Salon ilmoitus
1966 M. Huurteen inventointi

NOORMARKKU

Kairila
Paino

peruskartta 1144 10 B

koordinaatit (talo): $x = 6838\ 76$, $y = 571\ 80$

pitäjänkartta V:3/20

kl Kairila

tl Paino

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7622 taltta

NOORMARKKU

Kairila

Paino

M. Huurteen inventointi 1966

Painon talo on lähellä Lavian rajaa Painojärven pohjoisrannalla. Talo on jaettu useiden omistajien kesken.

Löytötietojen mukaan esineen on löytänyt torppari Toivo Lehtinen 1906 Painon talon kivikkopeltoa tehdessä. Mahdollisesti kysymyksessä on talon itäpuolella oleva järveen viettävä kivikkoinen peltorinne, mutta varmuutta ei siitä ole. Pellossa ei näkynyt mitään.

NOORMARKKU

Kairila

Kommerkoski

peruskartta 1144 11 A

koordinaatit (talo): $x = 6941\ 75$, $y = 573\ 08$

pitäjänkartta V:3/20

kl Kairila

tl Kommerkoski (Kommeri)

om. A. Ahlström Oy

Kivikautinen irtolöytö?

KM 3033: 16 kiviesine?

NOORMARKKU

Kairila

Kommerkoski

M. Huurteen inventointi 1966

J. Axin (=Ailio) 1899 tuomiin esineisiin kuuluu mm epävarma kiviesine, jonka löytötiedot ovat (verif.): Pomarkku, Kommerin maalta Väh. Tieksiöjärvestä NE ahosta löydetty.

Vähä-Tieksiöjärvi on Noormarkun koillisimmassa osassa Lavian rajalla. Koska lähellä oleva nyttemmin Noormarkkuun liitetty Harhalan kylä on kuulunut Pomarkkuun, on Ailio erehtynyt pitämään myös löytöpaikkaa Pomarkun alueena. Paikka on Kairilan kylää. Pitäjänkartalla ja taloudellisella kartalla on tämä Noormarkun koilliskulma merkitty Karhunkyläksi. Sellaisesta en ole muualta löytänyt mainintaa, ja outo se tuntui olevan paikkakuntalaisillekin. Vähä-Tieksiöjärven koillisrannalla on Kommerkosken talo, jonka maalta esine siis lienee löydetty.

Esine on luetteloitu, mutta ei esiinny Pomarkun tai Noormarkun lappuluetteloissa. Sitä ei näy löytyvän myöskään varastosta, mutta mistään ei ilmene, että se olisi heitetty poiskaan.